

แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน

ส่วนยุทธศาสตร์
สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน
โทร : ๐-๕๓๕๑-๐๖๖๒ โทรสาร : ๐-๕๓๕๑-๐๖๖๗

สารบัญ

คำนำ

บทสรุปผู้บริหาร

ส่วนที่ ๑ บทนำ

- นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒
- นโยบายของปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๓
- วิสัยทัศน์ (Vision) ๔
- พันธกิจ (Mission) ๔
- เป้าหมาย (Goal) ๕
- วัฒนธรรม (Culture) ๕
- ค่านิยมหลัก (Core Value) ๖
- ประวัติความเป็นมา ๗
- โครงสร้าง ภารกิจและอำนาจหน้าที่ ๘

ส่วนที่ ๒ สถานการณ์และสภาพด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดลำพูน

- ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดลำพูน ๑๕
- สถานการณ์และปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดลำพูน ๒๔
- สถานการณ์บริหารจัดการขยะมูลฝอย ๔๘
- สถานการณ์ไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่จังหวัดลำพูน ๕๐
- สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและศิลปกรรม ๕๙
- พื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม บริเวณทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๖ ๖๖
- สรุปสถานการณ์และประเด็นปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๖๙
- การวิเคราะห์ปัจจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๗๐
- ผลการดำเนินงานโครงการสำคัญ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ๗๑

ส่วนที่ ๓ แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน

- แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน ๙๔

ส่วนที่ ๔ ภาคผนวก

คำนำ

สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กำหนดให้สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดทุกจังหวัด ดำเนินการจัดทำ “แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕” เพื่อสนับสนุนและสอดคล้องกับแผนระดับที่ ๑ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และแผนระดับที่ ๒ ได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ รวมทั้งนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ทั้งนี้ ได้กำหนดให้การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ต้องสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๙) ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและแผนปฏิบัติการ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๙) ของสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้การพัฒนาและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งในระดับพื้นที่และระดับประเทศ เป็นไปในทิศทางเดียวกันและเป็นรูปธรรม

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน จึงได้จัดทำ **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน** เพื่อเป็นการกำหนดทิศทางและกรอบแนวทางการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่และระดับภูมิภาค ซึ่งจะช่วยให้เกิดการบูรณาการในการทำงานของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับกระทรวง ระดับกลุ่มจังหวัด และระดับจังหวัด ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้มแข็งของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดลำพูน ไปสู่ความยั่งยืนต่อไปในที่สุด

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน
กันยายน ๒๕๖๔

บทสรุปผู้บริหาร

ตามมาตรการและวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเพิ่มเติม มาตรา ๕๐ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ รวมทั้ง แผนการดำเนินการขับเคลื่อน การปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐสู่การเป็นระบบบริหารราชการ ๔.๐ เพื่อให้เป็นการยกระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐให้มีการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับบริบทตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) และเป้าหมายการพัฒนาสู่ระบบราชการ ๔.๐ ที่มุ่งเน้นระบบราชการที่เปิดกว้าง เชื่อมโยงกัน ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง และเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย

สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะหน่วยงานกำกับดูแล สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด กำหนดให้สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด จัดทำแผนปฏิบัติการของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อเป็นการกำหนดทิศทางและแนวทางการพัฒนา ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่ เป็นไปตามนโยบายที่ได้กำหนดไว้

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน จึงได้จัดทำ **แผนปฏิบัติการ ราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน** โดยให้มีความสอดคล้องกับนโยบายและแผนในทุกระดับ โดยเฉพาะต้องให้สอดคล้องกับแนวนโยบายหลักและสำคัญของรัฐบาล นโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นโยบายของปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และนโยบายของผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูน โดยการจัดทำแผนดังกล่าว ต้องให้สอดคล้องกับ แผนปฏิบัติการของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๙) และแผนปฏิบัติการของสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๙) ซึ่งเป็น

แนวนโยบายด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับประเทศ และยังสอดคล้อง

กับแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและ ซึ่งแนวนโยบายด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับประเทศ และยังสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและครอบคลุมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของแต่ละจังหวัดและกลุ่มจังหวัดที่มีบริบทของการพัฒนาและการจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน มุ่งหวังที่จะให้แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูนฉบับนี้ เป็นการหลักในการบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่ของจังหวัดลำพูน เป็นรูปธรรมและสามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นได้ และทำให้คุณภาพชีวิตและวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่จังหวัดลำพูนเป็นไปด้วยความราบรื่น การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม สามารถเติบโตขึ้นไปอย่างเต็มที่และยั่งยืนต่อไป

ส่วนที่ ๑

บทนำ

นโยบาย ทส²+4

นายวรารุณ ศิลปอาชา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทส.² +4 คืออะไร

ทส.² หมายถึง

1. การตั้งเป้าหมายท้าทาย
“การยกระดับคุณภาพทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็น 2 เท่า”
2. การเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงาน
 - บุคลากร
 - เครื่องมือและการมีส่วนร่วม
 - เครื่องมือ / อุปกรณ์ การประชาสัมพันธ์ และกฎระเบียบตามกฎหมาย
 - เทคโนโลยีและนวัตกรรม

+4 หมายถึง

1. เกิดทุนสถาบัน
พระมหากษัตริย์
2. ส่งเสริมการมีส่วนร่วม
ของประชาชน
3. แสวงหาความรู้
ตามหลักวิชาการ
4. มีธรรมาภิบาลเป็นแนวทาง
ในการปฏิบัติราชการ

“ทส. เป็นหนึ่งเดียว”

นายจตุพร บุรุษพัฒน์
ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วิสัยทัศน์ (**Vision**)

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน

สิ่งแวดล้อมดี ป่าไม้สมบูรณ์ มีน้ำใช้พอเพียง
เพื่อความสมดุลและยั่งยืน

พันธกิจ (**Mission**)

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน

๑. จัดการสิ่งแวดล้อมให้เกิดความสมดุล
๒. ฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้และเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้สมบูรณ์
๓. จัดการน้ำอย่างเป็นระบบ เหมาะสมและพอเพียง
๔. ส่งเสริมการบูรณาการกับทุกภาคส่วนเพื่อความยั่งยืน

เป้าหมาย (goal)

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน

๑. มุ่งเน้นการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลและยั่งยืน
๒. มีการบูรณาการอย่างเข้มแข็งและต่อยอดการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรมจากทุกภาคส่วน
๓. พัฒนาสู่ความเป็นองค์กรด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสร้างสรรค์

วัฒนธรรม (Culture)

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน

HAPPY = ชีวิตที่มีความสุขทุกภาคส่วน

- H : Harmonization ทำงานเป็นทีม
- A : Accountability ปฏิบัติงานเต็มความสามารถ
- P : People Centric การทำงานที่คำนึงถึงประโยชน์ของประชาชน
- P : Positive Thinking มีทัศนคติเชิงบวก
- Y : Yong of heart กระตือรือร้น

ค่านิยมหลัก (Core Value)

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน

I AM NRE อ่านว่า ไอ แอม เอ็น อาร์ อี

I : Integrity	ความซื่อสัตย์ มีคุณธรรม
A : Agility	ความคล่องตัว
M : Mastery	ความเป็นมืออาชีพ
N : Naturalist	ความเป็นนักธรรมชาตินิยม
R : Responsibility	ความรับผิดชอบ
E : Environmentalism	ความเชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อม

ประวัติความเป็นมา

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน ได้ก่อตั้งขึ้นตามกฎหมายกระทรวง แบ่งส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยตั้งอยู่ เลขที่ ๑๐๓ ถนนลำพูน-ป่าซาง ตำบลในเมือง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน เป็นหน่วยงานราชการภูมิภาค สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งต่อมาได้รับงบประมาณก่อสร้างอาคารสำนักงาน ณ ศูนย์ราชการจังหวัดลำพูน ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ และได้เริ่มปฏิบัติการ ณ อาคารสำนักงานแห่งใหม่ เลขที่ ๓๐๙ หมู่ที่ ๑๑ ตำบลศรีบัวบาน อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒ โดยมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗

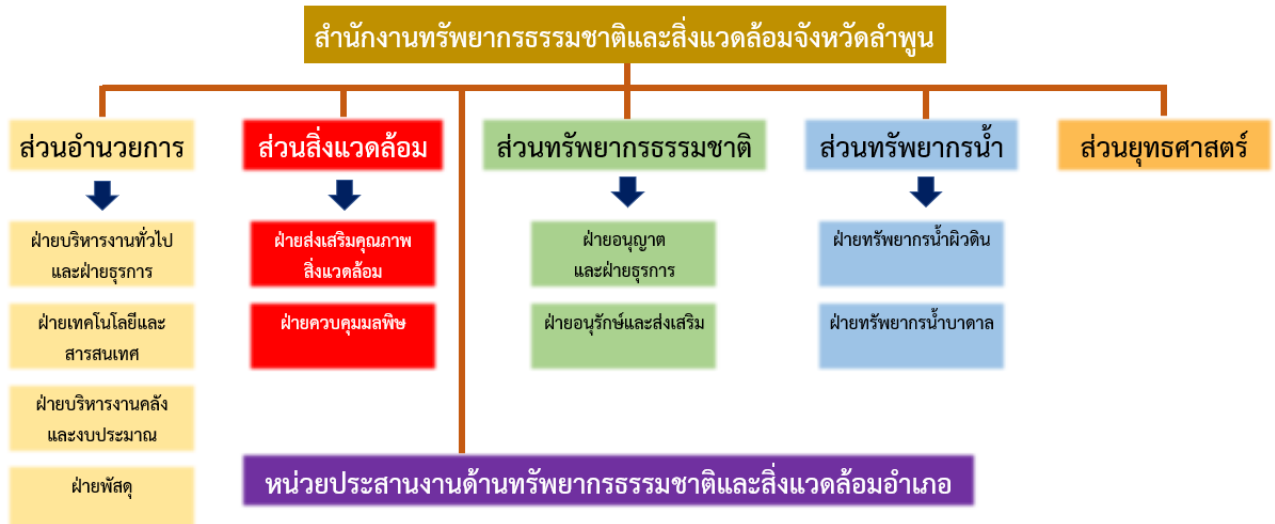
สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน (อาคารเดิม)
เลขที่ 103 ถนน ลำพูน-ป่าซาง ตำบลในเมือง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน
ปี พ.ศ.2547 - เดือนมิถุนายน พ.ศ.2562

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน (อาคารปัจจุบัน)
เลขที่ 309 หมู่ 11 ตำบลศรีบัวบาน อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน
เดือนกรกฎาคม พ.ศ.2562 - ปัจจุบัน

โครงสร้างของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน

ภารกิจและอำนาจหน้าที่

ส่วนอำนวยการ มีภารกิจและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) ดำเนินการตามระเบียบ กฎหมายว่าด้วยงานสารบรรณ งานธุรการ และงานรัฐพิธีต่าง ๆ
- (๒) งบประมาณ การเบิกจ่ายงบประมาณและการรายงานตามพระราชบัญญัติงบประมาณและกฎระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ติดตามและประเมินผลโครงการ e-Project Tracking เจริญการใช้จ่ายเงินงบประมาณ การกักเงินเบิกจ่ายเหลือปี และการขอขยายระยะเวลาเบิกจ่ายข้ามปีงบประมาณ บริหารงานด้านพัสดุ ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการพัสดุ ระเบียบ มติ ครม. และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ควบคุมการใช้พลังงาน ดูแลอาคารสำนักงาน สถานที่และสิ่งปลูกสร้าง การใช้ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ มติ ครม. และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (๓) ดำเนินงานด้านบริหารงานบุคคล การเลื่อนเงินเดือน สมุดประวัติ บำเหน็จบำนาญ การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
- (๔) ดำเนินงานควบคุมภายใน ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ตามกฎหมาย ระเบียบ มติ ครม. และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (๕) ดำเนินงานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในส่วนที่เกี่ยวข้อง และงานตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของทางราชการ
- (๖) ส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรม เผยแพร่ ปลูกฝัง ส่งเสริมยกย่อง และติดตามการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของข้าราชการ
- (๗) ควบคุม ดูแล รักษา การใช้ประโยชน์ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และดำเนินการพัฒนาเว็บไซต์ รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศ

ฝ่ายบริหารงานทั่วไปและฝ่ายธุรการ

- ดำเนินการตามระเบียบ กฎหมายว่าด้วยงานสารบรรณ งานธุรการ และงานรัฐพิธีต่าง ๆ
- ควบคุมการใช้พลังงาน ดูแลอาคารสำนักงาน สถานที่และสิ่งปลูกสร้าง การใช้รถราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ มติ ครม. และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- ดำเนินงานด้านบริหารงานบุคคล การเลื่อนเงินเดือน สมุดประวัติ บำเหน็จบำนาญ การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
- ดำเนินงานควบคุมภายใน ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ตามกฎหมาย ระเบียบ มติ ครม. และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- ดำเนินงานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในส่วนที่เกี่ยวข้อง และงานตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของทางราชการ
- ส่งเสริมและคุ้มครองจริยธรรม เผยแพร่ ปลูกฝัง ส่งเสริมยกย่อง และติดตามการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของข้าราชการ
- รายงานประจำเดือนหรือประจำปี ทุกเรื่องที่เกี่ยวข้อง

ฝ่ายเทคโนโลยีและสารสนเทศ

- ควบคุม ดูแล รักษา การใช้ประโยชน์ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และดำเนินการพัฒนาเว็บไซต์ เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศ งานระบบสารสนเทศอื่นๆ รวมทั้งงานระบบเรื่องร้องเรียน

ฝ่ายบริหารงานคลังและงบประมาณ

- เบิกจ่ายงบประมาณ รายงานการใช้จ่ายงบประมาณตามระบบ ติดตามและประเมินผล โครงการ e-Project Tracking เร่งรัดการใช้จ่ายเงินงบประมาณ การกักเงินเบิกจ่ายเหลือปี และการขอขยายระยะเวลาเบิกจ่ายข้ามปีงบประมาณ
- ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการพ.ศ. ๒๕๔๗
- รับผิดชอบการใช้งานในระบบการบริการการเงินการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMS) และปฏิบัติตามคำสั่งสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน ที่ ๒๒/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๙
- เก็บรักษา GFMS Token Key พร้อมรหัสสำหรับผู้อนุมัติ (P๑) (P๒) และผู้ปฏิบัติงานการเงินและบัญชี
- เบิกจ่ายเงินงบประมาณทุกประเภท
- รับและนำส่งเงินรายได้ทุกประเภท
- เก็บรักษาเงินและนำเงินส่งคลัง
- ตรวจสอบและเก็บรักษาเอกสารหลักฐานและใบสำคัญทางการเงินและบัญชี

ฝ่ายพัสดุ มีหน้าที่รับผิดชอบดังนี้

- บริหารงานด้านพัสดุ ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการพัสดุ ระเบียบมติ ครม. และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- ควบคุมการใช้พลังงาน ดูแลอาคารสำนักงาน สถานที่และสิ่งปลูกสร้าง การใช้รถราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ มติ ครม. และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

ส่วนสิ่งแวดล้อม มีภารกิจและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด และแผนบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายของจังหวัด
- (๒) ตรวจสอบสถานการณ์สิ่งแวดล้อมของจังหวัด
- (๓) บูรณาการแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (๔) พัฒนาและสร้างเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) และเครือข่ายอื่นๆ
- (๕) เฝ้าระวัง ตรวจสอบ ควบคุม ดูแลแหล่งกำเนิดมลพิษ
- (๖) ประสานให้คำแนะนำ ส่งเสริมเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ความรู้ด้านการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม การควบคุมมลพิษ คุ้มครองสิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสถานะภูมิอากาศ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
- (๗) ดำเนินการรณรงค์รณรงค์ด้านสิ่งแวดล้อม
- (๘) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

ฝ่ายส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

- จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด
- บูรณาการแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- พัฒนาและสร้างเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) และเครือข่ายอื่นๆ
- ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- ประสานให้คำแนะนำ ส่งเสริมเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ความรู้ด้านการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- ประสานงาน กำกับ ดูแล พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

ฝ่ายควบคุมมลพิษ

- ตรวจสอบสถานการณ์สิ่งแวดล้อมของจังหวัด
- จัดทำแผนบริหารจัดการขยะมูลฝอยของเสียอันตรายของจังหวัด รวมทั้งดำเนินงานตามโครงการทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อมของรัฐบาล
- เฝ้าระวัง ตรวจสอบ ควบคุม ดูแลแหล่งกำเนิดมลพิษ

- ดำเนินการเรื่องร้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อม
- ประสานให้คำแนะนำ ส่งเสริมเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ความรู้ด้านการควบคุมมลพิษและการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

ส่วนทรัพยากรธรรมชาติ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) การอนุญาตหรือการต่ออายุการอนุญาต ตรวจสอบ ควบคุม กำกับดูแลโรงงานแปรรูปไม้ โรงค้าไม้แปรรูป โรงค้าสิ่งประดิษฐ์ หนังสือกำกับไม้แปรรูป หนังสือกำกับสิ่งประดิษฐ์ฯ การนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่ ตามระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยการนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่ และการอนุญาตอื่นๆ ตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๒) การอนุญาต ตรวจสอบ ควบคุม การมีและใช้เลื่อยยนต์ ตามกฎหมายว่าด้วยเลื่อยยนต์ และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๓) การอนุญาต ตรวจสอบ ควบคุมการทำไม้สวนป่า ตามกฎหมายว่าด้วยสวนป่า และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๔) การอนุญาต ตรวจสอบ ควบคุม กำกับดูแลตามระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยการนำไม้หวงห้ามหรือไม้ที่มีชื่อหรือชนิดตรงกับไม้หวงห้ามที่เคยอยู่ในสภาพเป็นสิ่งปลูกสร้างหรือเครื่องใช้ เคลื่อนย้ายออกนอกเขตจังหวัด พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๕) การขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ รับคำขอตรวจสอบพื้นที่ และพิจารณาอนุญาตการขอผ่านทางหรือปล่อยสัตว์เลี้ยงตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติและกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๖) ดำเนินการตามโครงการจัดที่ดินทำกินใช้ชุมชนตามนโยบายรัฐบาลภายใต้คณะกรรมการที่ดินแห่งชาติ (คทช.)

(๗) จัดทำแผนและบูรณาการ การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้และที่ดินในระดับจังหวัด

(๘) ส่งเสริม เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

(๙) ดำเนินการเรื่องร้องเรียนด้านทรัพยากรธรรมชาติและดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวก

ฝ่ายอนุญาตและฝ่ายธุรการ

- งานอนุญาตอุตสาหกรรมไม้ การอนุญาตหรือการต่ออายุการอนุญาต ตรวจสอบ ควบคุม กำกับดูแลโรงงานแปรรูปไม้ โรงค้าไม้แปรรูป โรงค้าสิ่งประดิษฐ์ หนังสือกำกับไม้แปรรูป หนังสือกำกับสิ่งประดิษฐ์ ใบเบิกทาง การนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่ และการอนุญาตอื่น ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง งานธุรการส่วนทรัพยากรธรรมชาติโดยทำการ รับ – ส่ง หนังสือราชการ และปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

- งานอนุญาตใช้ที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ งานสำรวจการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรณี งานแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าและการทำลายทรัพยากรป่าไม้ งานแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ งานอนุญาตอื่น

- งานเลื่อยโซยนต์ อนุญาต ควบคุม กำกับ ดูแล การมี และการใช้เลื่อยโซยนต์
- งานสวนป่า การอนุญาต การขึ้นทะเบียนและตัดฟันไม้สวนป่าเอกชน ส่งเสริมเผยแพร่ และสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการ

ฝ่ายอนุรักษ์และส่งเสริม

- จัดทำแผนและบูรณาการ การบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ และที่ดินในระดับจังหวัด
- ส่งเสริม เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
- ดำเนินการเรื่องร้องเรียนด้านทรัพยากรธรรมชาติและดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวก
- งานโครงการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่าจังหวัดลำพูน
- งานโครงการพระราชดำริ
- ประสานการแก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าและการทำลายทรัพยากรป่าไม้ระดับจังหวัด

ส่วนทรัพยากรน้ำ มีภารกิจและอำนาจหน้าที่ดังนี้

- (๑) การอนุญาต ตรวจสอบ ควบคุม กำกับดูแลการประกอบกิจการน้ำบาดาลตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดำเนินการเปรียบเทียบคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- (๒) รับคำขอสัมปทาน ต่ออายุ โอน ขยายเขตประปาสัมปทาน รวมทั้งคำขอปรับอัตราค่าน้ำ หรือคำรับรองมาตรวัดน้ำ
- (๓) ประสานการสำรวจการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรณีในระดับจังหวัด
- (๔) ประสานและดำเนินการแก้ไขปัญหาอุทกภัย และภัยแล้ง
- (๕) ดำเนินการเรื่องร้องเรียนด้านทรัพยากรน้ำ ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวก และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ฝ่ายทรัพยากรน้ำผิวดิน

- ดำเนินการจัดทำแผนการจัดการน้ำของจังหวัด
- ดำเนินการเฝ้าระวัง ตรวจสอบ กำกับ ดูแล ส่งเสริม เผยแพร่ บำรุงรักษา และระบบเตือนภัยเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำในระดับจังหวัด รวมทั้งเตือนภัยเกี่ยวกับ อุทกภัยน้ำท่วม ภัยแล้ง และดินถล่มในระดับจังหวัด
- รับคำขอสัมปทาน ต่ออายุ โอน ขยายเขตประปาสัมปทาน รวมทั้งตรวจสอบ ติดตาม กำกับ ดูแล กิจการประปาสัมปทาน

ฝ่ายทรัพยากรน้ำบาดาล

- ดำเนินการในการขออนุญาต ตรวจสอบ ควบคุม ติดตาม กำกับดูแล ด้านการประกอบกิจการน้ำบาดาลตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- ตรวจสอบติดตามการเปรียบเทียบคดีความผิดตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

- ดำเนินกิจกรรมตามโครงการต่างๆ ตามที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมอบหมาย
- ประสานการจัดการน้ำบาดาล เพื่อแก้ปัญหาภัยแล้งของจังหวัด
- กำกับ ดูแล กิจกรรมประปาสัมพันธ์ของน้ำบาดาลในระดับจังหวัด

ส่วนยุทธศาสตร์ มีภารกิจและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (๑) จัดทำแผนการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด
- (๒) จัดทำยุทธศาสตร์จังหวัดและกลุ่มจังหวัด
- (๓) ประสานการจัดทำแผนการบริหารจัดการ แผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับหน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน องค์กรอิสระ เครือข่ายการมีส่วนร่วม
- (๔) จัดทำคำขอตั้งงบประมาณประจำปี งบจังหวัด งบกลุ่มจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกองทุนต่าง ๆ
- (๕) จัดทำรายงานสรุปผลการปฏิบัติงานโครงการต่าง ๆ รวมทั้งรายงานประจำปี
- (๖) กำกับ ติดตาม ประเมินผลตามแผนยุทธศาสตร์ แผนงานโครงการ งบประมาณ
- (๗) ดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบสารสนเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

หน่วยประสานงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอำเภอ มีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้

๑. ติดตามประเมินผลและตรวจสอบสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งทรัพยากรน้ำของจังหวัด
๒. ดำเนินการตรวจสอบ ควบคุม ติดตาม ดูแล ตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ กฎหมายว่าด้วยป่าสงวน กฎหมายว่าด้วยสวนป่า กฎหมายว่าด้วยเชื้อเพลิงฟอสซิล กฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ข้อกำหนด กฎกระทรวง ระเบียบต่างๆ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมายและการปฏิบัติการกิจตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
๓. เฝ้าระวัง ตรวจสอบ กำกับ ดูแล ส่งเสริม เผยแพร่ บำรุงรักษาและระบบเตือนภัยเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำในระดับจังหวัด รวมทั้งประสานการจัดทำแผนปฏิบัติการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๔. ส่งเสริมเผยแพร่และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสงวน อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัด

ส่วนที่ ๒

สถานการณ์และสภาพปัญหา ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของจังหวัดลำพูน

ข้อมูลพื้นฐาน

จังหวัดลำพูน เดิมชื่อเมืองหริภุญชัย เป็นเมืองโบราณมีอายุประมาณ ๑,๓๔๓ ปี ข้อมูลตามพงศาวดารโยนกเล่าสืบต่อกันมาถึงการสร้างเมืองหริภุญชัยว่าสร้างโดยฤๅษีวาสุเทพเป็นผู้เกณฑ์พวกเม็งคบุตร หรือชนเชื้อชาติมอญ มาสร้างเมืองนี้ขึ้นในพื้นที่ระหว่างแม่น้ำสองสาย คือ แม่น้ำกวงและแม่น้ำปิง เมื่อสร้างเสร็จได้ส่งทูตไปเชิญ ราชธิดาक्षัตริย์เมืองละโว้พระนามว่า “จามเทวี” มาเป็นปฐมกษัตริย์ปกครองเมืองหริภุญชัยสืบราชวงศ์กษัตริย์ต่อมาหลายพระองค์ จนกระทั่งถึงสมัยพระยาธิบยาจึงได้เสียการปกครองให้แก่พ่อขุนเม็งรายมหาราช ผู้รวบรวมแคว้นทางเหนือเข้าเป็นอาณาจักรล้านนา เมืองลำพูนถึงแม้ว่าจะตกอยู่ภายใต้การปกครองของอาณาจักรล้านนา แต่ก็ได้เป็นผู้ถ่ายทอดมรดกทางศิลปะและวัฒนธรรมให้แก่ผู้ที่เข้ามาปกครอง ดังปรากฏหลักฐานทั่วไป ในเวียงกุมกาม เชียงใหม่ และเชียงราย เมืองลำพูนจึงยังคงความสำคัญในทางศิลปะและวัฒนธรรมของอาณาจักรล้านนา จนกระทั่งสมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เมืองลำพูนจึงได้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทย มีผู้ครองนครสืบต่อกันมาจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ต่อมาภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ เมื่อเจ้าผู้ครองนครองค์สุดท้าย คือ พลตรีเจ้าจักรคำขจรศักดิ์ ถึงแก่พิราลัย “เมืองลำพูน” จึงเปลี่ยนเป็น “จังหวัด” เป็นการเปลี่ยนแปลง ด้านการบริหารราชการแบบภูมิภาค ตั้งแต่นั้นมา

คำขวัญจังหวัดลำพูน

“พระธาตุเด่น พระรอดขลัง ลำไยดัง กระเทียมดี ประเพณีงาม จามเทวี ศรีหริภุญชัย”

ตราประจำจังหวัด

เจดีย์ในดวงตรา หมายถึง พระธาตุหริภุญชัย ซึ่งกล่าวกันว่ามีพระบรมธาตุของพระพุทธเจ้าประดิษฐานอยู่นับเป็นปูชนียสถานสำคัญ เป็นที่เคารพนับถือของชาวเมืองและจังหวัดใกล้เคียง

ลักษณะทางกายภาพ

๑. ลักษณะทางภูมิศาสตร์

ที่ตั้ง

ตั้งอยู่ทางภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ตามทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๑๑ (สายเอเชีย) เป็นระยะทาง ๖๘๙ กิโลเมตร ตามทางหลวงแผ่นดินสายถนนพหลโยธินเป็นระยะทาง ๗๒๔ กิโลเมตร และตามทางรถไฟ ๗๒๙ กิโลเมตร ตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ ๑๘ องศาเหนือ และเส้นแวงที่ ๙๙ องศาตะวันออก อยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นศูนย์กลางความเจริญของภาคเหนือและอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงหรือพื้นที่ที่ส่งเสริมเศรษฐกิจ

ขนาด

จังหวัดลำพูน เป็นจังหวัดที่มีขนาดเล็กที่สุดของภาคเหนือ มีพื้นที่ประมาณ ๔,๕๐๕.๘๒๒ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๒,๘๑๖,๑๗๖.๒๕ ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ ๔.๘๕ ของพื้นที่ภาคเหนือตอนบน บริเวณที่กว้างที่สุดประมาณ ๔๓ กิโลเมตร และยาวจากเหนือจดใต้ ๑๓๖ กิโลเมตร

ตารางแสดงขนาดพื้นที่จำแนกตามรายอำเภอของจังหวัดลำพูน

รายชื่ออำเภอ	ขนาดพื้นที่ (ตร.กม.)	คิดเป็นร้อยละ ของพื้นที่ทั้งหมด	ระยะทางห่างจากจังหวัด (กม.)
๑. อำเภอเมืองลำพูน	๔๗๙.๘๒๕	๑๐.๗๘	-
๒. อำเภอป่าซาง	๒๙๙.๙๕๐	๖.๕๒	๑๑
๓. อำเภอบ้านโฮ่ง	๕๙๖.๙๐๑	๑๓.๓๑	๓๖
๔. อำเภอแม่ทา	๗๖๒.๖๓๐	๑๖.๖๘	๒๕
๕. อำเภอฝาง	๑,๗๐๑.๙๙๐	๓๗.๙๖	๑๐๕
๖. อำเภอทุ่งหัวช้าง	๔๘๖.๑๒๙	๑๐.๗๙	๑๐๕
๗. อำเภอบ้านธิ	๑๒๙.๐๒๔	๒.๗๒	๒๖
๘. อำเภอเวียงหนองล่อง	๔๙.๔๓๓	๑.๒๔	๔๕
รวมทั้งสิ้น	๔,๕๐๕.๘๘๒	๑๐๐	

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดลำพูน

อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับ อ.สารภี อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่
 ทิศใต้ ติดต่อกับ อ.เถิน จ.ลำปาง และ อ.สามเงา จ.ตาก
 ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อ.ห้างฉัตร อ.สบปราบ และ อ.เสริมงาม จ.ลำปาง
 ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อ.ฮอด อ.จอมทอง อ.หางดง และ อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่

๒. สภาพพื้นที่และลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นที่ราบหุบเขาและพื้นที่ภูเขาที่ราบอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของจังหวัด ส่วนหนึ่งของที่ราบแอ่งเชียงใหม่-ลำพูน หรือที่ราบลุ่มแม่น้ำปิง แม่น้ำกว๊ม เป็นที่ตั้งของอำเภอเมืองลำพูน อำเภอป่าซาง ตัวเมืองลำพูนมีระดับความสูง ๒๙๐.๒๙ เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง และตอนเหนือของอำเภอบ้านโฮ่ง มีความสูงเฉลี่ย ๒๐๐ - ๔๐๐ เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง พื้นที่ค่อยลาดสูงขึ้นในตอนกลาง ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ และตะวันตกเฉียงใต้ ตั้งแต่อำเภอแม่ทา ตอนใต้ของอำเภอบ้านโฮ่ง อำเภอทุ่งหัวช้าง และอำเภอลี้ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสูงและภูเขาสูง มีระดับความสูงระหว่าง ๔๐๐ - ๘๐๐ เมตร ขึ้นไป ระดับความสูง จะลดลงเมื่อเข้าเขตที่ราบในอำเภอลี้ ที่ระดับความสูงประมาณ ๔๐๐ - ๘๐๐ เมตร แล้วค่อย ๆ ยกตัวสูงขึ้นทางทิศใต้ ซึ่งเป็นเขตชายแดนติดต่อกับจังหวัดลำปางและจังหวัดตากที่ระดับความสูง ๖๐๐ - ๑,๐๐๐ เมตร

กรมพัฒนาที่ดินได้แบ่งลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดลำพูนออกเป็น ๓ ลักษณะ คือ

๑) พื้นที่ราบเรียบและค่อนข้างราบเรียบ (Flat to nearly flatland)

พื้นที่ของจังหวัดลำพูน ประมาณร้อยละ ๑๒ ของพื้นที่ทั้งหมด มีลักษณะเป็นพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบมีความลาดเอียงส่วนใหญ่อยู่ระหว่างร้อยละ ๐ - ๒ เป็นบริเวณกว้างทางตอนเหนือของจังหวัดลำพูน ทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำปิง และบริเวณสองฟากฝั่งแม่น้ำกว๊ม ตั้งแต่ทางตอนใต้ของบ้านสบทา ตำบลปากบ่อง อำเภอป่าซางบางแห่งพบที่ราบแคบๆ ระหว่างเขาซึ่งเกิดตามสองฟากของลำน้ำสายต่างๆ เช่น แม่น้ำลี้ และแม่น้ำแม่ทา เป็นต้น แต่มีพื้นที่ไม่มากนักโดยปกติแล้วน้ำจากแม่น้ำไม่ค่อท่วมถึง ส่วนบริเวณที่ราบเรียบอยู่ต่ำสุดใกล้กับลำน้ำในปัจจุบัน โดยเฉพาะพื้นที่บริเวณใกล้กับแม่น้ำปิงและช่วงระหว่างแม่น้ำปิงกับแม่น้ำกว๊มในฤดูน้ำหลากจะถูกน้ำท่วมเป็นประจำทุกปีส่วนตามริมฝั่งแม่น้ำปิงนั้น ขณะที่น้ำท่วมตะกอนขนาดใหญ่ก็จะตกจมอยู่ริมฝั่งน้ำ ทำให้มีลักษณะเป็นคันดินธรรมชาติแคบๆ ขนานไปกับลำน้ำ มีพื้นที่สูงกว่า ที่ราบต่ำทางฝั่งออกไปเล็กน้อย ซึ่งเป็นที่ตั้งบ้านเรือนของราษฎรที่อาศัยอยู่ตามริมฝั่งแม่น้ำปิง

๒) พื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดและลูกคลื่นลอนชัน (Undulating and Rolling terrace)

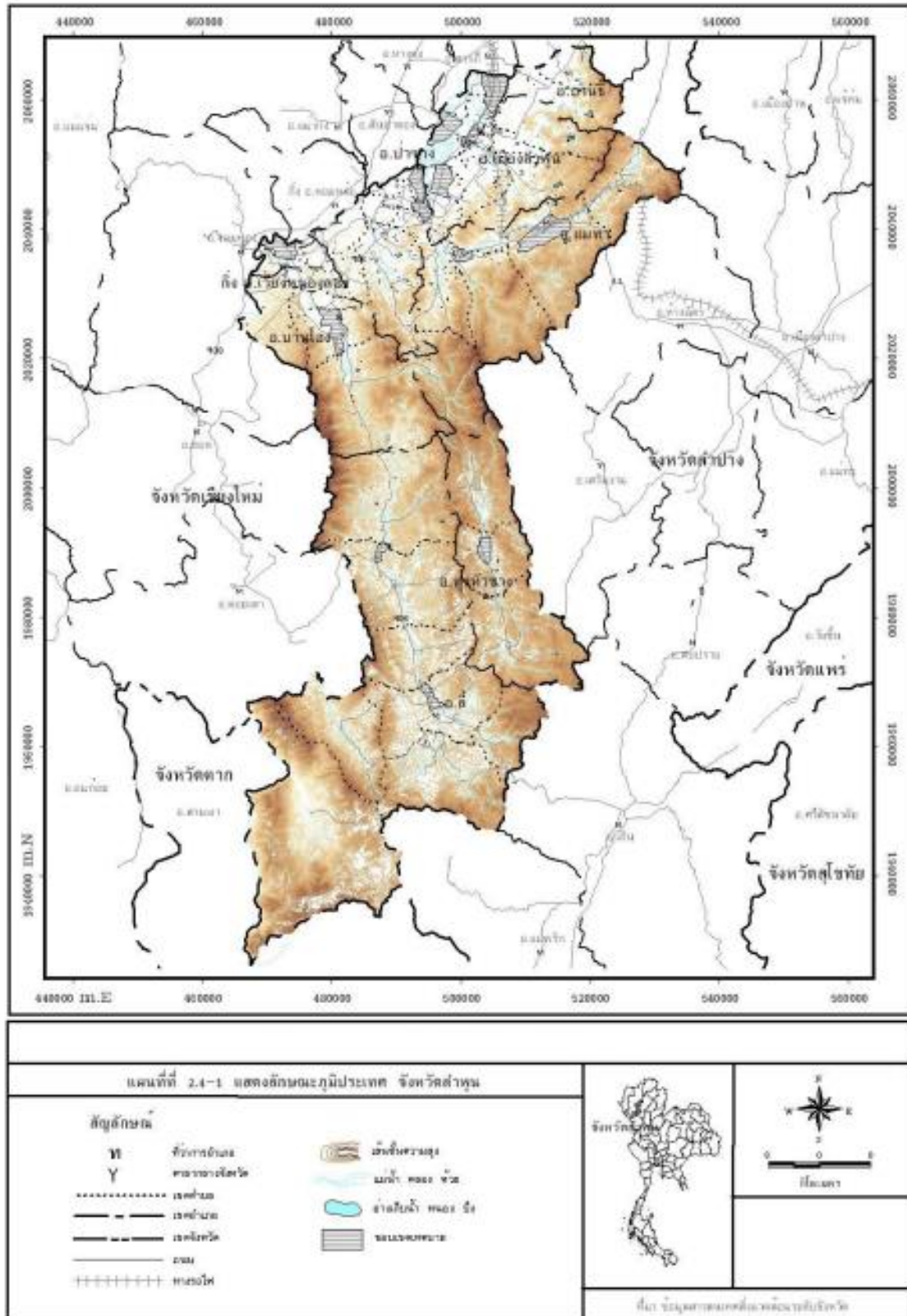
พื้นที่ประมาณร้อยละ ๒๔ ของพื้นที่ทั้งหมด มีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ ๓๕๐ - ๖๐๐ เมตร มีสภาพพื้นที่เป็นที่ลอนคลื่นสูงๆ ต่ำๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางธรณีหรือภูมิอากาศ ทำให้ทางน้ำไหลกัดเซาะลึกลงไปเป็นแนวดิ่ง ทั้งบริเวณที่เป็นดินตะกอนบริเวณเหล่านี้ในปัจจุบันจะมีลำห้วยและทางน้ำไหลผ่านกัดเซาะอยู่โดยทั่วไป

๓) บริเวณเนินเขาและภูเขาสูงสลับซับซ้อน (Hills and Mountains)

ลักษณะภูมิประเทศ มีลักษณะเนินเขาและภูเขาสูงเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดลำพูน ประมาณร้อยละ ๖๔ ของพื้นที่ทั้งหมด สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นเนินเขาและภูเขาสูงสลับซับซ้อนต่อเนื่องกันไป ตั้งแต่บริเวณทิศตะวันออก ซึ่งติดต่อกับเขตจังหวัดลำปาง เป็นแนวลงมาถึงทางทิศใต้ของอำเภอลี้ ซึ่งติดต่อกับจังหวัดตาก และเลาะลำน้ำแม่ปิงขึ้นไปทางทิศเหนือติดต่อกับเขตจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนทางทิศตะวันตกของพื้นที่ส่วนใหญ่ มีความลาดเอียงมากกว่าร้อยละ ๑๖ ขึ้นไป มีความสูง จากระดับน้ำทะเล ๖๐๐-๑,๐๐๐ เมตร มีลำห้วยและทางน้ำเล็ก ๆ อยู่มากมาย แต่ส่วนใหญ่มีน้ำไหลเฉพาะฤดูฝนเท่านั้น

ภาพแผนที่ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดลำพูน

๓. การใช้ที่ดินของจังหวัดลำพูน

จังหวัดลำพูนมีเนื้อที่ทั้งหมด จำนวน ๒,๘๑๖,๑๗๘ ไร่ แบ่งเป็นเนื้อที่ป่า จำนวน ๑,๕๙๒,๖๗๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๕๕ เป็นเนื้อที่การใช้ประโยชน์ทางการเกษตร จำนวน ๖๙๒,๑๘๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๕๗ และเป็นเนื้อที่ใช้ประโยชน์นอกการเกษตร จำนวน ๕๓๑,๓๒๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๘๗

จังหวัด	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	เนื้อที่ป่าไม้ (ไร่)	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ ทางการเกษตร (ไร่)	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ นอกการเกษตร (ไร่)
ลำพูน	๒,๘๑๖,๑๗๘	๑,๕๙๒,๖๗๒	๖๙๒,๑๘๓	๕๓๑,๓๒๓

ที่มา : สถิติการเกษตรของประเทศไทย สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

๔. ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดลำพูนตั้งอยู่ในภาคเหนือ ซึ่งตามตำแหน่งที่ตั้งอยู่ในเขตร้อนที่ค่อนข้างไปทาง เขตอากาศอบอุ่น ในฤดูหนาวจึงมีอากาศเย็นค่อนข้างหนาว แต่เนื่องจากอยู่ลึกเข้าไปใน แผ่นดินห่างไกลจากทะเล จึงมีฤดูแล้ง ที่ยาวนานและอากาศจะร้อนถึงร้อนจัดในฤดูร้อน จังหวัดลำพูนมีสภาพภูมิอากาศแตกต่างกันอย่างเด่นชัด ๓ ช่วงฤดู คือช่วงเดือนมีนาคม กับเมษายนมีอากาศร้อน ช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม จะมีฝนตกชุกเป็นฤดูฝน และช่วงเดือนพฤศจิกายนถึง เดือนกุมภาพันธ์มีอากาศหนาวเย็นเป็นฤดูหนาว ซึ่งฤดูหนาวและฤดูร้อนนั้น เป็นช่วงฤดูแล้ง ที่มีระยะเวลาติดต่อกันประมาณ ๖ เดือน ในช่วงฤดูฝนอีก ๖ เดือน นั้น อากาศจะไม่ร้อนเท่ากับ ในฤดูร้อน และไม่หนาวเย็นเท่าฤดูหนาว คือ มีอุณหภูมิปานกลางอยู่ระหว่างสองฤดูดังกล่าว

อุณหภูมิของอากาศรายปีของจังหวัดลำพูน พ.ศ. 2561 – 2563

จังหวัด	อุณหภูมิต่ำสุด			อุณหภูมิสูงสุด			อุณหภูมิเฉลี่ย		
	2561	2562	2563	2561	2562	2563	2561	2562	2563
ลำพูน	14.2	9.0	9.0	38.0	42.2	42.6	26.8	28.2	28.3

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาลำพูน

รวบรวมโดย : ข้อมูลรายวัน สถานีอุตุนิยมวิทยาลำพูน

ปริมาณน้ำฝนรายเดือนของจังหวัดลำพูน พ.ศ. 2561 – 2563

จังหวัด	พ.ศ.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม
ลำพูน	2561	2.5	2.0	5.2	41.1	162.3	135.8	111.9	140.3	190.2	121.1	64.4	3.9	980.7
	2562	38.6	0.0	0.0	13.5	110.6	57.3	53.0	292.6	233.3	62.9	41.8	19.9	923.5
	2563	0.0	0.0	2.0	85.8	98.7	159.0	131.3	338.3	135.1	100.2	11.4	0.0	1,061.8

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาลำพูน

รวบรวมโดย : ข้อมูลรายวัน สถานีอุตุนิยมวิทยาลำพูน

๕. การแบ่งเขตการปกครอง

อำเภอ	ขนาดพื้นที่ (ตร.กม.)	ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาลเมือง / ตำบล	อบต.	ชุมชน	ระยะทาง ห่างจาก จังหวัด (กม.)
1. อำเภอเมืองลำพูน (รวมเทศบาลเมืองลำพูน/ เทศบาลตำบล)	479.825	15	159	14	1	17	2
2. อำเภอป่าซาง	299.950	9	90	4	4	-	11
3. อำเภอบ้านโฮ่ง	596.901	5	62	2	4	-	36
4. อำเภอแม่ทา	762.630	6	71	7	1	-	25
5. อำเภอลี้	1,701.990	8	99	7	3	-	105
6. อำเภอทุ่งหัวช้าง	486.129	3	35	1	3	-	105
7. อำเภอบ้านธิ	129.024	2	36	1	1	-	26
8. อำเภอเวียงหนองล่อง	49.433	3	25	3	-	-	45
รวม	4,505.882	51	577	39	17	17	

ที่มา : ข้อมูลจากทะเบียนราษฎร์ ณ 31 ธันวาคม 2562 (ประกาศ ณ 8 มกราคม 2563)

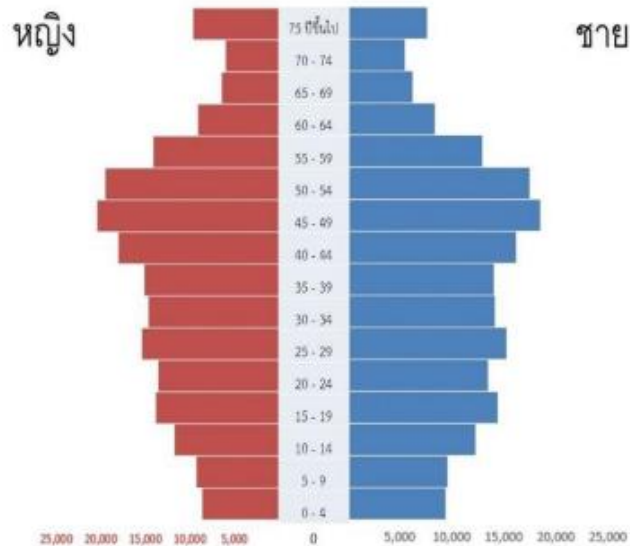
ประชากร ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จังหวัดลำพูน มีประชากร จำนวน 405,075 คน แยกรายละเอียดดังนี้

- เพศชาย จำนวน 195,140 คน
- เพศหญิง จำนวน 209,935 คน

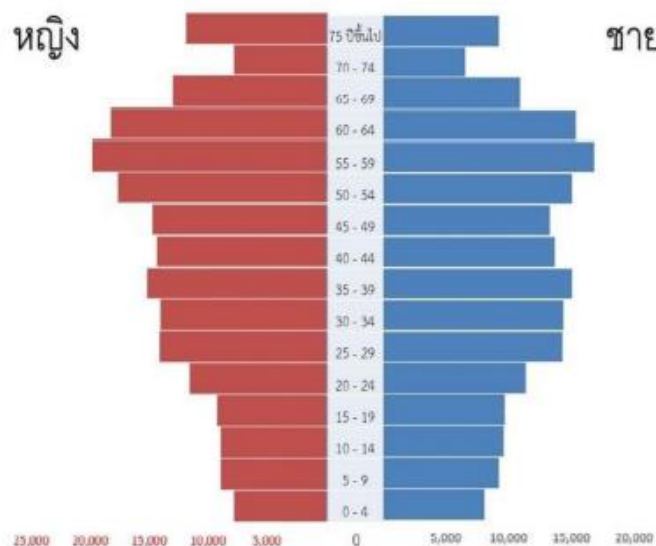

สถานการณ์และแนวโน้มด้านประชากร ประชากรเปรียบเทียบระยะเวลา ๑๐ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๓ แนวโน้มฐานของรูปปิระมิดประชากร แคบลง แต่กว้างขึ้นในช่วงของอายุ ๕๐ – ๖๐ ปี ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทั้งกลุ่มอายุชายและ หญิง

แผนภูมิที่ 1 แสดงปิรามิดประชากรจังหวัดลำพูนปี 2553

แผนภูมิที่ 2 แสดงปิรามิดประชากรจังหวัดลำพูนปี 2563

๖. ทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งน้ำป่าไม้

สภาพป่าไม้โดยทั่วไปของจังหวัดลำพูน เป็นป่าเบญจพรรณแล้ง มีพันธุ์ไม้ขึ้นคละเคล้า โดยเฉพาะในพื้นที่อุทยานธรรมชาติเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และในพื้นที่อำเภอลี้ อำเภอบ้านโฮ่ง อำเภอแม่ทา และอำเภอทุ่งหัวช้าง พื้นที่ในเขตอำเภอเมืองลำพูน อำเภอป่าซาง ส่วนใหญ่เป็นป่าเต็งรังหรือป่าไม้แดง สภาพป่าส่วนใหญ่ จะเสื่อมโทรมไม่มีพันธุ์ไม้เศรษฐกิจขึ้นอยู่ นอกจากนี้ในพื้นที่อำเภอเมืองลำพูน บ้านทุ่งยาว หมู่ที่ ๗ ตำบลศรีบัวบาน จะมีสภาพป่าเบญจพรรณที่ชาวบ้านสงวนไว้เป็นป่าชุมชน พื้นที่ประมาณ ๘๐๐ ไร่ แร่ธาตุ จังหวัดลำพูน เป็นจังหวัดที่มีแร่ธาตุมากจังหวัดหนึ่ง แร่ธาตุที่สำคัญ ได้แก่ ถ่านหิน พบแห้ง ผลิต อยู่ที่อำเภอลี้ และอำเภอทุ่งหัวช้าง แหล่งน้ำ ที่สำคัญของจังหวัดลำพูน คือ แม่น้ำปิง แม่น้ำกว๊ม แม่น้ำทา แม่น้ำลี้ แม่น้ำก้อ แม่น้ำแม่ลอบ และแม่น้ำอิ ซึ่งสามารถใช้ประโยชน์ในการเกษตรได้เป็นอย่างดี

๗. สภาพทางเศรษฐกิจ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ปี ๒๕๕๘ ณ ราคาประจำปี มีมูลค่าเท่ากับ ๕๘,๒๔๙ ล้านบาท รายได้เฉลี่ยประชากรต่อหัวต่อปี (GPP per capita) ในปี ๒๕๕๘ เท่ากับ ๑๔๒,๗๗๑ บาท เพิ่มขึ้นจาก ๑๓๙,๐๗๒ บาท ในปี ๒๕๕๗ หรือ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๖๖

อันดับหนึ่ง คือ สาขาอุตสาหกรรม ร้อยละ ๕๖.๖๒

อันดับสอง คือ สาขาขายส่งขายปลีก ร้อยละ ๙.๕๕

อันดับสาม คือ สาขาเกษตรกรรม ร้อยละ ๘.๙๕

จังหวัดลำพูนมีเนื้อที่ถือครองเพื่อการเกษตร รวม ๖๖๙,๘๓๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๗๙ ของเนื้อที่ทั้งหมด มีเกษตรกร ๖๔,๘๑๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๓๑ ของครัวเรือนทั้งจังหวัด โดยมีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ ลำไย หอมแดงและกระเทียม รองลงมาคือ พืชผัก ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ สำหรับข้าวเป็นการปลูกเพื่อการบริโภคภายในจังหวัด และมีการนำมาจากต่างจังหวัดเพิ่มขึ้นด้วย เนื่องจากมีประชากรแฝงที่เข้ามาทำงานในเขตนิคมอุตสาหกรรม อาชีพที่สำคัญของชาวจังหวัดลำพูน คือ การประกอบการเกษตรมีการ ทำนา เพาะปลูก พืชผัก พืชไร่ ไม้ผลและไม้ยืนต้นชนิดต่าง ๆ เช่น หอมแดง กระเทียม ผักกวางตุ้ง ผักคะน้า ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง และถั่วเหลือง ผักสด ฯลฯ การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น เช่น ลำไย มะม่วง ยางพารา ถั่วลิสงว่า มะละกอ ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีอาชีพรับจ้าง ประกอบธุรกิจทางการค้าบริการ และอุตสาหกรรมในครัวเรือน

จากรายงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จังหวัดลำพูน มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม (GPP) ตามราคาประจำปี ๗๗,๘๕๑ ล้านบาท มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อหัว (PER CAPITA GPP) ๑๙๑,๕๖๘ บาท จัดเป็นอันดับที่ ๑ ของภาคเหนือ และเป็นอันดับที่ ๒๐ ของประเทศ โดยสาขาการผลิตที่ทำรายได้ให้จังหวัดมากที่สุดคือ สาขาอุตสาหกรรม ซึ่งมีมูลค่า ๒๕,๑๕๐ ล้านบาท (ร้อยละ ๓๒.๓ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด) ด้านอุตสาหกรรม โดยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) ได้จัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือขึ้นที่จังหวัดลำพูน เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๖ เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๔ (พ.ศ.๒๕๒๐-๒๕๒๔) ซึ่งกำหนดให้กระจายการพัฒนาอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาคต่างๆและเพื่อการพัฒนาเมืองหลัก รวมทั้งการพัฒนาเมืองรองของภาคต่างๆ ตามลำดับ โดย การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) ได้พิจารณาเห็นว่าบริเวณพื้นที่อันเป็นที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือปัจจุบันนั้น มีความเหมาะสมและความพร้อมด้านสาธารณูปโภค แรงงาน

วัตถุประสงค์ทางการเกษตร ระบบสื่อสารและการคมนาคม นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือได้เริ่มดำเนินการก่อสร้างและพัฒนาพื้นที่ เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๖๖ และก่อสร้างแล้วเสร็จในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ ใช้เงินทุนในการดำเนินการก่อสร้างรวม ประมาณ ๔๓๘ ล้านบาท

๑.สถานการณ์และปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดลำพูน

๑.๑ สถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า

สำหรับทรัพยากรป่าไม้ของจังหวัดลำพูน ประกอบด้วยป่าเบญจพรรณและป่าดงดิบ โดยอยู่กระจายในพื้นที่หลัก ๔ แหล่งใหญ่ คือ

อุทยานแห่งชาติแม่ปิง มีพื้นที่ครอบคลุมอำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอฝาง จังหวัดลำพูน และอำเภอสามเงา จังหวัดตาก เป็นป่าที่อุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติป่าไม้และสัตว์ป่า มีทิวเขาทอดยาวเหยียด สลับซับซ้อน ลำห้วยน้อยใหญ่หลายสิบสาขาไหลผ่านที่สำคัญคือ ลำห้วยแม่หาด ลำห้วยแม่ก้อ และทิวทัศน์ธรรมชาติที่สวยงามโดยเฉพาะพื้นที่ป่าตั้งอยู่ทางฝั่งซ้ายของลำน้ำปิงตอนเหนือของอ่างเก็บน้ำเขื่อนภูมิพล มีเนื้อที่ประมาณ ๑,๐๐๓ ตารางกิโลเมตร หรือ ๖๒๖,๘๗๕ ไร่ ประกอบด้วยทั้งป่าเบญจพรรณ ป่าดงดิบ และบริเวณที่เป็นทุ่งหญ้า โดยที่ป่าเบญจพรรณ พบขึ้นไปทั่วทั้งในที่ราบและตามลาดเขา ในระดับความสูงจากน้ำทะเลระหว่าง ๔๕๐ - ๘๐๐ เมตร ชนิดไม้ที่สำคัญได้แก่ สัก แดง กระพี้เขาควาย มะกอกเกลื่อน กระพี้จั่น ประดู่ ตะคร้อ เกิดแดง ตีนนก ฯลฯ พืชพื้นล่างได้แก่ เสี้ยวป่า ไผ่รวก ไผ่ขางนวล ไผ่หนาม เป้ง กวาวเครือ ถั่ว ปอ ยาบ เป็นต้น ในบริเวณของป่าผลัดใบทั้งสองชนิดนี้เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยและแหล่งอาหารของ กระต่ายป่า เก้ง กวางป่า วัวแดง ไก่ป่า นกกระทาทุ่ง นกคุ้ม นกหัวขวานสามนิ้วหลังทอง นกหัวขวานตะโพกแดง นกซีไ้ใหญ่ นกกระจับ หญาสีข้างแดง แต้ ตะกวด และงูกะปะ เป็นต้น สำหรับป่าดงดิบ ประกอบด้วยป่าดิบแล้งและป่าดิบชื้น พันธุ์ไม้ที่สำคัญได้แก่ ตะเคียนทอง มะค่าโมง กระบก มะกอก และสมอพิเภก เป็นต้น ในพื้นที่ป่าดงดิบเป็นที่อยู่อาศัยและแหล่งหลบซ่อนตัวของหมีควาย กวางป่า วัวแดง ลิงลม ลิงวอก ชะนีมือขาว กระรอก นกกางเขน นกเงือก นกปรอด โอ่งเมืองเหนือ และนกเขียวคราม ในบริเวณทุ่งหญ้า เช่น ทุ่งกิ๊ก และทุ่งนางู ซึ่งเป็นที่ราบบนเนินเขา สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ ๕๕๐ เมตร ดินเป็นดินปนทรายหรือลูกรัง มีความลึกพอสมควร มีไฟป่าเกิดเป็นประจำ มีไม้ยืนต้นขนาดเล็กขึ้นกระจายอยู่ห่างๆ ได้แก่ รักขาว รกฟ้า และสมอไทย ส่วนไม้พื้นล่างได้แก่ เป้ง หญาคา ถั่ว และกระเจียว เป็นต้น เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าขนาดเล็กถึงขนาดกลาง เช่น กระจอน กระแต อ้นเล็ก เก้ง หมูป่า เม่นใหญ่แผงคอสั้น ชะมด อีเห็น นกปรอดสวน นกปรอดกันแดง นกกะต๊ตขี้หมู เขียวขาว นกคุ้มอด นกเขาใหญ่ นกกระปูดใหญ่ กิ้งก่าสวน จิ้งเหลนบ้าน คางคกบ้าน เขียดหนอง อึ่งอืดต่างๆ เป็นต้น ตามบริเวณยอดเขา หลืบผา ถ้ำ และหน้าผาหินปูน เป็นที่อาศัยของเลียงผา กวางผา เม่นใหญ่แผงคอสั้น อ้นใหญ่ ลิงวอก ชะมด อีเห็น กระรอก ค้างคาว และเป็นที่สร้างรัง วางไข่ของเหยี่ยวชนิดต่าง ๆ และนางแอ่นตะโพกแดง ในบริเวณริมฝั่งน้ำ พื้นที่ชายน้ำ หรือในแหล่งน้ำเป็นถิ่นที่อยู่อาศัยและแหล่งอาหารของนกใหญ่ พังพอนกินปู เสือปลา เขี่ย นกอีล้ำ เป็ดแดง นกกระสานวล นกยางกรอกพันธุ์จีน นกยางเขียว นกกวัก เต่าหวาย ตะพาบน้ำ งูลายสอ เขียด หนอง เขียดหลังเขียว ปลารากกล้วย ปลาก้าง ปลาตุ๊ก ปลาไหล เป็นต้น ตามริมฝั่งแม่น้ำปิงมีสัตว์ป่าอยู่ชุกชุมเช่น เก้ง วัวแดง หมูป่า หมีควาย เลียงผา กวางผา เสือปลา ไก่ป่า ชะมดเขียด ลิง ค่างเทา ชะนี หมาจิ้งจอก กระต่ายป่า กระรอก นอกจากนี้ ยังมีนกชนิดต่างๆ ทั้งนกประจำถิ่น และย้ายถิ่นอีกมากมายภายในเขตอุทยานแห่งชาติ รวมทั้งยังเป็นแหล่งพันธุ์ปลาน้ำจืดที่สำคัญ เช่น ปลานิล ปลาสวาย ปลาตะเพียน ปลาบู่ ปลาแรด เป็นต้น

อุทยานแห่งชาติดอยขุนตาล ตั้งอยู่บริเวณเทือกเขาขุนตาลซึ่งเป็นเทือกเขาที่แบ่งระหว่างที่ราบลุ่มเชียงใหม่และที่ราบลุ่มลำปาง เป็นเทือกเขาสูงชันสลับซับซ้อน สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ ๓๒๕ - ๑,๓๗๓ เมตร จุดสูงสุดในเขตอุทยานแห่งชาติได้แก่ ดอยขุนตาล มีที่ราบอยู่เพียงเล็กน้อยอยู่ทางด้าน

ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ทิศตะวันตก และทิศตะวันออกเฉียงใต้ของอุทยานแห่งชาติ เป็นแหล่งต้นน้ำส่วนหนึ่งของแม่น้ำปิงซึ่งอยู่ทางด้านตะวันตกของพื้นที่ และแม่น้ำวังซึ่งอยู่ทางด้านตะวันออกของเขตอุทยานแห่งชาติ ลำน้ำที่ไหลลงสู่แม่น้ำวังได้แก่ น้ำแม่ค่อม น้ำแม่ตำ น้ำแม่ไพร เป็นต้น ส่วนที่ไหลลงสู่แม่น้ำทาและออกสู่แม่น้ำปิงในที่สุดได้แก่ ห้วยแม่ป่าช้า ห้วยแม่ยอนห้วยหลวง ห้วยทุ่งไผ่ ห้วยสองท่า ห้วยแม่โง้งหาง เป็นต้น สังคมพืชของอุทยานแห่งชาติดอยขุนตาลสามารถจำแนกออกได้เป็น ป่าดิบแล้ง ขึ้นครอบคลุมพื้นที่ที่มีความชื้นค่อนข้างสูง โดยเฉพาะตามหุบเขาหรือร่องห้วย เช่น หุบเขาแม่ตาลน้อย ห้วยแม่ไพร ห้วยแม่เฟือง ห้วยแม่ยอน ห้วยหลวง และห้วยแม่ค่อม โดยมีระดับความสูงจากน้ำทะเลเฉลี่ย ๕๐๐ - ๑,๐๐๐ เมตร ชนิดไม้ที่พบได้แก่ โพบาย ยาง ตะคร้ำ สัตตบรรณ ตะเคียน ยมหอม มะหาด มะม่วงป่า กระท้อน พระเจ้าห้าพระองค์ ฯลฯ พืชพื้นล่างได้แก่ หวาย พืชในวงศ์ขิงข่า ผักกูด ผักหนาม และเฟิน เป็นต้น ป่าดิบเขา ขึ้นปกคลุมพื้นที่ที่มีระดับความสูงจากระดับน้ำทะเลตั้งแต่ ๑,๐๐๐ เมตรขึ้นไป ชนิดไม้ที่พบได้แก่ ก่อเดือย ก่อแป้น ก่อหัวหมู ก่อไม้ มะก่อ ทะโล้ จำปาป่า แผลบุก สารภีป่า รักขาว ลำพูป่า ฯลฯ ป่าสนเขา พบกระจายเป็นหย่อมเล็กๆ บริเวณ ย.๒ ย.๓ และ ย.๔ ป่าสนเขาในบริเวณนี้เป็นป่าที่ปลูกขึ้นมากกว่า ๕๐ ปี ชนิดสนที่พบได้แก่ สนสามใบ นอกจากนี้ยังมีไม้อื่นขึ้นปะปนได้แก่ กางเขินมอด กระพี้เขาควาย มะขามป้อม มะกอกเกลื่อน ประดู่ตะเฒ่า อ้อยช้าง แข็งกวาว เป็นต้น ป่าเต็งรัง ขึ้นปกคลุมตามเชิงเขาโดยรอบทางทิศตะวันตกและทิศตะวันออกของอุทยานแห่งชาติ ซึ่งมีสภาพดินเป็นกรวดหรือดินลูกรัง มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ชนิดไม้ที่พบได้แก่ พลวง เหียง รักใหญ่ เกิดแดง กาสามปึก รกฟ้า ฯลฯ พืชพื้นล่างได้แก่ เป้งเขา และหญ้าชนิดต่างๆ ป่าเบญจพรรณ เป็นป่าที่ขึ้นระหว่างป่าเต็งรังและป่าดงดิบบริเวณเชิงเขาทั้งทางด้านตะวันตกและตะวันออกของอุทยานแห่งชาติ มีไม้ข้างขึ้นอยู่อย่างหนาแน่น ชนิดไม้ที่พบได้แก่ มะเกลือเลือด แดง มะกอกเกลื่อน สมอพิเภก ตะแบกแดง และจืดป่า เป็นต้น

สัตว์ป่าที่อาศัยอยู่ในบริเวณนี้ประกอบด้วย เก้ง หมูป่า ชะมดแผงหางปล้อง อ้นเล็ก กระแตเหนือ กระรอกทองแดง กระเรียนขนปลายหูลิ้น กระจอน ค้างคาวขอบหูขาวกลาง หนูท้องขาว ไก่ป่า นกยางกรอกพันธุ์จีน นกยางไฟหัวน้ำตาล นกคุ่มอกลาย นกปากซ่อมหางพัด นกชายเลนน้ำจืด นกเด้าดิน นกเขาไฟ นกอีวาบตักแตนนก บั้งรอกใหญ่ นกกระปูดใหญ่ นกเค้ากู่ นกแอ่นตาล นกกระเต็นน้อย นกจาบคาเล็ก นกตะขาบทุ่ง นกตีทอง นกเด้าลมเหลือง นกเขนน้อยปีกแถบขาว นกขมิ้นน้อยสวน นกเขียวก้านทองปีกสีฟ้า นกปรอดเหลืองหัวจุก นกไต่ไม้ หน้าผากกำมะหยี่ นกกินปลือกเหลือง จิ้งจกหางแบน กิ้งก่าบินปีกสีส้ม จิ้งเหลนหลากหลาย ตะกวด งูลายสอสวน งูเขียวหางไหม้ท้องเขียว คางคกบ้าน กบหนอง และอึ่งข้างดำ

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดอยผาเมือง มีสภาพภูมิประเทศเป็นเทือกเขาสูงชัน สลับซับซ้อน ทอดตัวไปตามแนวเหนือ - ใต้ กั้นอาณาเขตระหว่างจังหวัดลำปางและจังหวัดลำพูนมีความลาดเอียง ๒ ด้าน คือ จังหวัดลำปางจะลาดเอียงไปทางทิศตะวันออก และจังหวัดลำพูนลาดเอียงไปทางด้านตะวันตก เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารที่สำคัญหลายสาย เช่น ห้วยแม่เส้า ห้วยหก ห้วยช้างตาย ห้วยแม่สะปืด ห้วยแม่วะ ห้วยแม่สะเงาะ ห้วยน้ำแม่ชะนาค ห้วยแม่สะออน ห้วยเหี้ยะ ห้วยฮ่อม ห้วยแม่หาง ห้วยแม่ลี อยู่ในท้องที่จังหวัดลำพูน ซึ่งไหลลงสู่แม่น้ำทา, น้ำแม่ลีและแม่น้ำปิง และในท้องที่จังหวัดลำปางห้วยแม่สัน ห้วยแม่ยาว ห้วยแม่เกี้ยง ห้วยแม่ปู้ ห้วยแม่ปอน ซึ่งไหลลงสู่ น้ำแม่สัน น้ำแม่ยาว น้ำแม่เกี้ยง น้ำแม่เลียง น้ำแม่เสริมและแม่น้ำวัง

ป่าดิบแล้งโดยทั่วไปเป็นป่ารกทึบคล้ายกับป่าดิบชื้น แต่จะมีความชื้นในอากาศน้อยกว่าและโปร่งกว่าป่าดิบชื้น มีพรรณไม้พลัดใบขึ้นปะปนอยู่บ้างเล็กน้อย เช่น มะค่าโมง ตะแบก สมพง ปออีเก้ง ฯลฯ พันธุ์ไม้ที่มีความโดดเด่น จำพวกตระกูลยางต่าง ๆ เช่น ยางขาว ยางแดง ลักษณะโครงสร้างตามแนวตั้งของสังคมป่าดิบแล้งสามารถจำแนกออกได้ ๓ - ๔ เรือนยอด คือ เรือนยอดชั้นบน เรือนยอดชั้นกลาง เรือนยอดชั้นล่าง พืชชั้นล่าง

ป่านี้นี้จะพบได้ตามหุบเขาลำห้วย เป็นแนวแคบๆ เช่นห้วยกำปอง ห้วยแม่ยาว ห้วยฮ่อมโน ห้วยขุนลี ห้วยแม่เกียง ห้วยแม่ปู ฯลฯ

ป่าเบญจพรรณหรือป่าผสมผลัดใบ ลักษณะสภาพป่าค่อนข้างทึบ มีพรรณไม้หลากหลายชนิด หน้าแล้ง ส่วนใหญ่ต้นไม้จะผลัดใบใหม่หมดทั้งต้น ในช่วงเดือน มกราคม – มีนาคม ป่านี้นี้มีความหลากหลายของ สัตว์ป่ามากพบบริเวณที่ลาดเชิงเขา ลักษณะโครงสร้างแนวตั้งของป่าผลัดใบ จำแนกออกได้เป็น ๓ เรือนยอด

มีพรรณไม้เด่นหลายชนิดเช่น สัก แดง ประดู่ ตะแบก รกฟ้า นอกจากนั้น ป่าประเภทนี้ยังมี ลักษณะเด่น คือ ต้นไม้ตระกูลไผ่ขึ้นปะปนอยู่เสมอ

ป่าเต็งรังสภาพป่าเป็นป่าโปร่ง ค่อนข้างแห้งแล้ง มีพรรณไม้ในวงศ์ยาง ไม้เด่นคือ เต็ง รัง เหียง พลวง พะยอม มักพบตามเนินเขาและสันเขา ดินลูกรัง หรือภูเขาที่มีโขดหิน มีพันธุ์ไม้ ก่อ หม่น ก่อแป้น และไม้สน ขึ้นปะปนอยู่เสมอ โดยเฉพาะก่อกหม่น และก่อกแป้น ป่าเต็งรังสามารถจำแนกเป็นกลุ่มย่อย ๆ ตามลักษณะ ไม้เด่นได้ดังนี้ ๑.ป่าเต็งรัง ๒.ป่าเหียง พลวง ๓.ป่าเต็งรังผสมเหียงพลวง ๔.ป่าเต็งรังผสมไม้สน ความหลากหลายของชนิดพรรณไม้จะลดน้อยลงไปตามความสูงของยอดเขาหรือความสูงเหนือระดับน้ำทะเล ลักษณะโครงสร้างตามแนวตั้งของสัตว์ป่าเต็งรังสามารถจำแนกออกได้ตามความสูงของชั้นเรือนยอดได้ไม่ถึง ๓ เรือนยอด โดยปกติชั้นเรือนยอดจะไม่ชิดติดกัน แสงพระอาทิตย์สามารถส่องผ่านถึงพื้นดินได้ค่อนข้างมาก

ป่าสนเขาพบบนยอดเขาสูงจากระดับน้ำทะเล ตั้งแต่ ๗๐๐ เมตร ขึ้นไป เป็นป่าที่พบเหนือป่าเต็งรังขึ้นไปจนถึงยอดเขาสูงสุด ดินไม่ค่อยอุดมสมบูรณ์ หรือดินเป็นกรด ดินต้นค่อนข้างแห้งแล้ง พรรณไม้จะขึ้น ห่างๆ มีเรือนยอดที่ไม่ชิดติดกัน แสงพระอาทิตย์ส่องถึงพื้นดินได้มากที่สุด ความหลากหลายของพรรณไม้มีไม่มาก และมีพืชล้มลุกเป็นระยะๆ เช่น บนยอดเขาตอยนก (๑,๒๙๓ เมตร)

สำหรับทรัพยากรสัตว์ป่า ภายในพื้นที่ของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดอยผาเมือง มีสัตว์ป่าอาศัยอยู่ หลายชนิด เช่น หมู เสือ เก้ง ไก่ป่า เหยี่ยว นกเอี้ยงสาริกา นกเขาลาย กิ้งก่าบิน กระรอกบินเล็ก ลิ่น แลง บ่าง หมู ป่า ตุ่น งูกระจับ งูเห่า นก สัตว์จำพวกเลี้ยงลูกด้วยนม สัตว์จำพวกเลื้อยคลาน สัตว์จำพวกสะเทินน้ำสะเทินบก แมลง ปลา เป็นต้น

เขตห้ามล่าสัตว์ป่าบ้านโฮ้ง

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าท่าธาร ป่าแม่ตาล และป่าแม่ยุย ป่าแม่หาด ป่าบ้านโฮ้ง ป่าแม่ตืน และป่าแม่แนต ในท้องที่ตำบลแม่สอย อำเภอยอดทอง , ตำบลบ้านตาล อำเภอยอด , ตำบลท่าเตื่อ ตำบลโป่งทุ่ง ตำบลมิดกา ตำบลดอยเต่า อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ และตำบลหนองปลาสะวาย ตำบลบ้านโฮ้ง ตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ้ง , ตำบลศรีวิชัย ตำบลแม่ตืน อำเภอลี้ จังหวัดลำพูนให้เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าท่าธาร ป่าแม่ตาล และป่าแม่ยุย ป่าแม่หาด ป่าบ้านโฮ้ง ป่าแม่ตืน และป่าแม่แนต ในท้องที่ตำบลแม่สอย อำเภอยอดทอง ตำบลบ้านตาล อำเภอยอด ตำบลท่าเตื่อ ตำบลโป่งทุ่ง ตำบลมิดกา ตำบลดอยเต่า อำเภอดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ และตำบลหนองปลาสะวาย ตำบลบ้านโฮ้ง ตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ้ง ตำบลศรีวิชัย ตำบลแม่ตืน อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้าย ประกาศนี้เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

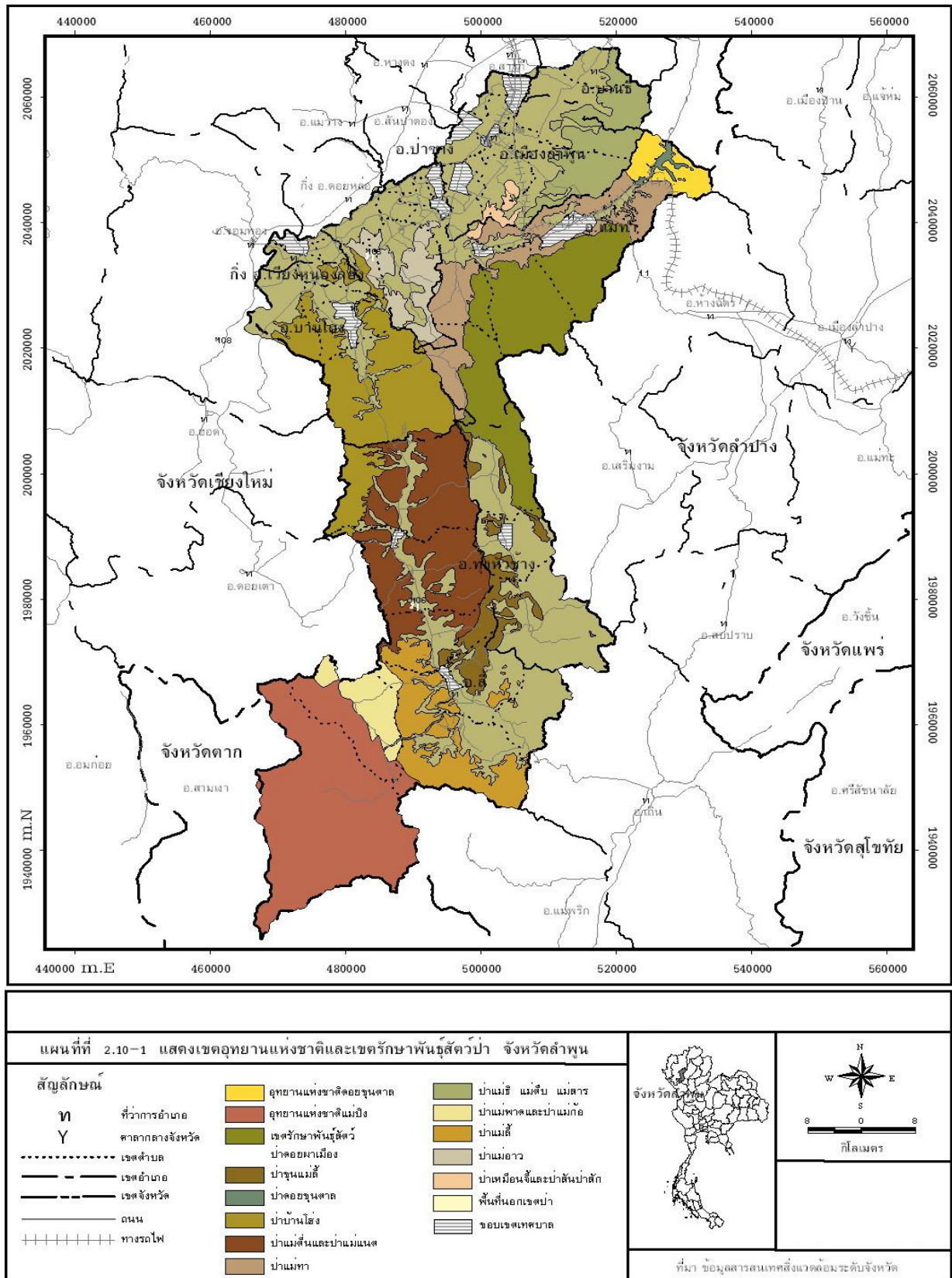

ข้อ ๒ ภายในแนวเขตห้ามล่าสัตว์ป่า ตามข้อ ๑ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการล่าสัตว์ป่า เก็บ หรือทำอันตรายแก่รังของสัตว์ป่าทุกชนิด

ข้อ ๓ ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าท่าธาร ป่าแม่ตาล และป่าแม่ยูน ป่าแม่หาด ป่าบ้านโฮ้ง ป่าแม่ตืน และป่าแม่แนต ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายประกาศนี้เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่า

พื้นที่อุทยานแห่งชาติเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

สำหรับเขตป่าเศรษฐกิจ (Zone E) พบว่าในปี ๒๕๕๓ มีพื้นที่ป่าไม้คงเหลือ ๕๕๑,๔๒๕ ไร่ และรายงานพื้นที่บุกรุก ๒๕๐.๐๐ ไร่ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐๘ ของพื้นที่จังหวัด

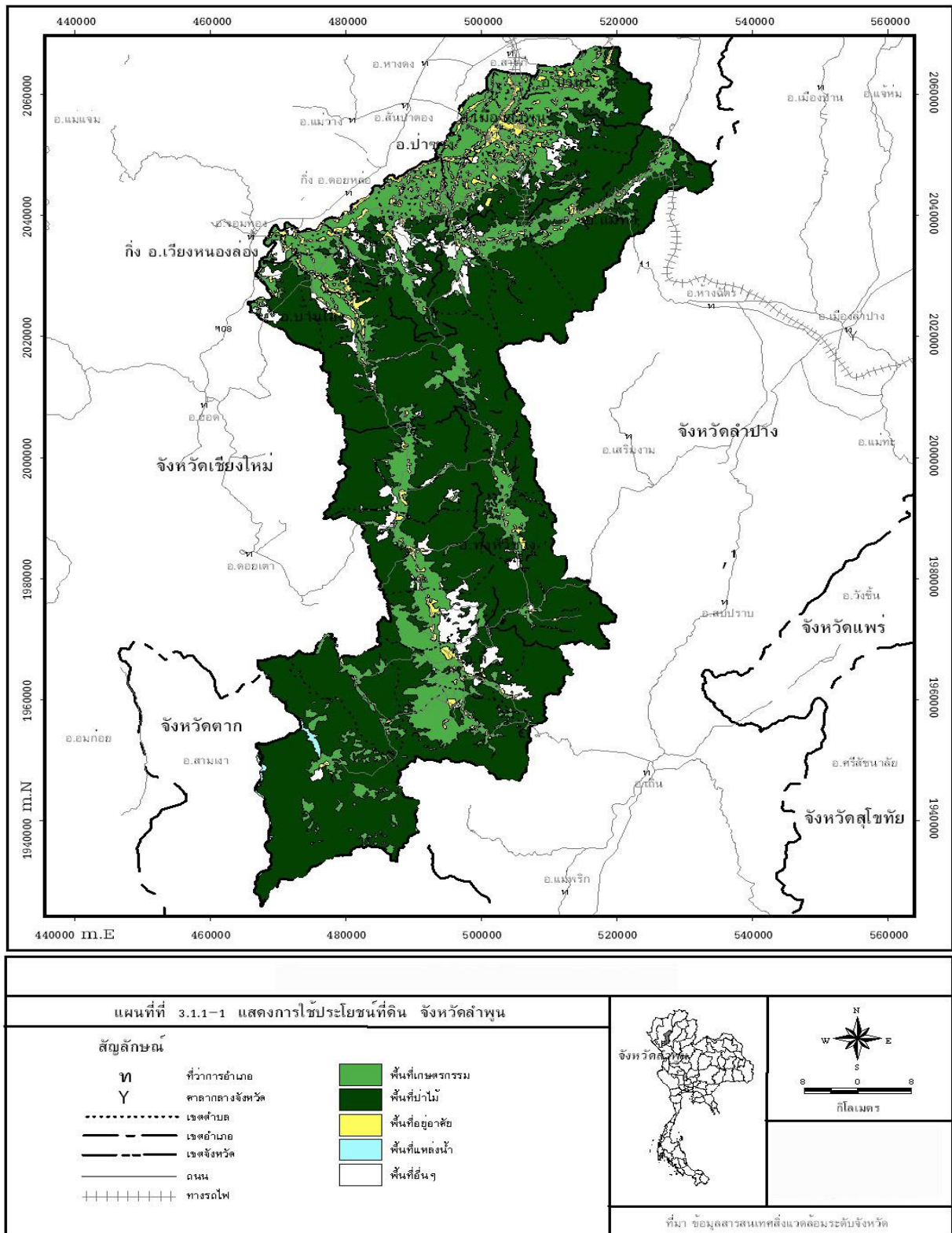
สภาพป่าไม้ของจังหวัดลำพูนส่วนใหญ่เป็นป่าไม้ที่ไม่สมบูรณ์ มีพันธุ์ไม้ที่มีค่าทางเศรษฐกิจน้อย แม้ว่าจะมีพื้นที่ป่าเพิ่มขึ้นแต่เกือบทั้งหมดเป็นพื้นที่ป่าชุมชน ซึ่งเป็นสภาพป่าที่ไม่ค่อยมีความหลากหลายของพันธุ์พืชและนอกจากนั้นยังมีการเกิดไฟป่าเป็นประจำในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายนของทุกปี

ทรัพยากรดินและการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ลักษณะดินในจังหวัดลำพูนเป็นดินภูเขา เนื่องจากมีภูมิประเทศเป็นภูเขา ภายในหุบเขาที่มีที่ราบเล็กๆที่ประกอบด้วยที่ราบลุ่มแม่น้ำ และที่ราบขั้นบันไดระดับต่างๆ ที่ราบนี้เกิดจากการทับถมของตะกอน มักเป็นดินเหนียว ในส่วนที่เป็นที่ราบขั้นบันไดมักเป็นดินร่วนหรือดินทราย

การใช้ประโยชน์ที่ดิน

จังหวัดลำพูนมีการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมโดยมีพื้นที่ถือครองเพื่อการเกษตรกรรม ประมาณ ๖๓๙,๙๑๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๗๒ ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด ซึ่งมีการใช้ประโยชน์เป็นที่นา พืชไร่ ไม้ผล-ไม้ยืนต้น เช่น ลำไย ยางพารา พืช-ผัก ไม้ดอก-ไม้ประดับ และที่เกษตรกรรมอื่นๆ โดยพื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ปลูกไม้ผล - ไม้ยืนต้นซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๕๐.๒๗ ของพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมด และมีแนวโน้มทรงตัวเนื่องจากการชะลอตัวตามสภาวะเศรษฐกิจ และมีการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรมโดยเป็นพื้นที่ของนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ๑,๗๘๘ ไร่ และเป็นพื้นที่สวนอุตสาหกรรมเครือสหพัฒน์ ลำพูน ๑,๒๐๐ ไร่ นอกจากนั้นยังมีการกระจายตัวของอุตสาหกรรมนอกเขตนิคมอุตสาหกรรมและสวนอุตสาหกรรมออกไปยังอำเภอด่างต่างๆ โดยมากเป็นอุตสาหกรรมเพื่อการเกษตรและแปรรูปไม้

แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินจังหวัดลำพูน

ทรัพยากรธรณีและแร่ธาตุ

สภาพทรัพยากรแร่จังหวัดลำพูน มีการทำเหมืองแร่ถ่านหินลิกไนต์ที่อำเภอฝาง ทรัพยากรแหล่งทราย ทั้งทรายบกและทรายน้ำ โดยมีท่าทรายแม่น้ำ ๙ แห่งตามแนวแม่น้ำปิง ตั้งแต่อำเภอป่าซางจนถึงอำเภอเวียงหนองล่อง และอำเภอบ้านโฮ่ง นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ศักยภาพแร่ตะกั่ว – สังกะสี – ฟลูออไรด์และหินปูน เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง กรณีพิบัติภัย พื้นที่เสี่ยงดินถล่มในจังหวัดลำพูน ส่วนใหญ่อยู่ทางตอนบน ด้านตะวันออกของจังหวัด มีหมู่บ้านที่กำหนดให้เป็นพื้นที่เสี่ยงภัยดินถล่ม จำนวน ๔๒ หมู่บ้าน ในเขตอำเภอทุ่งหัวช้าง บ้านโฮ่ง ป่าซาง แม่ทา และอำเภอฝาง

ในเขตท้องที่จังหวัดลำพูนมีชนิดแร่ที่สำรวจพบในปัจจุบัน จำนวน ๑๗ ชนิดได้แก่ ถ่านหิน ฟลูออไรด์ แมงกานีส พลวง เฟลด์สปาร์ ดินขาว บอลเคลย์ ตะกั่ว สังกะสี ดีบุก แปะไรต์ แคลไซต์ ฟอสเฟต ทองคำ หินอ่อน หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูนเพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง และหินประดับชนิดหินปูน โดยแหล่งแร่แต่ละชนิดมีการสำรวจพบในพื้นที่ต่าง ๆ ของจังหวัดลำพูน ดังนี้

๑. แหล่งแร่ถ่านหิน (ลิกไนต์) สำรวจพบในเขตอำเภอฝาง (ตำบลฝาง, ตำบลดงคำ, ตำบลนาทราย) และในเขตอำเภอทุ่งหัวช้าง (ตำบลบ้านปวง)

๒. แหล่งแร่ฟลูออไรด์ สำรวจพบในเขตอำเภอแม่ทา (ตำบลทาชุมเงิน, ตำบลทาภาศ)

๓. แหล่งแร่แมงกานีส สำรวจพบในเขตอำเภอฝาง (ตำบลแม่ลาน, ตำบลแม่ตึ่น, ตำบลป่าไผ่, ตำบลศรีวิชัย, ตำบลก่อ) ในเขตอำเภอป่าซาง (ตำบลนครเจดีย์) และในเขตอำเภอบ้านโฮ่ง (ตำบลป่าพลู)

๔. แหล่งแร่พลวง สำรวจพบในเขตอำเภอแม่ทา (ตำบลทาชุมเงิน, ตำบลทาสบเส้า)

๕. แหล่งแร่เฟลด์สปาร์ สำรวจพบในเขตอำเภอฝาง (ตำบลศรีวิชัย)

๖. แหล่งแร่ดินขาว สำรวจพบในเขตอำเภอฝาง (ตำบลดงคำ) ในเขตอำเภอแม่ทา (ตำบลทาชุมเงิน)

และในเขตอำเภอป่าซาง (ตำบลนครเจดีย์)

๗. แหล่งแร่บอลเคลย์ สำรวจพบในเขตอำเภอฝาง (ตำบลดงคำ) และในเขตอำเภอทุ่งหัวช้าง (ตำบลบ้านปวง)

๘. แหล่งแร่ตะกั่ว สำรวจพบในเขตอำเภอฝาง (ที่ตำบลศรีวิชัย)

๙. แหล่งแร่สังกะสี สำรวจพบในเขตอำเภอฝาง (ที่ตำบลศรีวิชัย)

๑๐. แหล่งแร่แปะไรต์ สำรวจพบในเขตอำเภอฝาง (ตำบลศรีวิชัย)

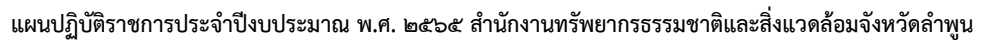
๑๑. แหล่งหินอ่อน สำรวจพบในเขตอำเภอฝาง (ที่ตำบลแม่ลาน, ตำบลฝาง) และในเขตอำเภอบ้านโฮ่ง (ตำบลป่าพลู, ตำบลบ้านโฮ่ง)

๑๒. แหล่งหินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง สำรวจพบในเขตอำเภอแม่ทา (ตำบลทาชุมเงิน) ในเขตอำเภอบ้านโฮ่ง (ตำบลป่าพลู, ตำบลบ้านโฮ่ง) ในเขตอำเภอฝาง (ตำบลศรีวิชัย, ตำบลแม่ตึ่น, ตำบลแม่ลาน, ตำบลป่าไผ่, ตำบลฝาง) และในเขตอำเภอป่าซาง (ตำบลนครเจดีย์)

๑๓. แหล่งหินประดับชนิดหินปูน สำรวจพบในเขตอำเภอบ้านโฮ่ง (ตำบลป่าพลู) และในเขตอำเภอฝาง (ตำบลแม่ตึ่น, ตำบลศรีวิชัย, ตำบลป่าไผ่, ตำบลแม่ลาน)

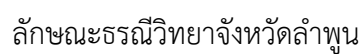
๑๔. แหล่งแร่แคลไซต์ สำรวจพบในเขตอำเภอบ้านโฮ่ง (ตำบลป่าพลู) และในเขตอำเภอฝาง (ตำบลแม่ลาน)

๑๕. แหล่งแร่ฟอสเฟต สำรวจพบในเขตอำเภอแม่ทา (ที่ตำบลทาชุมเงิน) และในเขตอำเภอฝาง (ตำบลป่าไผ่)

๑๗. แหล่งแร่ทองคำ สํารวจพบในเขตอำเภอลี่ (ที่ตำบลดงดำ) ในเขตอำเภอบ้านโฮ่ง

(ตำบลป่าพลู, ตำบลบ้านไผ่) และในเขตอำเภอป่าซาง (ตำบลนครเจดีย์)

๑.๒ ด้านทรัพยากรน้ำ

ในจังหวัดลำพูน มีแม่น้ำที่สำคัญ ๔ สาย ดังนี้

๑. แม่น้ำปิง เป็นแม่น้ำสายสำคัญที่ไหลอยู่ในหุบเขา ระหว่างทิวเขาถนนธงชัยกลาง กับทิวเขาฝิปันน้ำตะวันตก มีต้นน้ำอยู่ที่ดอยถั่ว ในเทือกเขาแดนลาว เขตตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ จากต้นกำเนิดแม่น้ำปิงไหลลงมาถึงได้ผ่านเมืองเชียงใหม่ ลำพูนและไหลเข้าเขตจังหวัดตากไปบรรจบกับแม่น้ำวังที่อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก แล้วไหลต่อไปทางใต้ผ่านอำเภอเมืองกำแพงเพชร บรรจบกับแม่น้ำน่านที่จังหวัดนครสวรรค์ รวมเป็นแม่น้ำเจ้าพระยา โดยมีความยาวทั้งสิ้นประมาณ ๗๑๕ กิโลเมตร ระยะทางที่แม่น้ำปิงไหลผ่านพื้นที่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่มีความยาวประมาณ ๓๓๕ กิโลเมตร และเป็นเส้นกั้นเขตแดนระหว่างจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดลำพูน ลงไปทางทิศใต้เป็นระยะทางยาวประมาณ ๗๐ กิโลเมตร ในจังหวัดลำพูน น้ำที่ไหลลงสู่แม่น้ำปิงโดยเรียงจากเหนือจดใต้ คือ น้ำแม่ทา น้ำแม่กวง แม่น้ำลี้ ห้วยแม่ตาล ห้วยแม่หาด และน้ำแม่ก้อ นอกจากนี้ยังมีลำน้ำที่ไม่มีชื่ออีกเป็นจำนวนมากที่ไหลลงสู่แม่น้ำปิง สำหรับพื้นที่รับน้ำ (CATCHMENT AREA) ประมาณ ๖,๓๕๕ ตารางกิโลเมตร

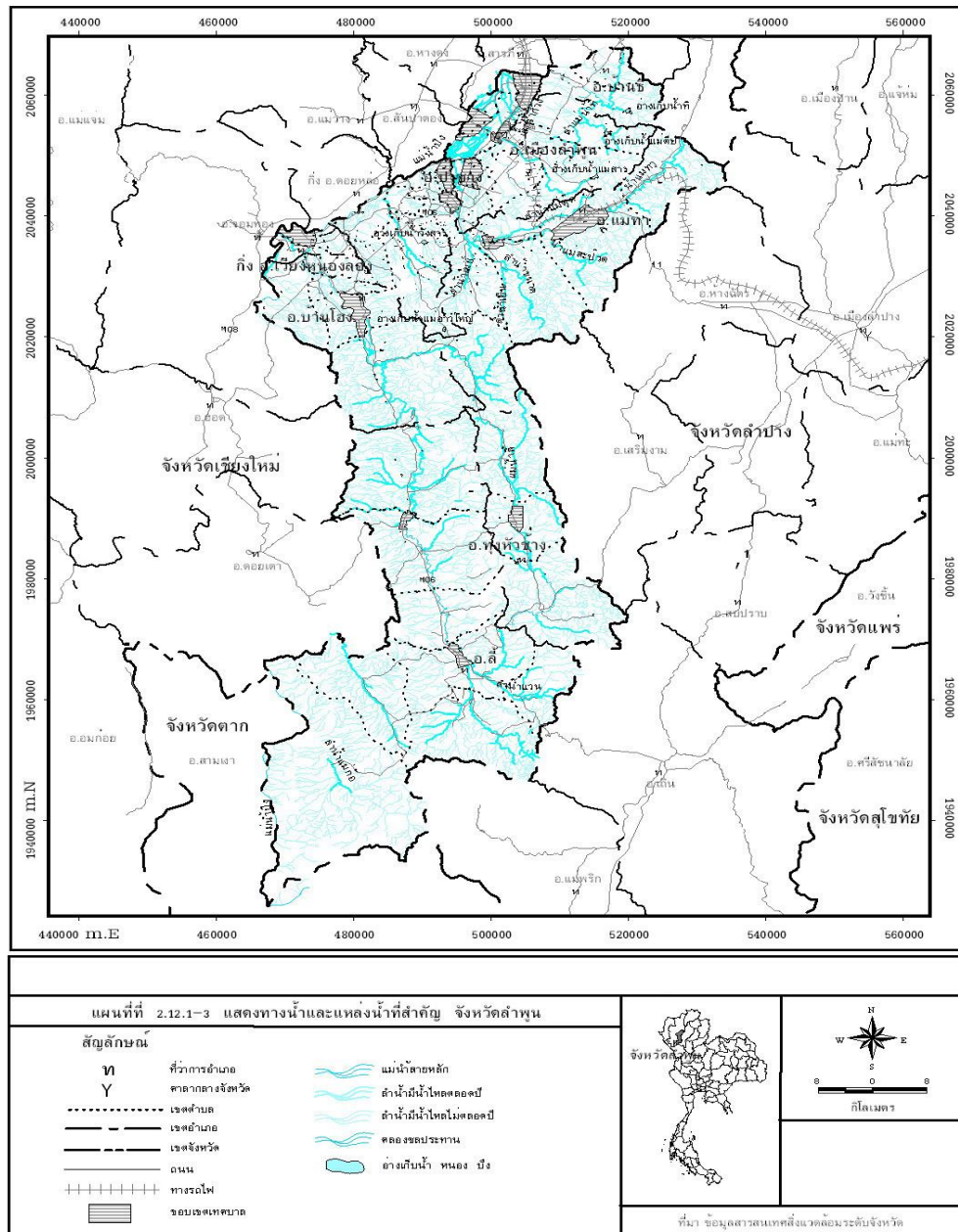
๒. น้ำแม่กวง มีต้นน้ำอยู่ที่ดอยฝิปันน้ำ (หรือดอยนางแก้ว) ดอยมด แล้วไหลไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ลงสู่ที่ราบเชียงใหม่-ลำพูน ผ่านอำเภอดอยสะเก็ด อำเภอสันทราย และไหลต่อไปทางใต้ผ่านอำเภอเมืองลำพูน แล้วบรรจบกับแม่น้ำปิงที่บ้านสบทา อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน น้ำแม่กวงมีความยาวประมาณ ๑๑๐ กิโลเมตร น้ำแม่กวงเป็นแม่น้ำที่สำคัญอีกสายหนึ่งใน บริเวณที่ราบเชียงใหม่ - ลำพูน มีลำน้ำสาขาที่สำคัญคือ น้ำแม่ทาและห้วยแม่สะแงะ น้ำแม่กวงมีพื้นที่รับน้ำ (CATCHMENT AREA) ประมาณ ๑,๗๔๐ ตารางกิโลเมตร

๓. น้ำแม่ทา น้ำแม่ทามีต้นน้ำอยู่ที่ดอยขุนทาในเทือกเขาฝิปันน้ำตะวันตก อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ ไหลผ่านที่ราบซึ่งราบไปด้วยภูเขา ไปสู่อำเภอแม่ทาทิศใต้ แล้วไหลวกขึ้นไปทางเหนือผ่านที่ราบเชียงใหม่-ลำพูน ผ่านอำเภอป่าซาง แล้วบรรจบกับแม่น้ำกวงที่บ้านสบทา เขตต่อระหว่างอำเภอเมืองลำพูนกับอำเภอป่าซาง นอกจากนี้ลำน้ำแม่ทายังได้หล่อเลี้ยงพื้นที่ทำการเกษตรของชุมชนหลายตำบลในอำเภอแม่ออน อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ และอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน น้ำแม่ทามีความยาวประมาณ ๙๐ กิโลเมตร

๔. แม่น้ำลี้ แม่น้ำลี้ต้นน้ำอยู่ที่ดอยสบเทิม อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ไหลลงทางใต้จนถึงบริเวณใกล้อำเภอลี้ จึงค่อยไหลวกกลับไปทางเหนือเป็นรูปตัวยู ผ่านอำเภอลี้ อำเภอบ้านโฮ่ง แล้วไหลต่อไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ บรรจบกับแม่น้ำปิงที่บ้านวังสะแกง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน แม่น้ำลี้มีความยาวประมาณ ๑๘๐ กิโลเมตร แม่น้ำลี้มีพื้นที่รับน้ำ (CATCHMENT AREA) ประมาณ ๓๑๕ ตารางกิโลเมตร

รูปภาพที่ ๑๑ สภาพลำน้ำแม่กวง และแม่น้ำลี้

แสดงทางน้ำและแหล่งน้ำที่สำคัญ

แหล่งน้ำในจังหวัดลำพูนที่สำคัญ ประกอบด้วย ลำน้ำหลัก คือ แม่น้ำปิง แม่น้ำกว๊ม แม่น้ำทา แม่น้ำลี โดยมีพื้นที่ชุ่มน้ำ ได้แก่ อ่างเก็บน้ำ, แม่น้ำ คู คลอง ลำห้วย สระเก็บน้ำและหนองน้ำธรรมชาติ ๑๕๕ แห่ง พื้นที่ผิวน้ำ ๑๘,๘๕๓ ไร่ สามารถเก็บน้ำได้ ๑๒๒ ล้าน ลบ.ม.

จังหวัดลำพูนมีพื้นที่ได้รับการพัฒนาแหล่งน้ำทั้งสิ้น ๓๕๒,๘๒๔ ไร่ (ร้อยละ ๕๕.๑๔) ของพื้นที่ การเกษตร ๖๓๙,๙๑๖ ไร่ ประกอบด้วย

๑. พื้นที่ชลประทาน ๑๔๘,๔๖๙ ไร่ (ร้อยละ ๒๓.๒๐) ดังนี้

๑.๑ โครงการชลประทานขนาดใหญ่ ๑ แห่ง พื้นที่ชลประทาน ๕๑,๘๑๔ ไร่ (โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาแม่กวังอุดมธารา จังหวัดเชียงใหม่)

๑.๒ โครงการชลประทานขนาดกลาง ๙ แห่ง พื้นที่ชลประทาน ๑๐๕,๘๐๐ ไร่ ประกอบด้วย

๑.๒.๑ อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง จำนวน ๔ แห่ง ความจุรวม ๓๕.๑๐ ล้าน ลบ.ม.

พื้นที่ชลประทาน ๒๘,๔๕๐ ไร่ ดังนี้

อ่างเก็บน้ำแม่สาน ต.ศรีบัวบาน อ.เมือง จ.ลำพูน	พื้นที่ชลประทาน ๑๖,๔๕๐ ไร่
อ่างเก็บน้ำแม่ธิ ต.บ้านธิ อ.บ้านธิ จ.ลำพูน	พื้นที่ชลประทาน ๔,๐๐๐ ไร่
อ่างเก็บน้ำแม่ตึบ ต.มะเขือแจ้ อ.เมือง จ.ลำพูน	พื้นที่ชลประทาน ๕,๐๐๐ ไร่
อ่างเก็บน้ำแม่เมย ต.ทาชูเงิน อ.แม่ทา จ.ลำพูน	พื้นที่ชลประทาน ๓,๐๐๐ ไร่

๑.๒.๒ ฝ่ายทดน้ำขนาดกลาง จำนวน ๕ แห่ง พื้นที่ชลประทาน ๗๗,๓๕๐ ไร่ ดังนี้

ฝ่ายชลชั้นธิพิณจ ต.ดอนแก้ว อ.สารภี จ.เชียงใหม่ พื้นที่ชลประทาน ๔๔,๙๐๐ ไร่

พื้นที่ชลประทานในเขตจังหวัดลำพูน ๒๘,๖๐๐ ไร่

ฝ่ายมหาโชค ต.ศรีบัวบาน อ.เมือง จ.ลำพูน	พื้นที่ชลประทาน ๖,๖๕๐ ไร่
ฝ่ายวังตอง ต.ศรีบัวบาน อ.เมือง จ.ลำพูน	พื้นที่ชลประทาน ๓,๕๐๐ ไร่
ฝ่ายหนองสลิก ต.บ้านเรือน อ.ป่าซาง จ.ลำพูน	พื้นที่ชลประทาน ๕,๘๐๐ ไร่
ฝ่ายเหมืองตั้ง ต.ป่าพลู อ.บ้านโฮ้ง จ.ลำพูน	พื้นที่ชลประทาน ๑๖,๕๐๐ ไร่

๒. พื้นที่รับประโยชน์ ๒๐๔,๓๕๕ ไร่ (ร้อยละ ๓๑.๙๔ ของพื้นที่การเกษตร) ดังนี้

๒.๑ โครงการชลประทานขนาดเล็กอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๕๑ แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ ๕๒,๘๐๐ ไร่

๒.๒ โครงการชลประทานขนาดเล็ก (ถ่ายโอนภารกิจให้ อบท.) ๘๒ แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ ๑๑๙,๔๖๕ ไร่

๒.๓ โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า ๒๙ แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ ๓๖,๓๗๕ ไร่

สำหรับโครงการขนาดเล็ก ประกอบด้วย อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก จำนวน ๔๔ แห่ง ความจุรวม ๒๕.๐๗ ล้าน ลบ.ม. พื้นที่ ๔๗,๑๙๔ ไร่ ฝ่ายทดน้ำขนาดเล็ก จำนวน ๘๘ แห่ง พื้นที่ ๑๐๘,๐๑๗ ไร่

ทรัพยากรน้ำบาดาล

จังหวัดลำพูนมีบ่อน้ำบาดาลอยู่ทั้งสิ้น ๒,๑๑๔ บ่อ เป็นบ่อน้ำจืดที่ใช้ได้ทั้งสิ้น ๑,๙๒๙ บ่อ บ่อน้ำกร่อยที่ใช้ได้จำนวน ๓ บ่อ ใช้งานไม่ได้เนื่องจากน้ำแห้งจำนวน ๒๗ บ่อ ใช้งานไม่ได้โดยไม่ได้ระบุสาเหตุ ๑๒๐ บ่อ และใช้งานไม่ได้ด้วยสาเหตุอื่น ๆ ๓๕ บ่อ ปริมาณบ่อน้ำที่อยู่ในอำเภอเมืองลำพูน รองลงมาตามลำดับ คือ อำเภอป่าซาง อำเภอแม่ทา อำเภอลี้ อำเภอบ้านโฮ้ง อำเภอเวียงหนองล่อง อำเภอบ้านธิ และอำเภอทุ่งหัวช้าง ดังต่อไปนี้

สรุปจำนวนบ่อน้ำบาดาลในเขตพื้นที่จังหวัดลำพูน

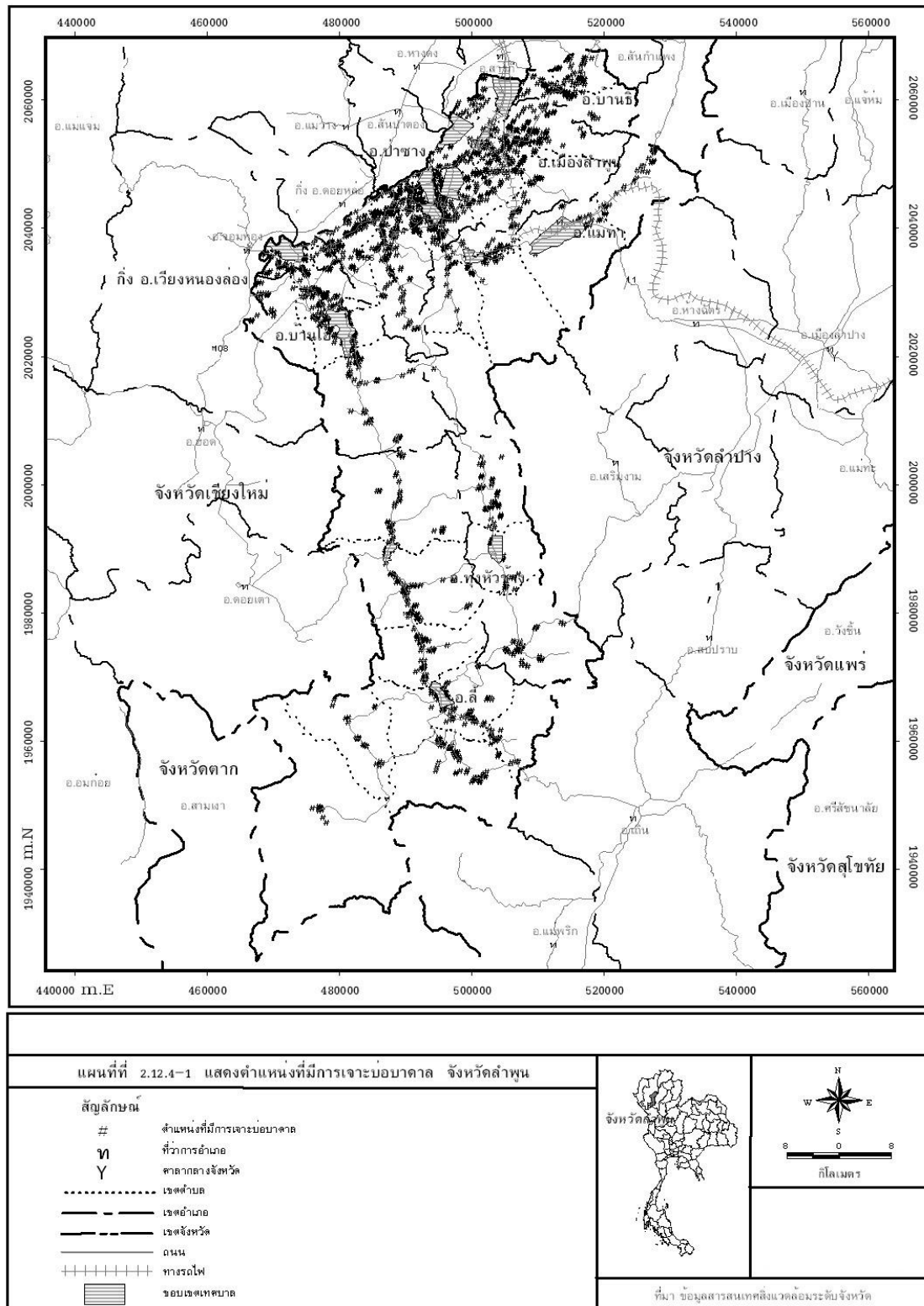
ลำดับ	อำเภอ	ประเภทการใช้น้ำบาดาล			รวม	ปริมาณการใช้น้ำบาดาลเฉลี่ย (ม/วัน)
		อุปโภค	ธุรกิจ	เกษตร		
1	ป่าซาง	84	46	656	786	40,512
2	เวียงหนองล่อง	32	6	83	121	10,309.50
3	เมืองลำพูน	509	356	330	1,195	79,078.50
4	ลี้	118	11	119	248	11,539
5	บ้านโฮ่ง	54	12	168	234	13,160
6	แม่ทา	85	9	291	385	18,293
7	บ้านธิ	57	29	76	162	9,196.50
8	ทุ่งหัวช้าง	57	-	14	71	4,605
รวมทั้งสิ้น		996	469	1,737	3,202	186,693.50

ที่มา : ฐานข้อมูลบ่อน้ำบาดาล สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เมษายน ๒๕๖๔

ศักยภาพแหล่งน้ำบาดาลของจังหวัดลำพูน

พื้นที่ของจังหวัดลำพูน ประมาณร้อยละ ๓๒ ประกอบด้วยหินร่วน ซึ่งเป็นแหล่งน้ำบาดาลที่ดีให้น้ำมาก โดยเฉพาะบริเวณที่เป็นส่วนหนึ่งของแอ่งเชียงใหม่ – ลำพูน ซึ่งมีปริมาณน้ำที่เก็บกักไว้ประมาณ ๔๘๕ ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นปริมาณน้ำที่พัฒนาได้ต่อปีประมาณ ๙๗ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่อีกร้อยละ ๑๘ เป็นหินปูน ซึ่งเป็นแหล่งน้ำบาดาลที่ดี มีปริมาณน้ำมากสามารถพัฒนาขึ้นมาใช้ประโยชน์ได้เกือบทุกชนิดร้อยละ ๑๕ เป็นหินทราย หินดินดาน ซึ่งมีปริมาณน้ำปานกลาง ที่เหลืออีกร้อยละ ๓๕ เป็นหินอัคนีและหินแปร ซึ่งมีน้ำบาดาลกักเก็บอยู่น้อย

ในด้านคุณภาพของน้ำบาดาล อยู่ในเกณฑ์ดีถึงพอใช้แม้ว่าจะมีปริมาณของเหล็กและฟลูออไรด์อยู่มากในบางพื้นที่ ความลึกสำหรับการเจาะน้ำบาดาลโดยทั่วไปอยู่ในช่วง ๔๐ – ๖๐ เมตร ยกเว้นบริเวณขอบแอ่งลำพูนทางตะวันออกที่มีความลึก อยู่ในช่วง ๘๐ – ๑๒๐ เมตร และมากกว่า ๑๒๐ เมตร ในบริเวณขอบแอ่งทางด้านเหนือ

การกระจายตัวของบ่อน้ำบาดาล

๑.๓ ด้านสิ่งแวดล้อม

คุณภาพน้ำ

จังหวัดลำพูนมีแม่น้ำไหลผ่านจำนวน ๔ สาย ได้แก่ แม่น้ำกวง แม่น้ำปิง แม่น้ำลี้ และแม่น้ำแม่ทา ปัญหาของคุณภาพน้ำส่วนใหญ่พบในแม่น้ำกวงซึ่งเป็นหนึ่งในแม่น้ำสายหลักของจังหวัดลำพูน เนื่องด้วยมีการใช้ประโยชน์จากหลายๆ กิจกรรมจากแหล่งน้ำสายดังกล่าว จากทั้งชุมชน อุตสาหกรรมและภาคเกษตรกรรม โดยมีการใช้ประโยชน์ในการทำการเกษตร การเลี้ยงปลาในกระชัง มีการปล่อยปลาและล้างปลาเพื่อทำปลาแห้ง การทำน้ำประปา รวมทั้งการนำน้ำเพื่อไปสนับสนุนการผลิตภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ของนิคมอุตสาหกรรม เป็นต้น ทำให้แม่น้ำสายดังกล่าว ต้องได้รับการเฝ้าระวังในส่วนของคุณภาพน้ำอย่างสม่ำเสมอ แต่ปัจจุบันเมื่อมีการเติบโตของชุมชนที่มีขนาดใหญ่ขึ้นอย่างรวดเร็ว พร้อมกับการขยายตัวของภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการขาดการสร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการร่วมดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน ทำให้เกิดสถานะน้ำเน่าเสียในช่วงฤดูแล้ง

สถานีเก็บตัวอย่างน้ำผิวดิน โครงการติดตามและประเมินคุณภาพแหล่งน้ำผิวดินในพื้นที่จังหวัดลำพูน

	แม่น้ำ	รายละเอียดจุดเก็บตัวอย่างน้ำผิวดิน	
		สถานี	บริเวณที่ตั้ง
ลุ่มน้ำ	แม่น้ำกวง	KU๐๑	หน้าฝายทดน้ำและระบายทรายแม่น้ำกวง ๒ สะพานป่าซาง (ฝายสบทา) อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
		KU๐๒	สะพานบ้านยู้ง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
		KU๐๓	สะพานท่านาง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
		KU๐๔	สะพานใต้จุดปล่อยน้ำทิ้งของนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
		KU๐๕	หน้าฝายวังทอง (เหนือนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ) ตำบลเหมืองง่า อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
		KU๐๖	สะพานถนนสันทราย-ดอยสะเก็ด บ้านหลักตัน ตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่
		KU๐๗	สะพานบ้านแม่หวาน ตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
	แม่น้ำลี้	LE๐๑	สะพานบ้านต้นผึ้ง ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน
		LE๐๒	สะพานหน้าฝาย ร.พ.ช. ตำบลบ้านโฮ้ง อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน
		LE๐๓	สะพานบ้านสันวิไล ตำบลแม่ตื่น อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน
		LE๐๔	สะพานบ้านใหม่ศิริไล ตำบลลี้ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน

ผลการวิเคราะห์คุณภาพน้ำของแม่น้ำสายหลัก

๑. แม่น้ำปิง (ตอนบน)

แม่น้ำปิง (ตอนบน) เริ่มตั้งแต่พื้นที่เหนือเขื่อนภูมิพลที่อำเภอต๋อยเต่าจังหวัดเชียงใหม่ขึ้นไปจนถึงพื้นที่ต้นน้ำในอำเภอเชียงดาว อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ครอบคลุมพื้นที่ของ จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดลำพูน กำหนดเป็นแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ ๓ ดำเนินการตรวจวัดคุณภาพน้ำตั้งแต่บริเวณห้วยดกการทางเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ถึง บริเวณสะพานหน้าศูนย์อุทกวิทยากองหิน บ้านกองหิน ตำบลหางดง อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่

แม่น้ำ	มาตรฐานคุณภาพน้ำผิวดินเฉลี่ยทั้งลำน้ำที่ตรวจวัดได้				ปัญหาคุณภาพน้ำที่สำคัญ	เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำ
	ครั้งที่ 4/62 (สิงหาคม 62)	ครั้งที่ 1/63 (มกราคม 63)	ครั้งที่ 2/63 (มีนาคม 63)	ค่าการณครั้งที่ 3/63 (พฤษภาคม 63)		
ปิงตอนบน	3 (WQI 62)	3 (WQI 69)	3 (WQI 65)	3 (WQI 61)	NH ₃	3 (WQI 61-70)

ทั้งนี้ค่าการณคุณภาพน้ำผิวดินเฉลี่ยช่วงเดือนพฤษภาคม 2562 ของแม่น้ำปิง(ตอนบน) คาดว่าจะอยู่ในเกณฑ์ พอใช้ (WQI 65)

เกณฑ์คุณภาพน้ำ	คะแนนรวม	เทียบกับมาตรฐานแหล่งน้ำผิวดินประเภท	สีแสดงคุณภาพน้ำ
ดีมาก	91-100	2	
ดี	71-90	2	
พอใช้	61-70	3	
เสื่อมโทรม	31-60	4	
เสื่อมโทรมมาก	0-30	5	

สถานี	ที่ตั้ง	คุณภาพน้ำที่สำคัญ					(WQI)	เทียบกับมาตรฐานแหล่งน้ำผิวดินประเภท (เกณฑ์คุณภาพน้ำ)	ปัญหาคุณภาพน้ำผิวดินที่สำคัญ
		DO (mg/L)	BO D (mg/L)	TCB (MPN/100ml)	FCB (MPN/100ml)	NH ₃ (mg/L)			
PI10	สะพานหน้าศูนย์อุทกวิทยากองหิน ต.หางดง อ.ฮอด จ. เชียงใหม่	7.88	1.43	9,200	210	0.96	61	ประเภทที่ 2 (พอใช้)	NH ₃
PI11	สะพานหนองปลาสาวย- ดงหาดนาค ต.สบเตี๊ยะ อ.จอมทอง จ. เชียงใหม่	6.68	1.31	490	220	0.98	64	ประเภทที่ 2 (พอใช้)	NH ₃
PI11.1	สะพานป่าแดด-ท่าวังตาล ต.ป่าแดด อ.เมือง จ.	5.30	1.29	16,000	320	0.77	61	ประเภทที่ 2 (พอใช้)	NH ₃

สถานี	ที่ตั้ง	คุณภาพน้ำที่สำคัญ					(WQI)	เทียบกับมาตรฐานแหล่งน้ำผิวดินประเภท (เกณฑ์คุณภาพน้ำ)	ปัญหาคุณภาพน้ำผิวดินที่สำคัญ
		DO (mg/L)	BOD (mg/L)	TCB (MPN/100ml)	FCB (MPN/100ml)	NH ₃ (mg/L)			
	เชียงใหม่								
PI12	สะพานป่าแดด ต.หนองหอย อ.เมือง จ.เชียงใหม่	6.00	1.49	9,200	40	0.47	65	ประเภทที่ 2 (พอใช้)	-
PI13	สะพานบ้านวังสิงห์คำ ต.ป่าตัน อ.เมือง จ.เชียงใหม่	6.63	1.55	9,200	1,300	0.45	70	ประเภทที่ 2 (พอใช้)	-
PI14	สะพานซ่อแล บ.ซ่อแล ต.ซ่อแล อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่	4.75	1.37	230	45	0.26	72	ประเภทที่ 2 (ดี)	-
	มาตรฐานประเภทที่ 3	>4.0	<2.0	<20,000	<4,000	0.50			

หมายเหตุ ประกาศกรมควบคุมมลพิษ กำหนดประเภทของแหล่งน้ำ แม่น้ำปิง เป็นแหล่งน้ำประเภทที่ 3 (พอใช้)

๒. แม่น้ำกวง

แม่น้ำกวง เป็นลำน้ำสาขาของแม่น้ำปิงตอนบน มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาที่อยู่ในเขตอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ แม่น้ำนี้ไหลผ่านอำเภอดอยสะเก็ด อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ อำเภอเมือง และอำเภอป่าซางจังหวัดลำพูน มาบรรจบกับแม่น้ำปิงที่บริเวณหมู่บ้านสบทา อำเภอป่าซาง กำหนดเป็นแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ ๓ ดำเนินการตรวจวัดคุณภาพน้ำ ตั้งแต่บริเวณสะพานบ้านแม่หวาน ตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ถึงบริเวณหน้าฝายทดน้ำและระบายทรายแม่น้ำกวง ๒ สะพานป่าซาง (ฝายสบทา) ตำบลป่าซางอำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน มีผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำโดยรวมช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ พบว่า **คุณภาพน้ำแม่น้ำกวง โดยรวมอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม (WQI=๔๓)** โดยคุณภาพน้ำผิวดินแม่น้ำกวงพบว่า บริเวณสถานีตรวจวัดตั้งแต่ หน้าฝายทดน้ำและระบายทรายแม่น้ำกวง ๒ สะพานป่าซาง ตำบลป่าซาง อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน (KU๐๑) ถึง สถานีสะพานบ้านแม่หวาน ณ อุทยานแห่งชาติแม่ตะไคร้ ตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ (KU๐๓) มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมากถึงพอใช้ (WQI=๒๕-๗๐)

ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำผิวดินเฉลี่ยทั้งลำน้ำของแม่น้ำกวง ช่วงเดือนมีนาคม ๒๕๖๓

แม่น้ำ	มาตรฐานคุณภาพน้ำผิวดินเฉลี่ยทั้งลำน้ำที่ตรวจวัดได้				ปัญหาคุณภาพน้ำที่สำคัญ	เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำ
	ครั้งที่ 4/62 (สิงหาคม 62)	ครั้งที่ 1/63 (มกราคม 63)	ครั้งที่ 2/63 (มีนาคม 63)	คาดการณ์ครั้งที่ 3/63 (พฤษภาคม 2563)		
กวง	4 (WQI 57)	4 (WQI 59)	4 (WQI 43)	4 (WQI 40)	DO,BOD,TCB,NH ₃	3 (WQI 61-70)

ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำผิวดินเฉลี่ยรายสถานีแม่น้ำกวง ช่วงเดือนมีนาคม ๒๕๖๓

สถานี	ที่ตั้ง	คุณภาพน้ำที่สำคัญ					(WQI)	เทียบกับมาตรฐานแหล่งน้ำผิวดินประเภท (เกณฑ์คุณภาพน้ำ)	ปัญหาคุณภาพน้ำผิวดินที่สำคัญ
		DO (mg/L)	BOD (mg/L)	TCB (MPN/100ml)	FCB (MPN/100ml)	NH ₃ (mg/L)			
KU01	หน้าฝายทดน้ำและระบายทรายแม่น้ำ กวง 2 สะพานป่าซาง ต.ป่าซาง อ.ป่าซาง จ.ลำพูน							ประเภทที่ 4 (เสื่อมโทรม)	BOD
KU02	สะพานบ้านยู ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน							ประเภทที่ 5 (เสื่อมโทรมมาก)	DO BOD TCB NH ₃
KU0	สะพานท่านาง ด้าน							ประเภทที่ 4	DO

สถานี	ที่ตั้ง	คุณภาพน้ำที่สำคัญ					(WQI)	เทียบกับมาตรฐานแหล่งน้ำผิวดินประเภท (เกณฑ์คุณภาพน้ำ)	ปัญหาคุณภาพน้ำผิวดินที่สำคัญ
		DO (mg/L)	BOD (mg/L)	TCB (MPN/100ml)	FCB (MPN/100ml)	NH ₃ (mg/L)			
3	เหนือเทศบาลเมืองลำพูน ต.ในเมือง อ.เมือง จ.ลำพูน							(เสื่อมโทรม)	BOD NH ₃
KU04	สะพานใต้จุดปล่อยน้ำทิ้งของนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ อ.เมือง จ.ลำพูน							ประเภทที่ 5 (เสื่อมโทรมมาก)	DO BOD TCB NH ₃
KU05	สะพานหน้าฝายวังทอง (เหนือนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ) ต.เหมืองง่า อ.เมือง จ.ลำพูน							ประเภทที่ 4 (เสื่อมโทรม)	BOD NH ₃
KU06	สะพานถนนสันทราย-ดอยสะเก็ด บ.แม่กวงเหนือ ต.สันนาเม็ง อ.สันทราย จ.เชียงใหม่							ประเภทที่ 4 (เสื่อมโทรม)	DO BOD
KU07	สะพานบ้านแม่หวาน ณ อช.แม่ตะไคร้ ต.ป่าเมี่ยง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่							ประเภทที่ 3 (พอใช้)	
	มาตรฐานประเภทที่ 3	>4.0	<2.0	<20,000	<4,000	0.50			

หมายเหตุ ประกาศกรมควบคุมมลพิษ กำหนดประเภทของแหล่งน้ำ แม่น้ำกวง เป็นแหล่งน้ำประเภทที่ 3 (พอใช้)

สถานการณ์คุณภาพน้ำผิวดินรายสถานี แม่น้ำกวง ช่วงเดือนมีนาคม ๒๕๖๓ จำนวน ๗ สถานี ปรากฏปัญหาคุณภาพน้ำผิวดินที่สำคัญ โดยพบว่าบริเวณสถานี KU๐๑ ถึง KU๐๖ มีค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) สูงเกินกว่ามาตรฐานกำหนด แสดงถึงแหล่งน้ำมีความสกปรก อันผลมาจากน้ำเสียหรือน้ำทิ้งที่ระบายสู่แหล่งน้ำมีสิ่งสกปรกในรูปสารอินทรีย์สูง เช่น เศษอาหาร สิ่งสกปรกจากการชำระล้างที่ถูกปล่อยลงสู่แหล่งน้ำโดยไม่ผ่านระบบบำบัด และสถานี KU๐๒ บริเวณสะพานบ้านยู และ สถานี KU๐๔ บริเวณสะพานใต้จุดปล่อยน้ำทิ้งของนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ปรากฏการปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB)

สูงเกินกว่ามาตรฐานกำหนด โดยมีสาเหตุจากแบคทีเรียตามธรรมชาติ ที่เกิดจากกระบวนการย่อยสลายซากพืช โดยเฉาะจากพืชน้ำ เช่น ผักตบชวา จอก แหน สาหร่ายในน้ำ เป็นต้น ซากสัตว์น้ำ และของเสียจากมูลสัตว์ รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ แสดงถึงความไม่สะอาดและไม่ปลอดภัยในการบริโภค หากไม่ผ่านการฆ่าเชื้อโรค ก่อน และตั้งแต่บริเวณสถานี KU๐๑ หน้าฝายทดน้ำและระบายทรายแม่น้ำกวง ๒ จนถึงสถานี KU๐๕ บริเวณ สะพานหน้าฝายวังทอง พบ ปริมาณแอมโมเนีย NH_3 สูงเกินกว่ามาตรฐานกำหนด อันเกิดจากการย่อยสลายของ โปรตีนซากพืชซากสัตว์ในแหล่งน้ำ ซึ่งส่งผลกระทบต่ออยู่อาศัย และการดำรงชีพของสัตว์น้ำในบริเวณดังกล่าว

๓.แม่น้ำลี้

แม่น้ำลี้ เป็นลำน้ำสาขาของแม่น้ำปิงตอนบน มีต้นกำเนิดจากดอยขุนกวังซึ่งเป็นเทือกเขาที่อยู่ใน เขตอำเภอลี้ จังหวัดลำพูน แม่น้ำลี้จะมีทิศทางไหลขึ้นไปทางตอนเหนือและไหลลงสู่แม่น้ำปิงที่บริเวณหมู่บ้านวังสะ แกง อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน กำหนดเป็นแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ ๒ ดำเนินการตรวจวัดคุณภาพน้ำ ตั้งแต่บริเวณ สะพานบ้านต้นผึ้ง ตำบลหนองล่อง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน ถึงสะพานบ้านใหม่ศิริไล ตำบลลี้ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน มีผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำแม่น้ำลี้ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๓ อยู่ในเกณฑ์พอใช้ (WQI=๖๒)

ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำผิวดินเฉลี่ยทั้งลำน้ำ แม่น้ำลี้ ช่วงเดือนมีนาคม ๒๕๖๓

แม่น้ำ	มาตรฐานคุณภาพน้ำผิวดินเฉลี่ยทั้งลำน้ำที่ตรวจวัดได้				ปัญหาคุณภาพน้ำ ที่สำคัญ	เกณฑ์มาตรฐาน คุณภาพน้ำ
	ครั้งที่ 4/61 (สิงหาคม 61)	ครั้งที่ 1/62 (พฤศจิกายน 61)	ครั้งที่ 2/62 (กุมภาพันธ์ 62)	ค่าการณ ครั้งที่ 3/62 (พฤษภาคม 2562)		
ลี้	3 (WQI 69)	2 (WQI 86)	2 (WQI 84)	3 (WQI 71)	-	2 (WQI 71-90)

ทั้งนี้ค่าการณคุณภาพน้ำผิวดินเฉลี่ยช่วงเดือนพฤษภาคม 2562 คาดว่าแม่น้ำลี้ จะอยู่ในเกณฑ์ดี (WQI 71)

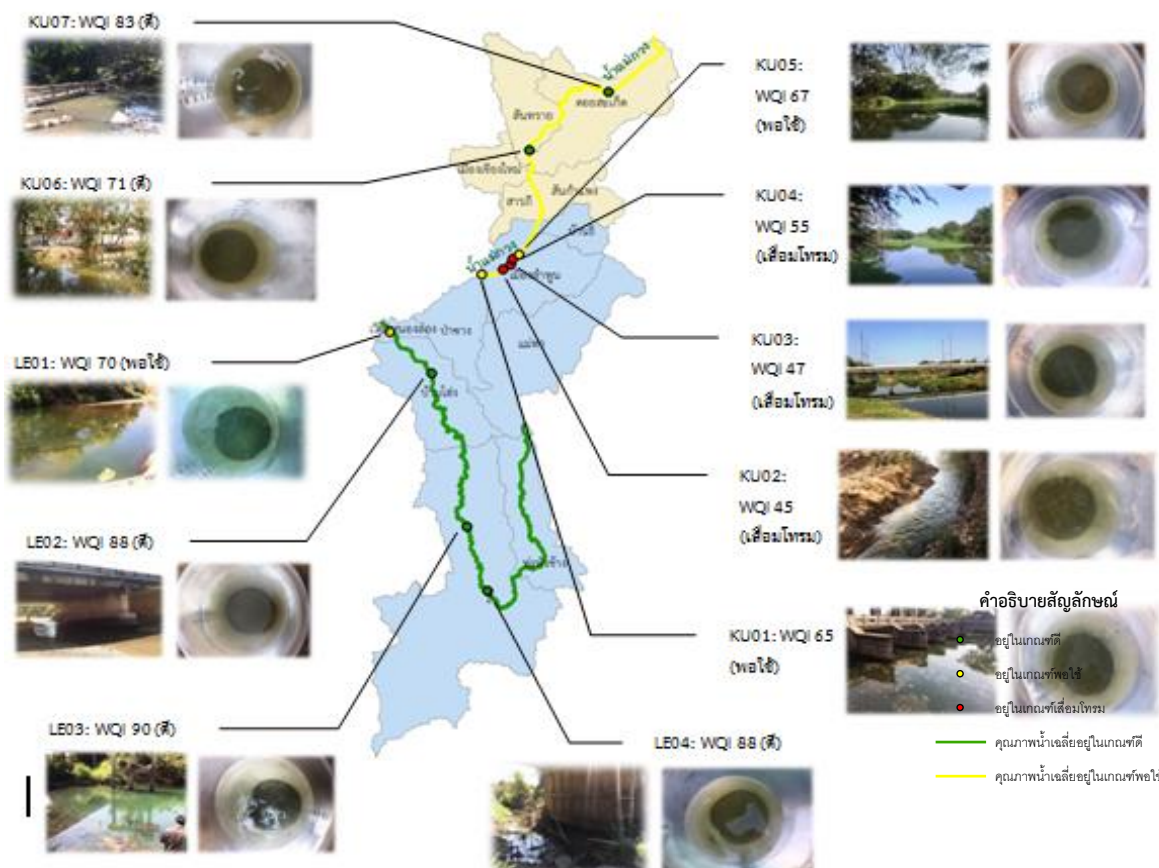
ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำผิวดินเฉลี่ยรายสถานี แม่น้ำลี้ ช่วงเดือนมีนาคม ๒๕๖๓

สถานี	ที่ตั้ง	คุณภาพน้ำที่สำคัญ					(WQI)	เทียบได้กับ มาตรฐานแหล่งน้ำ ผิวดินประเภท (เกณฑ์คุณภาพ น้ำ)	ปัญหา คุณภาพ น้ำผิวดิน ที่ สำคัญ
		DO (mg/L)	BOD (mg/L)	TCB (MPN/100ml)	FCB (MPN/100 ml)	NH_3 (mg/L)			
LE01	สะพานบ้านต้นผึ้ง ต. หนองล่อง อ.เวียงหนองล่อง จ. ลำพูน	6.37	0.8	20	NA	NA	82	ประเภทที่ 2 (ดี)	-
LE02	สะพานหน้าฝาย	7.0	0.4	20	NA	NA	85	ประเภทที่ 2	-

สถานี	ที่ตั้ง	คุณภาพน้ำที่สำคัญ					(WQI)	เทียบได้กับ มาตรฐานแหล่งน้ำ ผิวดินประเภท (เกณฑ์คุณภาพ น้ำ)	ปัญหา คุณภาพ น้ำผิวดิน ที่สำคัญ
		DO (mg/L)	BOD (mg/L)	TCB (MPN/ 100ml)	FCB (MPN/ 100ml)	NH ₃ (mg/L)			
	ร.พ.ช. ต.บ้านโฮ้ง อ.บ้านโฮ้ง จ.ลำพูน	4	4					(ดี)	
LE03	สะพานบ้านสันวิไล พัฒนา ต.แม่ต๋อน อ.ลี้ จ.ลำพูน	6.7 7	1.1 1	330	NA	NA	81	ประเภทที่ 2 (ดี)	-
LE04	สะพานบ้านใหม่ศิริไล ต.ลี้ อ.ลี้ จ.ลำพูน	7.2 3	1.3 6	3100	NA	NA	89	ประเภทที่ 2 (ดี)	-
	มาตรฐานประเภทที่ 2	≥6.0	≤1.5	≤5,000	≤1,000	0.50			

หมายเหตุ ประกาศกรมควบคุมมลพิษ กำหนดประเภทของแหล่งน้ำ แม่น้ำลี้ เป็นแหล่งน้ำประเภทที่ 2

สถานการณ์คุณภาพน้ำผิวดินรายสถานี แม่น้ำลี้ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๔ สถานี ปรากฏปัญหาคุณภาพน้ำผิวดิน ที่สำคัญตั้งแต่สถานี LEO๑ บริเวณสะพานบ้านสันวิไลพัฒนา จนถึง สถานี LEO๔ บริเวณสะพาน บ้านใหม่ศิริวิไล พบว่า ปริมาณออกซิเจนละลายน้ำ (DO) ต่ำกว่ามาตรฐานกำหนด เนื่องจาก ปริมาณพีชีน้ำ โดยเฉพาะสาหร่ายมีปริมาณมาก พบค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์(BOD) สูงเกินกว่ามาตรฐาน กำหนด อันเป็นผลมาจากน้ำเสียหรือน้ำทิ้งที่ระบายสู่แหล่งน้ำมีสิ่งสกปรกในรูปสารอินทรีย์สูง เช่น เศษอาหาร สิ่งสกปรกจากการชำระล้างที่ถูกปล่อยลงสู่แหล่งน้ำโดยไม่ผ่านระบบบำบัด และยังปรากฏ ค่าการปนเปื้อน ของแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) สูงเกินกว่ามาตรฐานกำหนด โดยมีสาเหตุจากแบคทีเรีย ตามธรรมชาติ ที่เกิดจากกระบวนการย่อยสลายซากพืช โดยเฉพาะจากพีชีน้ำ เช่น ผักตบชวา จอก แหน สาหร่าย ในน้ำ เป็นต้น อีกทั้ง ยังตรวจพบ ปริมาณแอมโมเนีย (NH๓) สูงเกินกว่ามาตรฐานกำหนด เป็นผลจากการย่อยสลาย ของแบคทีเรียในแหล่งน้ำ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อที่อยู่อาศัย และการดำรงชีพของสัตว์น้ำในบริเวณดังกล่าว

สรุปบริเวณที่มีปัญหาคุณภาพน้ำผิวดินที่สำคัญ สาเหตุ และข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการคุณภาพน้ำ

บริเวณที่เป็นปัญหา	สาเหตุ	ข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการคุณภาพน้ำ
แม่น้ำปิง (ตอนบน) จังหวัดเชียงใหม่ แม่น้ำกว๊ม จังหวัดลำพูน		
แม่น้ำกว๊ม จังหวัดลำพูน ตั้งแต่ บริเวณ สะพานหน้าฝายวัง ตอง (เหนือนิคมอุตสาหกรรม ภาคเหนือ) ต.เหมืองง่า อ. เมือง จ.ลำพูน (KU๐๕) สะพานใต้จุดปล่อยน้ำทิ้ง ของ นิคมอุตสาหกรรม ภาคเหนือ ต. ในเมือง อ.เมือง จ.ลำพูน (KU๐๔) สะพานท่านาง ด้านเหนือ เทศบาลเมืองลำพูน ต. ใน เมือง อ.เมือง จ.ลำพูน (KU๐๓) สะพานบ้านยู ต.ใน เมือง อ.เมือง จ.ลำพูน (KU๐๒) หน้าฝายทดน้ำและ ระบายทราย แม่น้ำกว๊ม ๒ สะพานป่าซาง ต.ป่ากบ อ. ป่าซาง จ.ลำพูน (KU๐๑)	ผลวิเคราะห์คุณภาพน้ำผิวดิน แม่น้ำกว๊ม พบว่า บริเวณที่มีปัญหาคุณภาพน้ำ มีความสกปรก ในรูปสารอินทรีย์(BOD) สูงเกินกว่ามาตรฐาน กำหนด แสดงถึง แหล่งน้ำมีสิ่งสกปรกในรูป สารอินทรีย์สูง เช่น เศษอาหาร สิ่งสกปรกจาก การชำระล้างที่ถูกปล่อยลงสู่แหล่งน้ำโดยไม่ ผ่านระบบบำบัด เป็นต้น พบการปนเปื้อนของ แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) โดยเฉพาะฟิโคโคลิฟอร์ม (FCB) ปริมาณสูง แสดงถึงว่ามี การปนเปื้อนจากอุจจาระของ สัตว์เลื้อยคลานสูง เช่น มนุษย์ หนู สุกร เป็นต้น ไม่ปลอดภัยต่อการบริโภค หากไม่ผ่านการฆ่า เชื้อโรคก่อน และยังพบปริมาณแอมโมเนีย (NH) ในบางจุดตรวจวัดค่อนข้างสูง ซึ่งปกติ แหล่งน้ำตามธรรมชาติจะพบได้น้อย โดยมัก เป็นผลมาจากแหล่งกำเนิดมลพิษ น้ำเสียชุมชน การย่อยสลายของแบคทีเรียในแหล่งน้ำ ซึ่งจะ ส่งผลกระทบต่อที่อยู่อาศัย และการดำรงชีพของ สัตว์น้ำ แสดงถึงความสกปรก และไม่ปลอดภัย ในการบริโภค หากไม่ผ่านการฆ่าเชื้อโรคก่อน	➢ ลดปริมาณการปล่อยน้ำเสียจากแหล่งกำเนิดลงสู่แหล่งน้ำ โดยตรง ➢ สนับสนุนหรือจัดให้มีการบำบัดน้ำเสียจากครัวเรือนและ อาคารเบื้องต้น เช่นติดตั้งถังดักไขมัน (Grease Trap) บ่อ เกราะ (Septic Tank) ระบบกรองแบบไร้อากาศ (Anaerobic Filter) เป็นต้น ก่อนระบายสู่ลำรางสาธารณะ ➢ สนับสนุนให้มีการบริหารจัดการน้ำเสียด้วยระบบบำบัดน้ำ เสียแบบรวมกลุ่มอาคาร (Cluster Treatment Plant) สำหรับชุมชนขนาดเล็ก เนื่องจากมีปริมาณน้ำเสียน้อย ➢ ในพื้นที่ ที่มีระบบบำบัดน้ำเสีย จะต้องดูแลบำรุงรักษาและ เติมน้ำในระบบบำบัดน้ำเสียที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ และเร่ง ดำเนินการสร้างท่อ รวบรวมน้ำเสีย ให้ครอบคลุมพื้นที่ ทั้งหมด ➢ บริเวณที่มีการเลี้ยงปลากระชัง จะต้องจำกัดการให้อาหาร ปลาอย่างเหมาะสมตามอัตราส่วนพื้นที่ของกระชังและ ความหนาแน่นของปลาในกระชัง เพื่อลดเศษอาหารปลา ส่วนเกินและสิ่งขับถ่ายจากปลา ➢ ลดการใช้ปุ๋ยเคมีหรือใช้ในปริมาณที่เหมาะสม ส่งเสริมการ นำของเสียกลับมาทำปุ๋ยอินทรีย์หรือก๊าซชีวภาพ ➢ กำกับดูแลและเข้มงวดการบังคับใช้กฎหมายกับ แหล่งกำเนิดมลพิษ โดยเอกชนต้องจัดให้มีระบบบำบัดน้ำ เสีย และการระบายน้ำทิ้งต้องให้เป็นไปตามมาตรฐาน ควบคุมการระบายน้ำทิ้งที่กฎหมายกำหนด (ม.๘๐) ➢ ต้องมีการตรวจสอบคุณภาพน้ำผิวดินเป็นระยะ เพื่อเป็น การเฝ้าระวังและเตือนภัยได้ทันต่อสถานการณ์ สามารถ วินิจฉัยสาเหตุ และแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง

หมายเหตุ

ดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน (Water Quality Index, WQI) ค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (Biochemical Oxygen Demand ,BOD) ค่าการปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (Total Coliform Bacteria, TCB) การปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (Fecal Coliform Bacteria, FCB) และปริมาณแอมโมเนีย ($\text{NH}_3\text{-N}$) เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพน้ำผิวดิน ที่วัดได้กับเกณฑ์มาตรฐานแหล่งน้ำผิวดิน

ด้านการจัดการน้ำเสีย จังหวัดลำพูน มีการกักน้ำเสียโดยระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน ๑ แห่ง คือ เทศบาลเมืองลำพูน ซึ่งมีระบบบำบัดน้ำเสียเป็นระบบบำบัดแบบกึ่งเท (Sequencing Batch Reactor) โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

๑. สถานีสูบน้ำเสียมีอยู่ ๒ สถานี ได้แก่ สถานีสูบน้ำเสียศรีเมืองอยู่ และสถานีสูบน้ำเสียช่างฆ้อง สถานีสูบน้ำศรีเมืองอยู่เป็นสถานีสูบน้ำเสียที่รวมน้ำเสียเข้าสู่ระบบบำบัด ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของเทศบาลเมืองลำพูน ซึ่งภายในบ่อดัดตั้งเครื่องสูบน้ำเสีย ๒ ตัว สามารถควบคุมการทำงานแบบอัตโนมัติ หรือ Manual ได้ สถานีสูบน้ำเสียช่างฆ้อง เป็นสถานีสูบน้ำเสียที่รวมน้ำเสียเข้าสู่ระบบบำบัด ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของเทศบาล เมืองลำพูน ซึ่งภายในบ่อดัดตั้งเครื่องสูบน้ำเสีย ๒ ตัว สามารถควบคุมการทำงานแบบอัตโนมัติ หรือ Manual ได้

๒. บ่อสูบน้ำเสียหลัก จะรับน้ำเสียเข้าระบบบำบัดมาจากบ่อสูบย่อยทั้ง ๒ บ่อ และรับน้ำเสียในเขตเทศบาลเมืองลำพูน ภายในบ่อสูบน้ำเสียหลักจะติดตั้งเครื่องสูบน้ำเสียอยู่ ๖ ตัว และสามารถควบคุมการทำงานแบบอัตโนมัติ หรือ Manual ได้

๓. เครื่องวัดอัตราการไหลของน้ำ เป็นเครื่องมือบอกจำนวนน้ำเสียที่เข้ามาในระบบเป็นลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง และส่งข้อมูลที่ประมวลผลได้ให้ระบบ SCADA แล้วบันทึกผลการทำงานเป็นวัน ผลที่ได้จะนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ และคำนวณค่าไฟฟ้าได้

๔. เครื่องดักขยะอัตโนมัติ เป็นเครื่องจักรที่สำคัญในการบำบัดน้ำเสียขั้นที่ ๑ ในน้ำเสียนั้นจะมีขยะและวัสดุที่ไม่สามารถจะย่อยสลายได้ ผสมอยู่ด้วย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องคัดแยกขยะออกจากน้ำก่อนปล่อยลงสู่บ่อปฏิบัติการ

๕. ระบบแยกตะกอนหนัก เป็นเครื่องจักรที่มีความสำคัญมาก เนื่องในการบำบัดน้ำเสียขั้นที่ ๑ ไม่สามารถแยกวัสดุของแข็ง หิน กรวด หวาย ได้ ดังนั้นระบบแยกตะกอนหนักต้องแยกวัสดุเหล่านี้ออกจากน้ำก่อนที่จะปล่อยลงสู่บ่อปฏิบัติการ

๖. บ่อแบ่งน้ำ ทำหน้าที่กระจายน้ำเสียที่ผ่านระบบบำบัดน้ำเสียขั้นต้นมาแล้วเข้าสู่ถังปฏิบัติการเติมอากาศ โดยการกระจายน้ำแบ่งออกเป็น ๔ ช่องทางการไหล ตามจำนวนถังปฏิบัติการเติมอากาศและแบ่งน้ำตามปริมาณน้ำเสียที่ไหลเข้ามาเพื่อให้มีความเหมาะสมและช่วยประหยัดพลังงานที่ใช้ในการบำบัดน้ำเสียได้

๗. ถังปฏิบัติการเติมอากาศมีทั้งหมด ๔ ถังด้วยกัน แต่ละถังมีระยะภายในกว้าง ๒๐ เมตร ยาว ๒๙.๕๐ เมตรและลึก ๔ เมตร โดยแบ่งออกเป็นถังปฏิบัติการเติมอากาศตลอดเวลา (Continuous Aeration Tank หรือ CAT) จำนวน ๒ ถัง และถังปฏิบัติการเติมอากาศที่เปิด - ปิดเป็นช่วง (Sequence Aeration Tank หรือ SAT) จำนวน ๒ ถังภายในถังปฏิบัติการทั้ง ๔ มีการติดตั้งหัวกระจายอากาศ (Diffuser) ตรงบริเวณพื้นก้นถัง โดยติดตั้งเข้ากับท่อจ่ายอากาศที่ต่อมาจากเครื่องเป่าอากาศในห้องเครื่องบริเวณเหนือถังเก็บกักน้ำ นอกจากนี้สำหรับถัง SAT-๑ และ SAT-๒ ที่ทำหน้าที่เป็นทั้งถังเติมอากาศและถังตกตะกอนยังมีการติดตั้งเครื่องสูบตะกอนหมุนเวียน (Sludge Recirculation Pump) อุปกรณ์ระบายน้ำใส (Decanter) พร้อมระบบควบคุมการทำงาน

และเครื่องสูบน้ำตะกอนส่วนเกิน (Sludge Pump) ระบบเติมอากาศทำหน้าที่เติมอากาศในถังปฏิกริยา CAT-๑ , CAT-๒ , SAT-๑, SAT-๒ โดยจะกวนน้ำตะกอน เพื่อให้จุลินทรีย์ใช้อากาศในการย่อยสลายอินทรีย์ในน้ำเสีย

๘. เครื่องสูบน้ำเข้าเครื่องฆ่าเชื้อโรค เป็นบ่อพักน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วจากถังปฏิกริยาเติมอากาศเพื่อสูบน้ำเข้าเครื่องฆ่าเชื้อโรคด้วยแสงอุลตราไวโอเล็ต (UV) โดยภายในจะติดตั้งเครื่องสูบน้ำแบบจุ่ม ๓ เครื่องพร้อมด้วยลูกลอยควบคุมสำหรับสูบน้ำจากบ่อไปยังอุปกรณ์ฆ่าเชื้อโรคด้วยแสงอุลตราไวโอเล็ต (UV)

๙. เครื่องฆ่าเชื้อโรคด้วยรังสียูวี เป็นระบบฆ่าเชื้อโรคโดยใช้รังสีอุลตราไวโอเล็ต สามารถฆ่าเชื้อโรคในน้ำดื่มได้ดี พอกับการใช้ฆ่าเชื้อโรคในน้ำทิ้งที่ผ่านการบำบัดแล้ว สามารถกำจัดเชื้อแบคทีเรีย ไวรัส เชื้อรา แบบมีสปอร์ สาหร่าย ยีสต์ ได้ หลอดอุลตราไวโอเล็ตสามารถใช้งานได้ประมาณ ๙,๐๐๐ ชั่วโมง

๑๐. เครื่องสูบน้ำเข้าคูเมือง น้ำที่ผ่านการฆ่าเชื้อโรคจะไหลเข้าสู่บ่อสูบน้ำเข้าคูเมือง โดยภายในบ่อพักน้ำจะมีเครื่องสูบน้ำแบบจุ่มจำนวน ๒ เครื่อง พร้อมลูกลอยควบคุมเพื่อส่งน้ำที่ผ่านการฆ่าเชื้อโรคแล้วไปยังคูเมือง หรือแม่น้ำกวง

๑๑. เครื่องสูบน้ำตะกอนส่วนเกิน ระบบกำจัดตะกอนส่วนเกินจากถังปฏิกริยามีด้วยกัน ๒ ระบบ คือ ลานตากตะกอน (Sludge Drying Bed) และเครื่องรีดตะกอน (Belt Filter Press)

๑๒. ระบบสูบน้ำตะกอนย้อนกลับ ใช้สำหรับสูบน้ำตะกอนจากถังปฏิกริยา SAT-๑ และ SAT-๒ ไปยังถังปฏิกริยา CAT-๑ และ CAT-๒ ตามลำดับเพื่อหมุนเวียนตะกอนจุลชีพให้มีอายุตามค่าที่ได้กำหนดไว้

๑๓. เครื่องรีดตะกอน ทำหน้าที่ลดปริมาตรและแยกน้ำออกจากตะกอน เมื่อตะกอนมีจำนวนมากไม่สามารถใช้ลานตากตะกอนได้ โดยน้ำตะกอนจะถูกนำไปทำให้ข้นก่อนจะถูกส่งไปยังสายพานที่ขับเคลื่อนด้วยลูกกลิ้งเพื่อรีดน้ำออก แล้วใบมีดจะกวาดตะกอนสู่ภาชนะเก็บเพื่อตะกอนไปกำจัด หรือนำไปทำปุ๋ยหมักต่อไป

ระบบบำบัดน้ำเสียของเทศบาลเมืองลำพูน สามารถรองรับน้ำเสียตามที่ยกแบบไว้ ๕,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวัน ปัจจุบันมีน้ำเสียเข้าระบบ ๒,๐๐๐ - ๒,๕๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวัน โดยระบบรวบรวมและระบบบำบัดน้ำเสีย สามารถทำงานได้ตามปกติและจากรายงานผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำทิ้ง พบว่ามีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานน้ำทิ้ง นอกจากนี้พื้นที่ที่ไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียมีการกำจัดน้ำเสียโดยการปล่อยออกสู่ระบบรวบรวมน้ำเสียรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของตนเอง

ระบบบำบัดน้ำเสีย เทศบาลเมืองลำพูน

การบริหารจัดการขยะมูลฝอย

ข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น

จากข้อมูลขยะมูลฝอยของสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดลำพูน พบว่า จังหวัดลำพูน มีปริมาณขยะเกิดขึ้น ๙๗,๘๐๔.๕๔ ตันต่อปี

ปี พ.ศ.	ขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น (ตันต่อปี)	ขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น (ตันต่อวัน)
๒๕๖๑	๘๖,๓๔๗.๐๒	๒๓๖.๕๗
๒๕๖๒	๘๔,๐๓๓.๐๘	๒๓๐.๒๓
๒๕๖๓	๙๗,๘๐๔.๕๔	๒๖๗.๙๕

ในปี ๒๕๖๓ จังหวัดลำพูนมีปริมาณขยะเพิ่มขึ้น เนื่องจากการคำนวณปริมาณการเกิดขยะมูลฝอยในปี ๒๕๖๓ แตกต่างจากปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๒ โดยกรมควบคุมมลพิษกำหนดให้ในปี ๒๕๖๓ ใช้การคำนวณปริมาณขยะมูลฝอยจากจำนวนประชากรคูณด้วยอัตราการเกิดขยะที่เป็นค่ากลางส่งผลให้อัตราการเกิดขยะมูลฝอยมีปริมาณมากกว่า ๓ ปีที่ผ่านมา (อัตราการเกิดขยะมูลฝอยของจังหวัดลำพูนน้อยกว่าค่ากลาง) และเนื่องจากสถานการณ์ Covid-๑๙ ทำให้มีปริมาณขยะมูลฝอยมากขึ้นจากบรรจุภัณฑ์ที่เกิดจากการบริโภคสินค้า Delivery จำนวนมากและเกิดขยะประเภทหน้ากากอนามัย ซึ่งที่มาในปีพ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๒ ปริมาณ ขยะมูลฝอยของจังหวัดลำพูนได้ลดลงอย่างต่อเนื่องตามนโยบายจังหวัดลำพูนสะอาด ได้แก่ โครงการจังหวัดปลอด ขยะเปียก โครงการลำพูนเมืองสะอาดปราศจากโฟม (No Foam) โครงการคนลำพูนร่วมใจ ใส่ใจสิ่งแวดล้อม ลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติกหูหิ้วและหลอดพลาสติก

องค์ประกอบของขยะมูลฝอยจังหวัดลำพูน ปี ๒๕๖๓

ขยะมูลฝอยในชุมชน ประกอบด้วย ขยะมูลทั่วไปร้อยละ ๔๖ รองลงมาคือขยะอินทรีย์ ร้อยละ ๓๕ ขยะรีไซเคิลร้อยละ ๑๘ และขยะอันตรายชุมชนร้อยละ ๑

การกำจัดขยะมูลฝอย

จังหวัดลำพูน มีบริการเก็บขนขยะมูลฝอย ๓๘ แห่ง ไม่มีการเก็บขนขยะมูลฝอย ๑๙ แห่ง ดังนี้

๑. จ้างเอกชนกำจัด ๒๖ แห่ง
๒. เตาเผาขยะ ๒ แห่ง
๓. ไม่มีบริการจัดเก็บ/ชุมชนจัดการในครัวเรือน ๑๑ แห่ง
๔. บ่อขยะ ๑๘ แห่ง

การบริหารจัดการขยะของ อปท. จังหวัดลำพูน

การจัดการขยะมูลฝอยแบบศูนย์รวม

จังหวัดลำพูน ได้มีการแบ่ง การร่วมกลุ่มพื้นที่ในการจัดการขยะมูลฝอย (Clusters) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็น ๒ โซน ดังนี้

- โชนเหนือ ประกอบด้วยอำเภอเมืองลำพูน อำเภอแม่ทา อำเภอบ้านธิ อำเภอป่าซาง
- โชนใต้ ประกอบด้วยอำเภอลี้ อำเภอทุ่งหัวช้าง อำเภอบ้านโฮ่ง อำเภอเวียงหนองล่อง

ความสำคัญของปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

๑. ข้อจำกัดด้านงบประมาณที่ใช้ในการศึกษาความเหมาะสมและออกแบบรายละเอียด (Feasibility Study and Detailed Design : FS/DD) ของระบบกำจัดขยะมูลฝอย ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เนื่องจาก อปท. ไม่มีงบประมาณในการใช้ศึกษา FS/DD หรือหากมีงบประมาณ แต่ผลลัพธ์ที่เกิดจากการศึกษาพบว่า ไม่คุ้มค่าต่อการทำระบบ อาจถูกหน่วยงานภายนอก ได้แก่ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เรียกเงินคืนได้

๒. ความมอบหมายให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นผู้รับผิดชอบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย โดยหาหน้าที่เป็น Clusters center ของการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในพื้นที่จังหวัด

๓. กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่า ยังคงไม่มีแนวทางในการดำเนินการที่ชัดเจน

๔. การคิดคำนวณปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น โดยคำนวณจากจำนวนประชากรคูณกับค่าเฉลี่ยอัตราการเกิดขยะมูลฝอยต่อวัน ไม่สอดคล้องกันกับข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นจากเก็บข้อมูลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

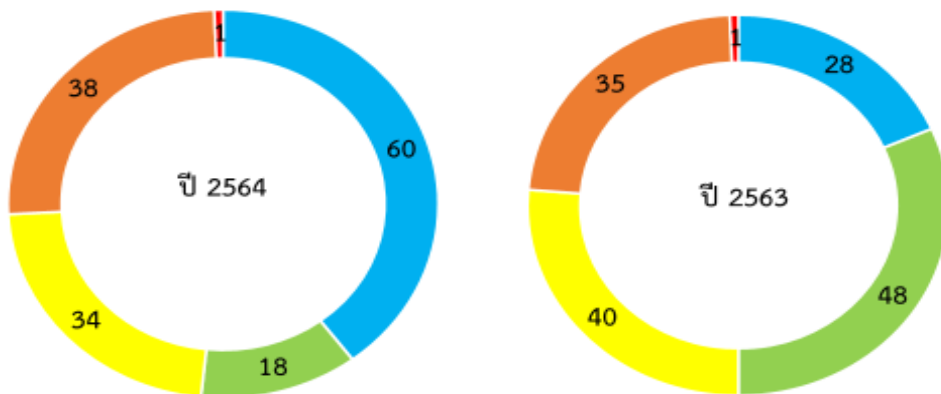
สถานการณ์ไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่จังหวัดลำพูน

๑) ข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างปี ๒๕๖๓ และปี ๒๕๖๔ (๑ ม.ค. – ๓๑ พ.ค.)

จุดความร้อน		พื้นที่เผาไหม้		PM ๒.๕	
ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔
๓,๑๘๐	๒,๘๒๓	๕๖๑,๔๖๑ ไร่	๔๑๑,๖๕๑	๓๖ วัน	๓๙ วัน
ลดลงร้อยละ ๑๑.๒๒		ลดลงร้อยละ ๒๖		เพิ่มขึ้นร้อยละ ๘	

๒) จำนวนวันที่ PM ๒.๕ เกินเกณฑ์มาตรฐาน

ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๓
๓๙ วัน	๓๖ วัน
ค่าสูงสุด ๑๐๒ มคก/ลบ.ม.	ค่าสูงสุด ๑๐๐ มคก/ลบ.ม.

ค่าคุณภาพอากาศ	จำนวนวัน ปี 2564	จำนวนวัน ปี 2563
คุณภาพอากาศดีมาก (สีฟ้า)	60	28
คุณภาพอากาศดี (สีเขียว)	18	48
คุณภาพอากาศปานกลาง (สีเหลือง)	34	40
คุณภาพอากาศเริ่มส่งผลกระทบต่อสุขภาพ (สีส้ม)	38	35
คุณภาพอากาศส่งผลกระทบต่อสุขภาพ (สีแดง)	1	1

๓) การบูรณาการกับหน่วยงาน

การมอบหมายหน่วยงานรับผิดชอบ แบ่งเป็น ๔ พื้นที่ ได้แก่

พื้นที่ป่าสงวน/ป่าอนุรักษ์ หน่วยงานหลัก ศูนย์ป่าไม้ลำพูน หน่วยป้องกันและพัฒนาป่าไม้ สังกัดสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑ (เชียงใหม่) และสถานีควบคุมไฟป่า สังกัดสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖ และหน่วยงานสนับสนุน ได้แก่ ตำรวจภูธรจังหวัด และหน่วยทหารในพื้นที่ โดยดำเนินการควบคุมไฟป่า จัดทำแนวป้องกันไฟ จัดกำลังลาดตระเวน บังคับใช้กฎหมาย ปิดป่าในช่วงประกาศห้ามเผา การทำป่าเปียก/ป่าชื้น เป็นต้น และการให้ผู้นำท้องที่ตั้งกฎกติกาการห้ามเผาป่าในหมู่บ้าน/ชุมชน และจัดทำบัญชีผู้มีพฤติกรรมเข้าป่าเพื่อหาของป่าและล่าสัตว์

พื้นที่เกษตรกรรม หน่วยงานหลัก สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด สำนักงานเกษตรจังหวัด สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สำนักงานสนับสนุน ได้แก่ สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง ทำหน้าที่ควบคุมการเผาในพื้นที่การเกษตร จัดระเบียบบริหารเชื้อเพลิง รมรงค์การใช้สารย่อยสลายหรือไถกลบตอซังข้าว/ข้าวโพด/ซากวัชพืช ส่งเสริมการปลูกพืชเชิงเดี่ยวและการแปรวัสดุการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่า และจัดอาสาสมัครเฝ้าระวังไม่ให้เกษตรกรลักลอบเผา

พื้นที่ชุมชน/เมือง หน่วยงานหลัก สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง ดำเนินการกำหนดกติการ่วมกันของชุมชน โดยใช้กลไกประชาธิรัฐ เฝ้าระวัง ป้องกันการเผาในพื้นที่ชุมชน/เมือง การฟอกอากาศ/การสร้างเมืองต้นไม้ การกำหนดพื้นที่ปลอดภัย (Safety Zone) การป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพในกิจกรรม “๑ ตำบล ๓ Safe Zone” มีการดำเนินการครบทุกตำบล และมีการประเมินผลการดำเนินการจัดทำห้องปลอดฝุ่น และจัดชุดปฏิบัติการประจำตำบล/หมู่บ้าน ประชุมชี้แจงกับประชาชนในพื้นที่ให้ทราบมาตรการและแนวทางภาครัฐ

พื้นที่ริมทาง หน่วยงานหลัก แขวงทางหลวง แขวงทางหลวงชนบท สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด การรถไฟ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยจัดกำลังอาสาสมัครภาคประชาชนลาดตระเวน เฝ้าระวังและกำจัดเศษวัสดุ ขยะ ใบไม้แห้ง ที่เป็นเชื้อเพลิงในพื้นที่ริมทาง เพื่อไม่ให้มีเชื้อไฟและใช้เป็นแนวกันไฟ

๔) มาตรการทางกฎหมาย

จำนวนคดีสะสมตั้งแต่ ๑ มกราคม ๒๕๖๔ – ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๔ จำนวน ๘ คดี

ผลการปฏิบัติงาน

สถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM_{๒.๕}) ในพื้นที่จังหวัดลำพูน มีสาเหตุเกิดขึ้นจากไฟป่า การเผาในที่โล่ง และการเผาพื้นที่เกษตรกรรม รวมทั้งฝุ่นละอองจากการประกอบกิจการโรงงานอุตสาหกรรม และการจราจร จังหวัดลำพูนได้ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM_{2.5}) โดยมีแนวทางการดำเนินงานในแต่ละปีตามกรอบนโยบายรัฐบาล กระทรวง และกรมที่เกี่ยวข้องกำหนด รวมทั้งมาตรการต่างๆ เพื่อการจัดการปัญหาที่ได้จากการประชุมปรึกษาหารือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในพื้นที่รูปแบบคณะกรรมการศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัดลำพูน และศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่าจังหวัดลำพูน ทำหน้าที่อำนวยการ ควบคุม กำกับดูแล ประสานและติดตามผลการปฏิบัติงาน วิเคราะห์สถานการณ์และรายงานผล ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้สื่อมวลชนและประชาชนทราบ จัดระบบสื่อสารและโทรคมนาคมให้สามารถใช้งานได้ตลอดเวลา ประสานงานหน่วยงานภาคเอกชน และองค์กรที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือประชาชน และรับเรื่องราวร้องทุกข์ โดยมีการจัดทำแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่าจังหวัดลำพูน ดังนี้

การแบ่งช่วงระยะเวลาการดำเนินการ

๑) ช่วงเตรียมการ ระหว่างเดือนธันวาคมถึงเดือนมกราคมของทุกปี โดยการดำเนินการประชุมเตรียมการ การจัดการเชื้อเพลิง ทั้งพื้นที่ป่า พื้นที่เกษตร พื้นที่ริมทาง และพื้นที่ชุมชน/เมือง การทำแนวกันไฟ การประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เครือข่าย และการบูรณาการข้อมูล

๒) ช่วงรับมือ ระหว่างเดือนมกราคมถึงพฤษภาคม ให้มีการรายงานข้อมูลและแจ้งเตือนสถานการณ์ การระดมสรรพกำลัง การเคลื่อนกำลังจากพื้นที่อื่นเข้าในพื้นที่เสี่ยง และการลาดตระเวนเฝ้าระวัง

และดับไฟ โดยใช้ระบบบัญชาการเหตุการณ์ การบังคับใช้กฎหมาย ลาดตระเวนเฝ้าระวังดับไฟ การดำเนินมาตรการลดฝุ่นละอองจากแหล่งกำเนิดต่างๆ

๓) **ช่วงฟื้นฟูและสร้างความยั่งยืน** โดยการฟื้นฟูพื้นที่ป่าที่ถูกไฟไหม้ การส่งเสริมเครือข่ายเกษตรกร/ชุมชนปลอดการเผา การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน และประชาชน

มาตรการบริหารจัดการ จังหวัดลำพูนได้บริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM_{2.5}) ประกอบด้วย ๕ มาตรการหลักตามนโยบายรัฐบาล ได้แก่

๑) **ระบบบัญชาการเหตุการณ์** โดยให้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัดและอำเภอเป็นองค์กรหลักในการอำนวยความสะดวก สั่งการ ระดมสรรพกำลัง ทรัพยากร และประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ มีผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอ เป็นผู้บัญชาการเหตุการณ์

๒) **สร้างความตระหนัก** สร้างการรับรู้กับประชาชนทราบถึงมาตรการการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันและการส่งเสริมให้ประชาชน นักเรียน เยาวชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาป่า ประชาสัมพันธ์รณรงค์ป้องกันไฟป่าให้ประชาชนให้ความร่วมมือป้องกันไฟป่า ผ่านหอกระจายข่าวทุกแห่ง ออกประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ขอความร่วมมือป้องกันไฟป่า โดยสถานีควบคุมไฟป่า ๓ สถานี หน่วยป้องกันและพัฒนาป่าไม้ ๘ อำเภอ และสถานีตำรวจภูธร ๑๒ สถานี

- สนง.ประชาสัมพันธ์จังหวัดลำพูน ดำเนินกิจกรรมผลิตสื่อและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจในการร่วมป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่จังหวัดลำพูน โดยผลิตและเผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์จำนวน ๓ เรื่อง และเผยแพร่คลิปเสียง ผวจ.ลำพูนผ่านหอกระจายข่าว/เสียงตามสาย จำนวน ๕ ตอน

- จนท.สถานีควบคุมไฟป่าแม่ปิง ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน รายการไฟป่าแม่ปิงพบประชาชน คลื่น ๑๐๓.๗๕ Mz วิทยุชุมชนคนเมืองลี

- จนท.สถานีควบคุมไฟป่าบ้านโฮ้งออกประชาสัมพันธ์สื่อมวลชน ณ สถานีวิทยุ FM.๙๙ บ้านเฮาเรดิโอ หมู่บ้านป่าดำ หมู่ ๑๓ ตำบลบ้านโฮ้ง อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน

๓) **ลดปริมาณเชื้อเพลิง** โดยให้จัดทำแนวกันไฟ การควบคุมการเผา ส่งเสริมการใช้สารหมักชีวภาพเพื่อย่อยสลายตอซัง และการนำเศษวัสดุทางการเกษตรมาทำอาหารสัตว์ และกำชับกำนันผู้ใหญ่บ้าน อปท. คณะกรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน สอดส่อง ตักเตือน ห้ามปราม ผู้ที่จุดไฟเผาเศษวัสดุทางการเกษตร โดยเฉพาะตามเขตรอยต่อระหว่างชุมชนกับเขตป่าไม้

- ลาดตระเวนตรวจหาไฟป่าในเขตพื้นที่รับผิดชอบจัดทำเส้นทางลำลอง/แนวกันไฟ ลาดตระเวนป้องกันรักษาป่า โดยหมู่บ้านเครือข่าย จำนวน ๑๐๔ หมู่บ้าน ระยะทางหมู่บ้านละ ๑ กิโลเมตร รวม ๑๐๔ กิโลเมตร

โดยมีผลการบริหารจัดการเชื้อเพลิงจังหวัดลำพูน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เฉพาะในพื้นที่ป่าสงวนและป่าอนุรักษ์ ดังนี้

พื้นที่ป่า	พื้นที่เป้าหมาย (ไร่)	ดำเนินการแล้ว (ไร่)	คงเหลือ (ไร่)	หมายเหตุ
ป่าสงวนแห่งชาติ	ไม่มีแผน ฯ	๐	๐	ไม่มีแผน ฯ
ป่าอนุรักษ์	๔๕,๒๕๙	๑๘,๓๑๓	๒๖,๙๔๖ (ไม่มีความจำเป็น ต้องจัดการ)	๑. จังหวัดออกประกาศยุติจัดการเชื้อเพลิงเมื่อวันที่ ๑๓ ก.พ. ๖๔เนื่องจากสภาพอากาศไม่เหมาะสม ๒. พื้นที่ป่าไม้ ไม่มีความจำเป็นในการจัดการเชื้อเพลิงหลังสิ้นสุดประกาศห้ามเผาเด็ดขาด (๓๐ เม.ย. ๖๔)
รวม	๔๕,๒๕๙	๑๘,๓๑๓	๒๖,๙๔๖	

ผลการควบคุมและดับไฟป่า

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในพื้นที่ของแต่ละอำเภอ เข้าตรวจสอบจุดความร้อนที่เกิดขึ้นและดับไฟ ดังนี้

อำเภอ	จำนวนจุดความร้อนสะสม (วันที่ ๑ ม.ค. - ๓๑ พ.ค. ๖๔)	พื้นที่เสียหาย (ไร่) (ป่าสงวนแห่งชาติ)	พื้นที่เสียหาย (ไร่) (ป่าอนุรักษ์)
ทุ่งหัวช้าง	๑๓๖	๓๒๗	-
บ้านโฮ่ง	๓๕๘	๘๓๕	๙๙๗
ป่าซาง	๙๐	๓๒๓.๖๒	-
เมืองลำพูน	๑๖๔	๕๕๐.๑๒๕	๓๑๑
แม่ทา	๕๓๔	๗๓๒	๕,๓๕๒
ลี้	๑,๔๕๑	๕๙๘	๒,๙๙๓
เวียงหนองล่อง	๐	-	-
บ้านธิ	๙๐	๔๐	๗๑๔
รวม	๒,๘๒๓	๓,๔๐๕.๗๕	๑๐,๓๖๗

- โครงการ “ชิงเก็บ ลดเผา” เพื่อลดปริมาณ เชื้อเพลิง ป้องกันปัญหาหมอกควันไฟป่า
แผนการเก็บใบไม้ออกจากพื้นที่ป่า (ชิงเก็บ) รวมจำนวน ๑๓๖.๐๔ ตัน ได้แก่

- ๑) ศูนย์ป่าไม้ลำพูน โดย ๖ หน่วยป้องกันและพัฒนาป่าไม้ในพื้นที่จังหวัดลำพูน
รวมจำนวน ๕๒.๐๙ ตัน
- ๒) การจัดเก็บใบไม้ร่วมกับหมู่บ้าน/ชุมชน โดย สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖
รวม ๕๕.๕๕ ตัน

๓) โครงการ “ชิงเก็บ ลดเผา” จังหวัดลำพูน โดย ภาคประชาชนร่วมกับสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน จำนวน ๖๘.๔ ต้น

๔) การบังคับใช้กฎหมาย ให้กำชับเจ้าพนักงานตามกฎหมายบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด จับกุมผู้กระทำความผิดที่ลักลอบเผาในพื้นที่ป่า พื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ชุมชน/เมือง และพื้นที่ริมทาง

๕) ทิมประชารัฐ โดยบูรณาการทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการสนับสนุนและกำหนดแนวทางมาตรการการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน

มาตรการควบคุมฝุ่นละอองจากมลพิษอื่นๆ นอกจากปัญหาไฟป่าแล้ว จังหวัดลำพูน ยังได้กำหนดมาตรการควบคุมฝุ่นละออง PM๒.๕ จากมลพิษอื่นๆ ประกอบด้วย

๑) การควบคุมและลดมลพิษจากยานพาหนะ สำนักงานขนส่งจังหวัดลำพูนมีการจัดตั้งจุดตรวจวัดควันดำ ของรถยนต์ทั้งของภาคเอกชนและส่วนราชการ ตรวจสอบมลพิษจากรถ (ควันดำ) ยอดสะสมตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ออกตั้งจุดตรวจวัดควันดำ จำนวน ๙๘ ครั้ง ตรวจสอบรถจำนวน ๑,๗๑๖ คัน (รตตาม พ.ร.บ.รถยนต์ ๔๓ คัน, รตตาม พ.ร.บ.การขนส่งทางบก ๑,๖๗๓ คัน)

๒) การควบคุมและลดมลพิษจากการก่อสร้าง โดยเพิ่มความเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อส่งเสริมการก่อสร้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และให้พรมน้ำลดฝุ่นตลอดเส้นทางที่มีการก่อสร้างทุกสายทางการฉีดพ่นละอองน้ำเพื่อเพิ่มความชุ่มชื้นในอากาศและลดปริมาณฝุ่นละออง PM ๒.๕

- แขวงทางหลวงลำพูน จำนวน ๘๐ เทียว จำนวน ๔๘๐,๐๐๐ ลิตร
- แขวงทางหลวงชนบทลำพูน จำนวน ๔๖ เทียว จำนวน ๒๗๖,๐๐๐ ลิตร
- ผู้รับจ้างที่ดำเนินการก่อสร้างถนนทางหลวงหมายเลข ๑๑๔ จำนวน ๒๑๖ เทียว จำนวน ๒,๕๙๒,๐๐๐ ลิตร
- อบต./เทศบาลในพื้นที่โซน A (ชุมชน) ฉีดพ่นละอองน้ำ ยอดสะสม ๑,๓๓๖ เทียว จำนวน ๘,๑๔๙,๐๐๐ ลิตร
- อบต./เทศบาลในพื้นที่โซน B (ชุมชน) ฉีดพ่นละอองน้ำ ยอดสะสม ๑,๑๒๐ เทียว จำนวน ๖,๗๙๓,๐๐๐ ลิตร
- อบต./เทศบาลในพื้นที่โซน C (ชุมชน) ฉีดพ่นละอองน้ำ ยอดสะสม ๑,๐๔๙ เทียว จำนวน ๖,๒๑๙,๐๐๐ ลิตร

๓) การควบคุมและลดมลพิษจากอุตสาหกรรม จังหวัดลำพูนเป็นที่ตั้งของนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ สวนอุตสาหกรรมเครือสหพัฒน์ และโรงงานอุตสาหกรรมจำนวนมาก จึงมีการเน้นย้ำตรวจตราเฝ้าระวังโรงงาน ที่มีการเผาไหม้เชื้อเพลิงหม้อไอน้ำ และเข้มงวด ติดตามกำกับดูแล จำนวน ๔๕๐ โรงงาน รวมไปถึงรถยนต์ที่ใช้ในการขนส่งวัตถุดิบและผลผลิตจากโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งได้รับความร่วมมือจากภาคอุตสาหกรรมในกิจกรรม CSR ร่วมสร้างแนวกันไฟ สร้างฝายชะลอน้ำ สนับสนุนเครื่องเป่าใบไม้ รวมทั้งได้ติดตั้งเครื่องมือตรวจวัดคุณภาพอากาศ PM ๒.๕ และสารมลพิษอื่นๆ ในพื้นที่สวนอุตสาหกรรมเครือสหพัฒน์ ยอดสะสมจำนวน ๒๘ โรงงาน (เป้าหมาย ๕๘ โรงงาน)

๔) การควบคุมและลดมลพิษจากภาคครัวเรือน โดยการสร้างการรับรู้และความตระหนักให้แก่ประชาชน อาทิ ส่งเสริมให้มีการตรวจสอบสภาพรถยนต์ส่วนบุคคลอย่างสม่ำเสมอ การใช้พลังงานสะอาดในครัวเรือน การงดการเผาในชุมชน

- การจัดพื้นที่ Safe Zone (ห้องปลอดฝุ่นควัน) จำนวน ๒๑๘ แห่ง
- สนับสนุนหน้ากากอนามัยสำหรับผู้รับบริการทั่วไปและกลุ่มเสี่ยง และแจกให้กับผู้ป่วยคลินิกพิเศษ จำนวน ๑๐,๕๒๖ ชิ้น
- ให้ความรู้ ผู้ป่วย และผู้มารับบริการ จำนวน ๑,๐๘๒ ครั้ง
- การประเมินห้องปลอดฝุ่น Safe Zone จำนวน ๓๒๔ แห่ง
- ทิมหมอครอบครัวเยี่ยมผู้ป่วยติดบ้าน/ติดเตียง จำนวน ๓๗๘ ครั้ง

พื้นที่สำคัญที่ต้องดำเนินการป้องกันและแก้ไขเป็นพิเศษ

จากการดำเนินการวิเคราะห์พื้นที่ สภาพปัญหา และสาเหตุการเกิดฝุ่นละออง PM_{2.5} ในปี ๒๕๖๔ จังหวัดลำพูน ได้กำหนดพื้นที่สำคัญที่ต้องดำเนินการป้องกันและแก้ไขเป็นพิเศษ คือ **พื้นที่ตำบลก้อ อำเภอลี้** ตำบลที่มีจำนวนจุดการเผาไหม้สูงสุดของจังหวัด ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติแม่งาน ซึ่งเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ที่เชื่อมต่อหลายจังหวัด ประชาชนต้องพึ่งพิงป่าไม้เพื่อชีวิตความเป็นอยู่และหารายได้ จึงมีมาตรการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนในพื้นที่ ประกอบด้วย การจัดหาแหล่งน้ำ การส่งเสริมอาชีพ การเกษตรปลอดการเผา การจัดหาพื้นที่ทำกิน การสร้างอาชีพเสริม การป้องกันไฟป่า และการประชาสัมพันธ์ รับทุนอันนันทมิตล และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และพื้นที่ที่สำคัญอีกพื้นที่หนึ่ง คือ **บริเวณดอยชะม้อ บ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์** เป็นพื้นที่ป่าต้นน้ำลำธาร แหล่งน้ำศักดิ์สิทธิ์ในพระราชพิธีสำคัญต่างๆ โดยดำเนินการร่วมกัน ระหว่างภาคประชาชน กำนันผู้ใหญ่บ้าน วัด หน่วยป้องกันและพัฒนาป่าไม้ สถานีควบคุมไฟป่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดกิจกรรมทำแนวกันไฟ เพื่อลดการเผา จัดเวรยามคัดกรองผู้ที่จะขึ้นไปสักการะลาดตระเวนและจัดชุดปฏิบัติการดับไฟ

มาตรการระยะยาว ในการฟื้นฟูพื้นที่ป่าที่ถูกไฟไหม้ มีการสร้างฝายชะลอน้ำเพิ่มความชุ่มชื้นให้กับพื้นที่ป่า เป้าหมาย ๑,๓๐๐ ฝาย ภายในปี ๒๕๖๗ ซึ่งปัจจุบันได้ดำเนินการไปแล้วจำนวน ๔๘๔ ฝาย ในลักษณะกิจกรรม CSR ร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน เป็นเจ้าภาพร่วมดำเนินการก่อสร้าง รวมทั้งมีมาตรการประชาสัมพันธ์เชิงรุก กิจกรรมสร้างจิตสำนึกหยุดเผา โดยให้ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และผู้บริหาร อบต.ทุกแห่ง พบปะพูดคุยกับประชาชนในหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน มอบหมายให้อำเภอร่วมกับภาคีเครือข่ายผู้ใหญ่บ้าน จับเข้าคุยกกลุ่มเสี่ยง “จวนอู๋ ผูกมิตร ร่วมพิชิตหมอกควัน” โดยมีกลุ่มบุคคลเสี่ยงในพื้นที่ ๘ อำเภอ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในระยะยาว

อำเภอ	เป้าหมายจังหวัด ปี ๒๕๖๔	ผลการดำเนินงานปี ๒๕๖๔	
		สำรวจพิกัดแล้ว	สร้างแล้ว
ทุ่งหัวช้าง	๙๐	๒๔๐	๑๒๘
บ้านโฮ่ง	๘๐	๘๗	๘๓
ป่าซาง	๑๐	๑๕	๑๖
เมืองลำพูน	๑๐๐	๑๒๔	๑๑๕
แม่ทา	๑๐๐	๑๓๒	๑๒๖
ลี้	๔๗๐	๕๕๒	๕๐๙
เวียงหนองล่อง	๑๐	๑๐	๑๔
บ้านธิ	๑๔๐	๑๔๙	๗๑
รวม	๑,๐๐๐	๑,๓๐๙	๑,๐๖๒

บทสรุปของการป้องกันและแก้ไขปัญหามอกควันและไฟป่าจังหวัดลำพูน

สถานการณ์ไฟป่าและหมอกควัน เปรียบเทียบระหว่างปี ๒๕๖๓ และปี ๒๕๖๔ (ระหว่างวันที่ ๑ ม.ค. – ๓๑ พ.ค.) มีจุดความร้อนลดลงจากปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๒๒ แต่มีจำนวนวันที่ PM_{2.5} เพิ่มขึ้นเล็กน้อย โดยมีสาเหตุมาจากการเกิดสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปจากปี ๒๕๖๓ คือ มีจุดความร้อนสูงขึ้นมากในเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมีนาคม ๒๕๖๔

จากการบูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานทุกภาคส่วนตามมาตรการแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่าและหมอกควันจังหวัดลำพูน ปี ๒๕๖๔ ที่มีการแบ่งมาตรการออกเป็น ๓ ระยะ ได้แก่ ระยะเตรียมการ ระยะรับมือ และระยะสร้างความยั่งยืน มีการจัดการเชื้อเพลิงในพื้นที่ป่าตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ เนื่องจากสภาพอากาศยังสามารถถ่ายเทได้ในเดือนมกราคม ๒๕๖๔ แต่มีการสื่อสารผิดพลาดทำให้การบริหารจัดการเชื้อเพลิงในพื้นที่ป่าไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ทำให้จำนวนจุดความร้อนเกิดขึ้นจำนวนมากในพื้นที่อุทยานแห่งชาติแม่ปิง ตำบลก่อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ซึ่งเป็นพื้นที่กว้างและมีแนวเขตติดต่อกับหลายจังหวัด จึงมีเส้นทางเข้าสู่พื้นที่หลายทาง เป็นปัญหาในการสกัดและควบคุมผู้ที่เข้าพื้นที่ มีช้างป่าจากอมก๋อยข้ามมาอาศัยในพื้นที่อุทยานแห่งชาติแม่ปิง เป็นอุปสรรคในการดับไฟป่าของเจ้าหน้าที่และเครือข่าย บางพื้นที่ที่เกิดจุดความร้อนต้องใช้ระยะเวลาเดินทางเข้าพื้นที่นานกว่าจะถึงจุดไฟไหม้ทำให้ลุกลามเกิดจุดความร้อนต่อเนื่อง ต้องอาศัยอากาศยานช่วยดับไฟในพื้นที่ มีการกลั่นแกล้งโดยการจุดไฟเผาป่าในพื้นที่หลายจุดลุกลามต่อเนื่องยากต่อการควบคุมดับไฟ จากผู้ลักลอบเข้าป่าล่าสัตว์หาของป่า โดยในพื้นที่ตำบลก่อ มีการฉกฉวยจับกุมดำเนินคดีนายพรานที่พกอาวุธปืน เกิดความไม่พอใจแก่ผู้ถูกดำเนินคดี จนเกิดความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่กับกลุ่มนายพรานและชาวบ้านทำให้จุดความร้อนสูงขึ้นมากในช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์ – กลางเดือนมีนาคม ๒๕๖๔

ระบบบัญชาการเหตุการณ์ฯ ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีการสั่งการ และกำหนดมาตรการถ่ายทอดถึงระดับอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน และได้มาตรการลดฝุ่นละอองในพื้นที่ชุมชนและการก่อสร้าง มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติตามระดับคุณภาพอากาศ ทำให้ทุกหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการโดยอัตโนมัติ

การสร้างจิตสำนึก เพื่อให้การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมจับเข้าคุยกกลุ่มเสี่ยง “จวนอุ ผูกมิตร ร่วมพิชิตหมอกควัน” มีการดำเนินงานพูดคุยกลุ่มเสี่ยงในช่วงระยะเวลาเตรียมการ ก่อนเข้าสู่ช่วงฤดูไฟป่า และมีการจัดหาอาชีพทดแทนให้กับกลุ่มเสี่ยงบางส่วน แต่ยังคงต้องมีการสนับสนุนในระยะยาว เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อลดการเกิดฝุ่นควัน โดยใช้งบประมาณกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ จากชุมชนในพื้นที่สู่การปฏิบัติ ในการเพาะเห็ดป่า แต่มีข้อจำกัดในการฝึกอบรมเนื่องจากเทศกาลสงกรานต์ และสถานการณ์ COVID-19

อำเภอมีการจัดตั้งชุดปฏิบัติการระดับอำเภอ ตำบล หมู่บ้าน สนับสนุนการดับไฟป่าทุกอำเภอ แต่ไม่มีงบประมาณให้แต่ละอำเภอในการตอบโต้สถานการณ์ไฟป่า ทำให้ชุดปฏิบัติการระดับอำเภอ ตำบล หมู่บ้านปฏิบัติงานโดยจิตอาสาและเสียสละ แต่มีการทำประกันอุบัติเหตุหมู่ให้กับชุดปฏิบัติการ ที่ลงทะเบียนผ่าน Line chatbot Fireman TH เพื่อช่วยเหลือกรณีประสบอุบัติเหตุ ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าคณะจังหวัด และวัดรวมทั้งภาคเอกชนในการสนับสนุนเครื่องสาธารณูปโภคและอุปกรณ์ดับไฟป่า มีการออกประกาศปิดพื้นที่ป่าไม้/อุทยานแห่งชาติ ทำให้บังคับใช้กฎหมายได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น มีการตั้งด่าน จุดสกัด โดยชุดปฏิบัติการระดับอำเภอ ตำบล ทุกหมู่บ้านที่ติดเขตป่า แต่มีประชาชนบางกลุ่มยึดติดกับพฤติกรรมและวิถีการดำรงชีพแบบเดิมขาดจิตสำนึก และยังไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย

ข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไขปัญหาย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

๑. บูรณาการหน่วยงาน ในการปฏิบัติงานดับไฟ ในพื้นที่เสี่ยงเกิดไฟป่าสูง และพื้นที่เข้าถึงยาก เช่น พื้นที่อุทยานแห่งชาติแม่ปิง ที่มีพื้นที่ติดต่อกับ ๔ จังหวัด ควรจัดชุดปฏิบัติการลาดตระเวนและดับไฟป่าเพิ่มเติมหรือจัดหน่วยย่อย กระจายในพื้นที่เกิดไฟป่าซ้ำซาก

๒. กิจกรรมจับเข้าคุยกกลุ่มเสี่ยง ควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยการจัดหาอาชีพทดแทนในระยะยาวทั้งปี เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาย่างยั่งยืน

๓. สนับสนุนอุปกรณ์ที่จำเป็นในการดับไฟ โดยเฉพาะเครื่องเป่าลม

๔. จัดสรรงบประมาณให้แต่ละอำเภอควรให้ทันต่อช่วงการเกิดสถานการณ์ไฟป่า

๕. จัดให้มีสวัสดิการให้กับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอาสาสมัครดับไฟป่า เพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน

๖. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้รับถ่ายโอนภารกิจป้องกันและควบคุมไฟป่า ต้องตั้งงบประมาณ และชุดปฏิบัติการดับไฟป่าในพื้นที่รับผิดชอบ

๗. ส่งเสริมการใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เกษตรปลอดการเผา

๘. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องออกเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติ ตาม พ.ร.บ. การสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้ครอบคลุมเหตุรำคาญจากการเผาในที่โล่ง

๙. บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดแจ้งความดำเนินคดีเพื่อสืบหาผู้กระทำความผิดทุกจุดความร้อน

๑๐. ออกประกาศปิดพื้นที่ป่าไม้/อุทยานแห่งชาติในช่วงฤดูแล้ง

แนวทางแก้ไขปัญหายั่งยืน

๑. พื้นที่ตำบลก้อ อำเภอลี้ ตำบลที่มีจำนวนจุดการเผาไหม้สูงสุดของจังหวัด ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติแม่ปิง ซึ่งเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์เชื่อมต่อหลายจังหวัด ประชาชนต้องพึ่งพิงป่าไม้เพื่อชีวิตความเป็นอยู่และหารายได้ ต้องมีการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนในพื้นที่ ประกอบด้วย การจัดหาแหล่งน้ำ การส่งเสริมอาชีพ การเกษตรปลอดการเผา การจัดหาพื้นที่ทำกิน การสร้างอาชีพเสริม การป้องกันไฟป่า และการประชาสัมพันธ์ ปัจจุบันจังหวัดได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิผู้รับทุนอนันตมหิดล และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ในการดำเนินงาน

๒. สนับสนุนการสร้างรายได้ให้กับชุมชน เช่น สนับสนุนงบประมาณให้หมู่บ้านเครือข่ายหรือการจ้างงานราษฎร ในหมู่บ้านติดต่อกับพื้นที่ป่าไม้ โดยกรมป่าไม้ และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

๓. สนับสนุนโครงการชิงเก็บลดเผา เพื่อเพิ่มรายได้ให้ชุมชนอย่างต่อเนื่อง

๔. การสร้างฝายชะลอน้ำเพิ่มความชุ่มชื้นให้กับพื้นที่ป่า จังหวัดลำพูน ได้กำหนดเป้าหมายจำนวน ๑,๓๐๐ ฝาย ปี ๒๕๖๓ ได้ดำเนินการไปแล้วจำนวน ๔๘๔ ฝาย และในปี ๒๕๖๔ ตั้งเป้าหมาย ๑,๐๐๐ ฝาย โดยมีการจัดกิจกรรม CSR ร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน เป็นเจ้าภาพร่วมดำเนินการก่อสร้าง

๕. การประชาสัมพันธ์เชิงรุก กิจกรรมสร้างจิตสำนึกหยุดเผา โดยให้ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน และผู้บริหาร อปท.ทุกแห่ง พบปะพูดคุยกับประชาชนในหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน มอบหมายให้อำเภอร่วมกับภาคีเครือข่ายผู้ใหญ่บ้าน จับเข้าคุยกกลุ่มเสียง “จวนอู้ ผูกมิตร ร่วมพิชิตหมอกควัน” โดยมีกลุ่มบุคคลเสียงเพื่อส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในระยะยาว

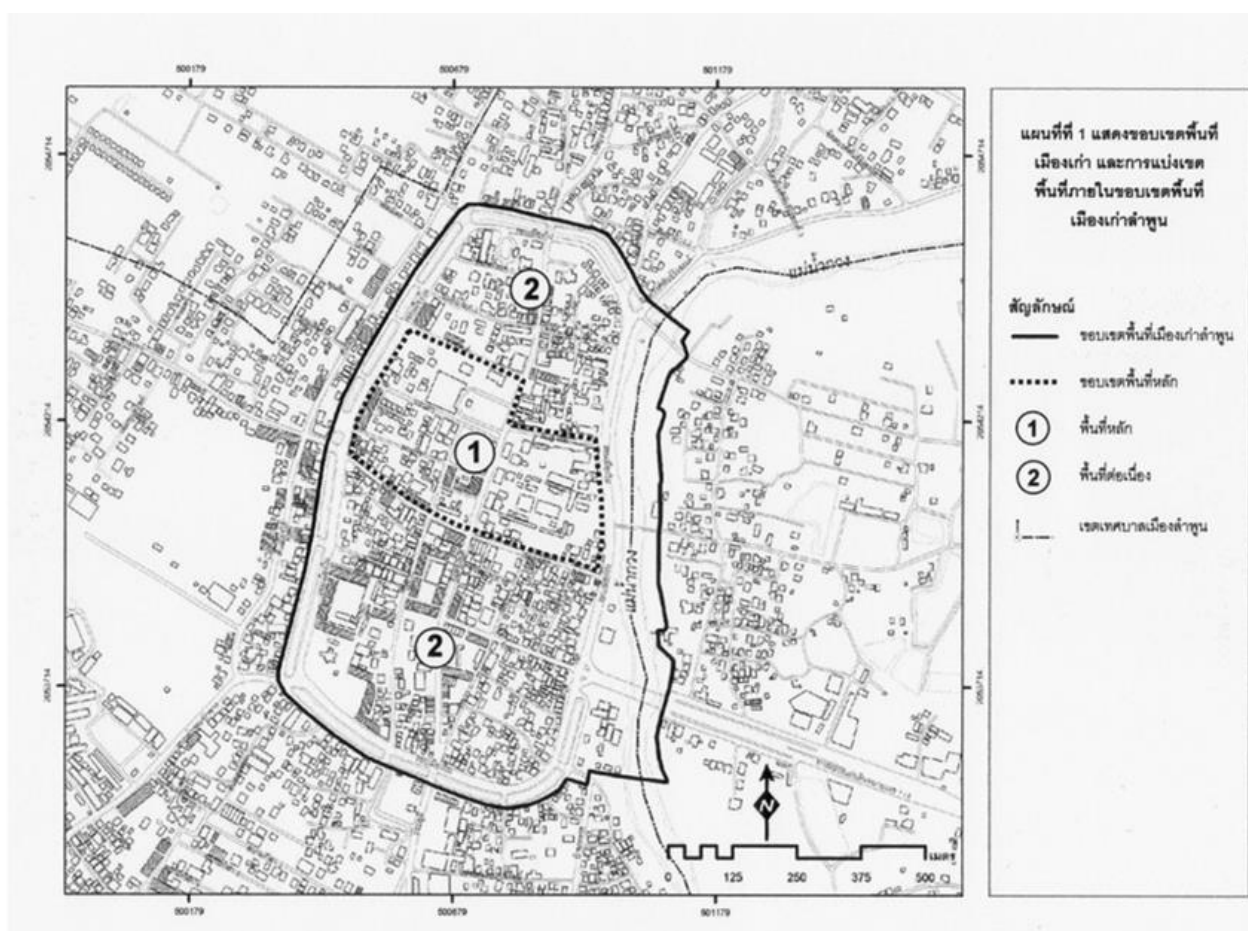
๖. ประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง และเพิ่มความเข้มข้นในช่วงฤดูแล้งเสริมสร้างความตระหนักถึงผลกระทบต่อสุขภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อลดการเผาในที่โล่ง

สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและศิลปกรรม

ปัจจุบันจังหวัดลำพูนมีการประกาศเขตพื้นที่เมืองเก่าลำพูนซึ่งมีเนื้อที่รวม ๐.๖๔๘ ตารางกิโลเมตร โดยมีอาณาเขต ดังนี้

ทิศเหนือ	ครอบคลุมบริเวณโดยรอบแนวคูเมืองตามแนวถนนรอบเมืองนอก
ทิศตะวันออก	ครอบคลุมพื้นที่ตามแนวขนานริมฝั่งแม่น้ำกวาด้านตะวันออกในระยะ ๑๐ เมตร
ทิศใต้	ครอบคลุมบริเวณโดยรอบแนวคูเมืองตามแนวถนนรอบเมืองนอกและพื้นที่บริเวณ คุ้มบรรจ้อฐิเจ้านายเมืองลำพูน และพื้นที่สำนักงานประปาส่วนภูมิภาค สาขาลำพูน
ทิศตะวันตก	ครอบคลุมบริเวณโดยรอบแนวคูเมืองตามแนวถนนรอบเมืองนอก

ขอบเขตพื้นที่เมืองเก่าลำพูน

จังหวัดลำพูนได้ดำเนินโครงการจัดทำแผนแม่บทและผังแม่บทเรื่องการอนุรักษ์และพัฒนาบริเวณเมืองเก่าลำพูน นอกจากนั้นยังได้ดำเนินการประกาศมาตรการในการควบคุมการก่อสร้างอาคารที่จะสร้างในเขตพื้นที่เมืองเก่าลำพูนทั้งของหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน เช่น การกำหนดความสูงของอาคาร รูปแบบของสถาปัตยกรรม เป็นต้น เพื่อพิจารณาถึงผลกระทบในด้านสิ่งแวดล้อมและทำลายทัศนียภาพบริเวณเมืองเก่าลำพูนที่อาจเกิดขึ้น

การดำเนินงานที่ผ่านมา

โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์พื้นที่มรดกทางวัฒนธรรม ๑๐ เมืองเก่า (สาธารณูปโภคใต้ดินเพื่อการท่องเที่ยวในเขตเมืองอนุรักษ์)

เมืองเก่ากลุ่มที่ ๑ ตามมติ ครม. เมืองเก่ากลุ่มที่๑ เมืองเก่าเชียงใหม่ เมืองเก่าลำปาง เมืองเก่ากำแพงเพชร เมืองเก่าพิษณุโลก เมืองเก่าลพบุรี เมืองเก่าพิจิตร เมืองเก่านครศรีธรรมราช เมืองเก่าสงขลา เมืองเก่าลำพูน เมืองเก่าน่าน

เป้าหมายหลัก

- นำสายไฟฟ้าและสายสื่อสารลงดิน

เป้าหมายรอง

- การก่อสร้างระบบสาธารณูปโภคเกี่ยวข้อง เพื่อบูรณาการก่อสร้างในคราวเดียว เพื่อกำหนดเส้นทางก่อสร้าง

การดำเนินโครงการพัฒนาระบบ สาธารณูปโภคใต้ดินเพื่อ ปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองลำพูน

โครงการพัฒนาระบบ สาธารณูปโภคใต้ดินเพื่อ ปรับปรุงภูมิทัศน์เมือง ลำพูน	ปีงบประมาณ	จำนวนเงิน	แหล่งงบประมาณ
ระยะที่ 1	2556	81,077,497	- งบพัฒนาจังหวัดลำพูน (7,800,000 บาท) - งบเทศบาล (7,000,000 บาท) - งบ ไฟฟ้าฯ (22,277,497บาท) - งบสื่อสารฯ (44,000,000 บาท)
ระยะที่ 2	2557	6,350,000	- งบพัฒนาจังหวัดลำพูน (5,600,000 บาท) - งบเทศบาล (750,000 บาท)
ระยะที่ 3	2558	6,000,000	- งบพัฒนาจังหวัดลำพูน
ระยะที่ 4	2559	10,000,000	- งบพัฒนาจังหวัดลำพูน

๑) สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในเขตเทศบาล

โครงการพัฒนา ระบบ สาธารณูปโภคใต้ดิน เพื่อการท่องเที่ยวใน เขตเมืองอนุรักษ์ โดยมีกลุ่มองค์กรที่เข้าร่วม เสนอความต้องการ ร่วมดำเนินโครงการ ให้ความร่วมมือคือ

- ชุมชนทั้ง ๑๗ ชุมชน
- สภาเด็กและเยาวชน
- เทศบาลเมืองลำพูน
- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดลำพูน
- ผู้ประกอบกิจการ สื่อสารและโทรคมนาคม

- หน่วยงานภาครัฐ
- หน่วยงานเอกชน/ รัฐวิสาหกิจ

๒) แลงลงข่าวเปิดตัวโครงการ และลงนามความร่วมมือ (MOU) เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๕ ลงนามบันทึกความร่วมมือขับเคลื่อน โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์พื้นที่ทางวัฒนธรรม (ระยะที่สอง) ระหว่างเทศบาลเมืองลำพูน การไฟฟ้าและการสื่อสาร

๓) การดำเนินโครงการปี ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙

แผนผังแนวระบบไฟฟ้าใต้ดิน ปี ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙

ปี ๒๕๕๖ บริเวณถนนอินทยงยศ ตั้งแต่หน้า จวนผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูนถึงแยกประตูสี่

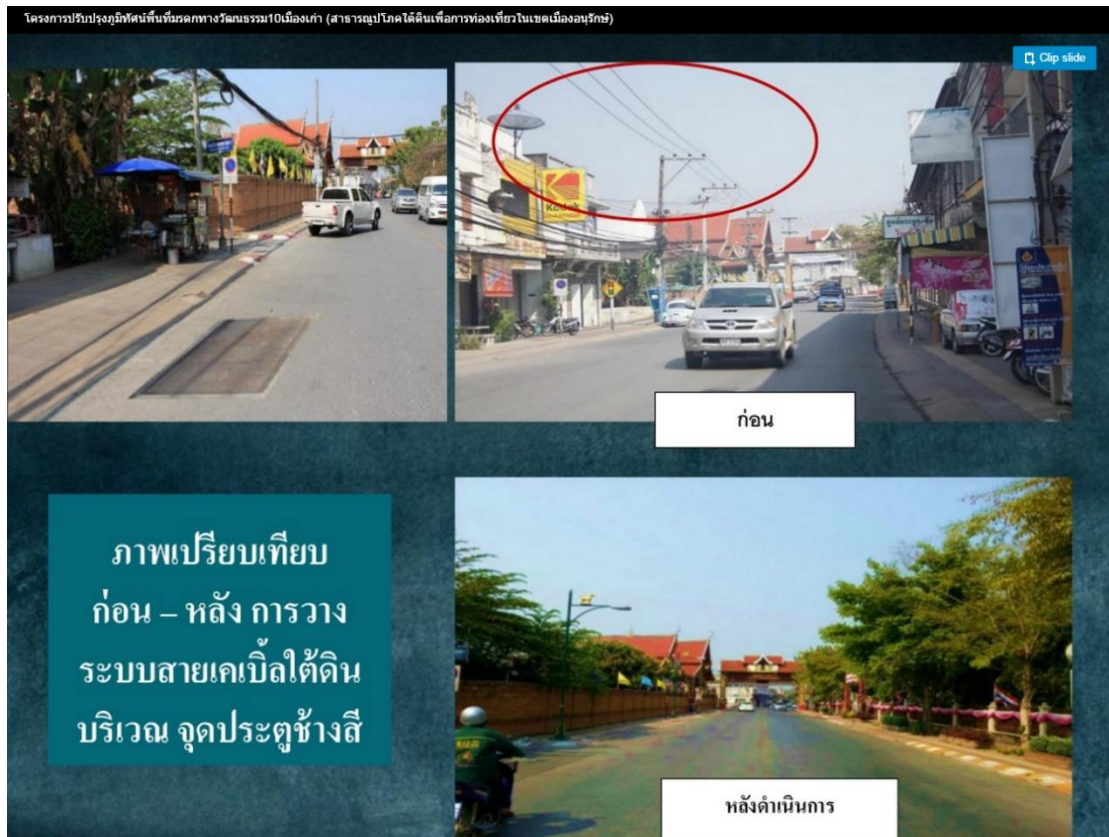
ปี ๒๕๕๗ บริเวณถนนในเขตเมืองเก่า (ตามมติ ครม. ต่อเนื่องจากโครงการเดิม)

ปี ๒๕๕๘ บริเวณถนนเจริญราษฎร์ฝั่งตะวันออก ถนนในเขตเมืองเก่า

ปี ๒๕๕๙ บริเวณถนนเจริญราษฎร์ ฝั่งตะวันตก ตั้งแต่ ประตูช้างสี ถึงสุดเขตเทศบาลบริเวณ วัดศรีสองเมือง ถนนเจริญราษฎร์ฝั่งตะวันตก

แผนผังแนวระบบไฟฟ้าใต้ดิน ปี ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙

ภาพเปรียบเทียบ ก่อน - หลัง การวางระบบสายเคเบิลใต้ดินบริเวณ จุดประตูช้างสี

ภาพเปรียบเทียบ ก่อน - หลัง การวางระบบสายเคเบิลใต้ดินบริเวณ จุดแยกศาลากลาง

แหล่งสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมที่สำคัญ

เนื่องจากคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม และ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๒๗ เห็นชอบในหลักการแผนพัฒนาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม โดยเจตนารมณ์ของแผน คือ การพัฒนาวิธีการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมให้เป็นระบบโดย ๑) ให้มีการศึกษาอบรมและประชาสัมพันธ์แก่ประชาชน ให้มีความรู้ความเข้าใจ เพื่อเป็นการป้องกันที่ต้นเหตุ ๒) ให้มีหน่วยงานดูแลและตรวจสอบ เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาถูกลุกลามเกินกว่าจะแก้ไขได้ ๓) ให้มีมาตรการควบคุมการใช้พื้นที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อให้การพัฒนาเป็นตามหลักการที่ถูกต้องเหมาะสม และประสานประโยชน์แก่ท้องถิ่นและประเทศชาติโดยรวม โดยมีการดำเนินงานเร่งด่วน คือ การจัดตั้งหน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมท้องถิ่น ๗๕ จังหวัด (ยกเว้น กรุงเทพมหานคร) โดยตั้งอยู่ในโรงเรียน ๔๒ แห่ง มหาวิทยาลัยราชภัฏ ๓๐ แห่ง และสถาบันการพลศึกษา ๓ แห่ง โดยจังหวัดลำพูนตั้งอยู่ที่โรงเรียนสวนบุญโญปกรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน และแหล่งสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม ดังนี้

๑. วัดมหาวัน

วัดนี้สร้างมาแต่ครั้งพระนางจามเทวีขึ้นครองนครหริภุญไชย สิ่งที่น่าสนใจคือ พระพุทธรูปยืนหรือพระศิลาดำ ซึ่งพระนางจามเทวีอัญเชิญมาจากเมืองละโว้ ชาวเมืองเรียกพระพุทธรูปองค์นี้ว่า พระรอดหลวงหรือพระรอดลำพูน ซึ่งมีความสำคัญและเป็นแบบพิมพ์ในการจำลองทำพระเครื่องที่ลือชื่อคือ พระรอดมหาวัน

๒. วัดจามเทวี

ชาวบ้านเรียกว่า วัดกู่กุด ตั้งอยู่ริมถนนจามเทวี ตำบลในเมือง เป็นฝีมือช่างละโว้ ลักษณะพระเจดีย์เป็นสี่เหลี่ยมแบบพุทธคยาในประเทศอินเดีย แต่ละด้านมีพระพุทธรูปยืนปางประทานพรอยู่เป็นชั้นๆ ภายในเจดีย์บรรจุอัฐิของพระนางจามเทวีปฐมกษัตริย์แห่งนครหริภุญไชย

๓. วัดพระยืน

เดิมชื่อว่า วัดพุทธมหาสถาน พระเจดีย์วัดพระยืนเป็นพระเจดีย์ทรงมณฑป มีพระพุทธรูปยืนทั้งสี่ทิศ เครื่องบนประกอบด้วยเจดีย์ห้ายอด โดยมีเจดีย์ทรงระฆังและเจดีย์ทรงกลมขนาดเล็กเป็นประธานคล้ายคลึงกับอาสนวิหารที่เมืองพุกาม และพระเจดีย์วัดป่าสัก จังหวัดเชียงราย

๔. วัดพระธาตุหริภุญชัยวรมหาวิหาร

สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๑๖๕๑ ในสมัยพระเจ้าอาทิตยราช

๕. หมู่บ้านหัตถกรรมผ้าฝ้ายเวียงยอง

เป็นหมู่บ้านผลิตผ้าฝ้ายโดยฝีมือชาวบ้าน ผ้าที่ผลิตจะเป็นผ้าฝ้ายและผ้าฝ้ายยกดอก รวมถึงผลิตภัณฑ์จากฝ้ายอื่น ๆ

๖. อนุสาวรีย์สุทิวาภา

เดิมตั้งอยู่บริเวณหน้าศาลากลางจังหวัดลำพูน สุทิวาภาเป็นผู้สร้างเมืองหริภุญไชย แต่เนื่องจากเป็นผู้บำเพ็ญสมาบัติ และไม่ยุ่งเกี่ยวกับทางโลก จึงไปเชิญพระนางจามเทวี ซึ่งเป็นพระธิดาของพระยาจักรีวงศ์แห่งเมืองละโว้ มาปกครองเมืองหริภุญไชยแทน และยังได้ช่วยเหลือพระนางจามเทวีประดิษฐานพระบวรพุทธศาสนาในนครหริภุญไชยอย่างมั่นคง

๗. อนุสาวรีย์ครูบาศรีวิชัย

ตั้งอยู่บริเวณวัดดอยติ ตำบลป่าสัก เป็นความภูมิใจอย่างใหญ่หลวงของชาวลำพูน ที่เมืองนี้เป็นบ้านเกิดเมืองนอนของนักบุญผู้ยิ่งใหญ่แห่งล้านนา

๘. อนุสาวรีย์พระนางจามเทวี

สร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์แด่พระนางจามเทวี ซึ่งเป็นองค์ปฐมกษัตริย์แห่งนครหริภุญชัย พระนางเป็นปราชญ์ที่มีคุณธรรม ความสามารถและกล้าหาญ ได้นำพุทธศาสนาศิลปวัฒนธรรมมาเผยแพร่ในดินแดนแถบนี้ จนมีความรุ่งเรืองสืบมาจนถึงปัจจุบัน

๙. ภูชี้ฟ้า-ภูม้า

เป็นโบราณสถาน ตั้งอยู่บริเวณชุมชนวัดไก่แก้ว ซอยโรงเรียนจักรคำคณาทร เป็นสฤปทรงกระบอกปลายมน เชื่อว่าเป็นสุสานช้างศึกคู่บารมีของพระนางจามเทวี ชื่อ ภูก้างเขียว ซึ่งหมายถึงช้างผิวสีคล้ำงาสีเขียวที่ทรงอำนาจภาพและอิทธิฤทธิ์ในสงคราม ส่วน ภูม้า เป็นสฤปทรงระฆัง เชื่อว่าเป็นสุสานม้าทรงของพระโอรสพระนางจามเทวี

๙. บ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ดอยชะม้อ

เป็นภูเขาไฟโบราณ รูปทรงสัณฐานคล้ายฝาชี บนยอดมีปล่องกว้าง ๓ เมตร ลึกประมาณ ๖ เมตร ตอนล่างเป็นบ่อ มีน้ำตลอดปี ประชาชนนับถือกันมาแต่โบราณว่า เป็นบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ ห้ามผู้หญิงตก เมื่อถึงเทศกาลสงกรานต์พระธาตุหริภุญชัยจะต้องตักน้ำจากบ่อนี้ไปปนกับน้ำพระราชทาน แล้วจึงนำขึ้นสรงองค์พระธาตุและ เมื่อพระมหากษัตริย์ไทยเสด็จขึ้นเสวยราชสมบัติ จะต้องนำน้ำในบ่อนี้ไปร่วมเป็นน้ำ พุทธภิเษก

๑๐. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติหริภุญไชย

ก่อตั้งโดยพระยาราชกุลวิบูลย์ภักดีสมุหเทศาภิบาลมณฑลพายัพ ต่อมากรมศิลปากรได้ดำเนินการก่อสร้างอาคารแห่งใหม่เสร็จเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๗ ภายในพิพิธภัณฑ์มีการจัดแสดงศิลปะโบราณวัตถุแบ่งเป็น ๓ ห้องคือ ห้องจัดแสดงใหญ่ เป็นห้องโถงยาวอยู่ชั้นบนของตัวอาคารมีการจัดแสดงวัตถุออกเป็น ๓ สมัยคือสมัยก่อนหริภุญไชย สมัยหริภุญไชย และสมัยล้านนา ห้องจัดแสดงศิลปพื้นบ้าน และเครื่องไม้จำหลัก เป็นห้องจัดแสดงเล็กที่อยู่อาคารเล็กชั้นเดียว มีโถงเชื่อมจากชั้นบนของอาคารหลังใหญ่ วัตถุที่แสดงเป็นศิลปะสมัยล้านนารัตนโกสินทร์ แสดงออกถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น

๑๑ แหล่งทอผ้าบ้านหนองเงือก

เป็นแหล่งผลิตผ้าฝ้ายทอมือ และสินค้าหัตถกรรมพื้นเมืองที่ทำจากผ้าฝ้าย

๑๒. วัดพระพุทธรูปบาทตากผ้า

เป็นปูชนียสถานสำคัญของจังหวัดลำพูน เป็นศิลปะที่ผสมผสานจากพระธาตุดอยสุเทพและพระธาตุหริภุญชัย โดยมีบันไดนาค ๔๖๙ ขั้น เชื่อมระหว่างเจดีย์บนม่อนดอยกับวัดพระบาทตากผ้าที่เชิงดอย ปัจจุบันสามารถนารถขึ้นไปได้

๑๓. หอศิลปอุทยานธรรมะ

เป็นสวนร่มรื่น มีอาคารใช้สำหรับจัดแสดงงานประติมากรรม เกี่ยวกับธรรมะและพระพุทธรูปศาสนา รอบๆ อาคารมีแบบจำลองประติมากรรม มุมแสดงเสียงพิเศษ ตั้งขึ้นโดยคุณอินสนธิ์ วงศ์สาม ศิลปินแห่งชาติสาขาประติมากรรม ปี พ. ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งมีวัตถุประสงค้จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปะและธรรมะ

๑๔. ถ้ำเอราวัณ

ลักษณะปากถ้ำจะมีขนาดเล็กลาดต่ำจนถึงปากคูหาถ้ำ เมื่อผ่านปากถ้ำเข้าไปจะพบห้องโถงกว้าง แสงแดดเข้าไม่ถึงบางแห่งของห้องโถงใหญ่แบ่งเป็นห้องเล็กๆ กระจายอยู่ตั้งแต่ละห้องจะมีหินงอกหินย้อยที่สวยงาม

๑๕. อุทยานแห่งชาติดอยขุนตาล

มีพื้นที่ครอบคลุมอยู่ในท้องที่อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน อำเภอห้างฉัตรและอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง สภาพพื้นที่เป็นป่าเขา อุดมสมบูรณ์ด้วยพันธุ์ไม้มีน่านานาชนิด

๑๖. วัดศรีดอนชัย

วัดนี้เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปปางลีลาสูง ๕๙ ศอก เป็นพระพุทธรูปที่สูงและใหญ่ที่สุดในภาคเหนือ สร้างขึ้นจากศรัทธาของประชาชน ในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อถวายเป็นพระราชากุศล เนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงครองราชย์เป็นปีที่ ๕๐ และพระองค์ทรงพระราชทานนามว่า พระพุทธเฉลิมสิริราช

๑๗. วัดพระธาตุดอยเวียง

เป็นที่ประดิษฐานเจดีย์เก่าแก่ซึ่งมีพระสารีริกธาตุบรรจุอยู่ สันนิษฐานว่าสร้างเมื่อ พ.ศ. ๑๒๒๐ ในสมัยพระนางจามเทวี ตามตำนานจารึกในใบลานเล่าว่าขุนหลวงพาละเวง มาตั้งเมืองที่นี่ซึ่งเป็นเมืองหน้าด่าน และได้สร้างวัดไว้บนดอย ต่อมาถูกไฟป่าไหม้ลุกลาม ทำให้เหลือแต่เจดีย์และศาลาเล็ก ๆ หลังหนึ่ง วัดนี้ยังมีพระพุทธรูปเก่าแก่อีก ๓ องค์ องค์แรกเป็นพระพุทธรูปทองสัมฤทธิ์ปางมารวิชัยหน้าตักกว้าง ๒๙ นิ้ว

๑๘. พระธาตุดอยห้างบาตร

เป็นเจดีย์ทรงจัตุรมุขสีขาว มีฉัตรทองอยู่ยอดเจดีย์ ไม่ปรากฏหลักฐานว่าสร้างเมื่อไร พระธาตุแห่งนี้อยู่บนยอดดอยที่สามารถมองเห็นทิวทัศน์เบื้องล่างได้ไกล

๑๙. วัดพระเจ้าสะเลียมหวาน

เป็นวัดที่สวยงาม สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๔ ภายในพระอุโบสถประดิษฐานพระเจ้าสะเลียมหวาน ซึ่งแกะสลักจากไม้สะเดา เป็นที่เคารพสักการะของผู้คนทั่วไป

๒๐. หมู่บ้านกะเหรี่ยงพัฒนาห้วยหละ

เป็นหมู่บ้านกะเหรี่ยงที่ยังคงประเพณีเก่าแก่ดั้งเดิมไว้คือการทอผ้าแบบดั้งเดิมโดยใช้เอวเป็นกในการทอ

๒๑. ถ้ำหลวงผาเวียง

เป็นถ้ำที่มีความสวยงามภายในถ้ำแบ่งออกเป็น ๘ ห้อง เช่น ลานรมณีย์เป็นห้องกว้างมีแสงสว่างจากปากถ้ำส่องถึง อคินโขดเขิน เป็นห้องที่มีร่องรอยการพังทลายของหินงอกหินย้อย และ เนินไศลงามตา เป็นเนินดินสลับกับก้อนหินตั้ง

๒๒. วัดบ้านปาง

เป็นวัดซึ่งครูบาศรีวิชัยบวชเรียนเป็นวัดแรกภายในบริเวณวัดนอกจากจะร่มรื่นด้วยต้นไม้ใหญ่ มีโบสถ์วิหารสวยงาม และยังมีพิพิธภัณฑ์อัฐบริขารครูบาเจ้าศรีวิชัย ซึ่งเก็บของใช้ส่วนตัวของท่านไว้อย่างครบถ้วน

๒๓. วัดพระธาตุห้าดวง

สันนิษฐานว่าเป็นบริเวณเวียงเก่าลี่ เพราะมีซากกำแพงและคูเมืองตั้งเป็นแถว วัดนี้เป็นที่ตั้งของหมู่เจดีย์ ๕ องค์

๒๔. อุทยานแห่งชาติแม่ปิง

พื้นที่บางส่วนเป็นลำน้ำปิงซึ่งยาวประมาณ ๑๔๐ กิโลเมตร และสองฝั่งแม่น้ำเป็นเกาะแก่ง หน้าผา หินงอก หินย้อย

๒๕. วัดพระธาตุดอยแต

ตั้งอยู่เลขที่ ๑๐๘ หมู่ที่ ๗ ระหว่างบ้านดอยแต-บ้านฝิ่งหมื่น ตำบลเหมืองจี้ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน สังกัดคณะสงฆ์มหานิกายบริเวณที่ตั้งวัดอยู่บนเนินเชิงเขา มีโบราณวัตถุ คือ พระบรมธาตุดอยแต และปูชนียวัตถุคือ พระพุทธรูปขนาดใหญ่บนยอดเขาภูพานา

เขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม บริเวณทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๖

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ได้ดำเนินการกำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม บริเวณทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๖ จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดลำพูน ซึ่งเป็นการดำเนินการตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๓๕ เสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้มีมติเห็นชอบร่างประกาศกระทรวงฯ เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๖ และมอบให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำร่างประกาศกระทรวงฯ ดังกล่าว เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ต่อไป รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี จึงออกประกาศกำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในท้องที่ตำบลวัดเกต ตำบลหนองหอย อำเภอเมืองเชียงใหม่ ตำบลหนองฝิ่ง ตำบลยางเนิ้งและตำบลสารภี อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ และในท้องที่ตำบลอุโมงค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้กำหนดพื้นที่ภายในบริเวณที่วัดจากแนวเส้นศูนย์กลางของทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๖ (ถนนสายเชียงใหม่ - ลำพูน) ออกไปทั้งสองด้าน ด้านละ ๔๐ เมตร ตั้งแต่ลำเหมืองพญาคำ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ถึงสุดเขตตำบลอุโมงค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ในท้องที่ตำบลวัดเกต ตำบลหนองหอย อำเภอเมืองเชียงใหม่ ตำบลหนองฝิ่ง ตำบลยางเนิ้ง และตำบลสารภี อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ และในท้องที่ตำบลอุโมงค์ อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ซึ่งอยู่ในเขตควบคุมอาคารตามพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ บังคับในท้องที่จังหวัดขอนแก่น จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดสงขลา พ.ศ. ๒๕๓๕ เขตผังเมืองรวมตามกฎหมายกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๕ และเขตผังเมืองรวมตามกฎหมายกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมเมืองลำพูน พ.ศ. ๒๕๕๕ ตามแผนที่ท้ายประกาศนี้ เป็นเขตพื้นที่ ที่ให้ใช้มาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

ข้อ ๒ ให้จำแนกพื้นที่ตามข้อ ๑ เป็น ๒ บริเวณ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

บริเวณที่ ๑ หมายถึง พื้นที่ในบริเวณที่วัดจากแนวเส้นศูนย์กลางของทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๑๐๖ (ถนนสายเชียงใหม่ - ลำพูน) ออกไปทั้งสองด้าน ด้านละ ๑๐ เมตร

บริเวณที่ ๒ หมายถึง พื้นที่ในบริเวณที่วัดจากแนวเส้นศูนย์กลางของทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๑๐๖ (ถนนสายเชียงใหม่ - ลำพูน) ออกไปทั้งสองด้าน ด้านละ ๔๐ เมตร แต่ไม่รวมพื้นที่ในบริเวณที่ ๑

ข้อ ๓ ในพื้นที่บริเวณที่ ๑ ห้ามกระทำการหรือประกอบกิจกรรม ดังต่อไปนี้

- (๑) การตัด ฟัน โคน ต้นยางนา หรือต้นขี้เหล็ก หรือการกระทำใดๆ ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ต้นไม้หรือส่วนประกอบของต้นไม้ดังกล่าว เว้นแต่เป็นการดำเนินการของหน่วยราชการในการดูแลหรือบำรุงรักษา
- (๒) การกระทำอันตรายด้วยประการใดๆ ต่อระบบราก หรือลำต้นของต้นยางนา หรือต้นขี้เหล็ก
- (๓) การปรับ เปลี่ยน เทหรือปูพื้นที่ด้วยซีเมนต์หรือแอสฟัลต์ หรือวัสดุอื่นที่เป็นอันตรายต่อระบบรากของต้นยางนา หรือต้นขี้เหล็ก
- (๔) การตอกหรือติดตั้งป้ายหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้าย ในลักษณะที่ก่อให้เกิดอันตรายหรือบดบังต้นยางนา หรือต้นขี้เหล็ก
- (๕) การเคาะ ฟันสี การซื้อ - ขายของเก่า หรือสิ่งของใช้แล้ว เครื่องจักรกล เครื่องยนต์ และวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างทุกชนิด
- (๖) การกองขยะมูลฝอย ซากอาคารหรือสิ่งปลูกสร้าง หรือการกำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีฝังกลบเผา หรือวิธีอื่นใดที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อต้นยางนา หรือต้นขี้เหล็ก
- (๗) การเททิ้งของเหลวหรือสิ่งอื่นใดที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบรากของต้นยางนาหรือต้นขี้เหล็ก

ข้อ ๔ ในพื้นที่บริเวณที่ ๑ ห้ามก่อสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างใดๆ ในพื้นที่บริเวณที่ ๒ การก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างใดๆ ต้องมีความสูง ไม่เกิน ๑๒ เมตร และการให้สียภายนอกอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างต้องเป็นสีที่มีความกลมกลืนกับธรรมชาติหรือสภาพแวดล้อมเดิมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของพื้นที่อาคารหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น การวัดความสูงของอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างให้วัดจากระดับพื้นดินที่ก่อสร้างถึงพื้นดาดฟ้า สำหรับอาคารทรงจั่วหรือปั้นหยาให้วัดจากพื้นดินที่ก่อสร้างถึงยอดผนังของชั้นสูงสุด

ข้อ ๕ ภายในบริเวณที่ ๒ ห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนการใช้อาคารให้เป็นอาคารดังต่อไปนี้

- (๑) โรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม
- (๒) อาคารขนาดใหญ่หรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร
- (๓) สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ
- (๔) ห้องแถว ตึกแถว ที่มีความยาวด้านหน้าอาคารรวมเกินกว่า ๓๖ เมตร
- (๕) โรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน ยกเว้น โรงงานจำพวกที่หนึ่ง แต่ทั้งนี้ที่ตั้งของโรงงานต้องไม่ขัดกับข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง
- (๖) โรงฆ่าสัตว์ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์
- (๗) สถานที่บรรจุก๊าซ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง

ข้อ ๖ ในพื้นที่บริเวณที่ ๒ การก่อสร้างอาคาร ห้องแถว หรือตึกแถว ที่มีความยาวด้านหน้าอาคารรวมไม่เกิน ๓๖ เมตร หรือการก่อสร้างหรือดัดแปลงเพื่อทดแทนอาคาร ห้องแถวหรือตึกแถวเดิมที่มีสภาพชำรุด ให้ดำเนินการก่อสร้างหรือดัดแปลงโดยให้มีรูปแบบของสถาปัตยกรรมท้องถิ่นและสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร หรือข้อบัญญัติท้องถิ่น

ข้อ ๗ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลและติดตามผลการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ตามข้อ ๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแล และติดตามผลการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมของจังหวัดเชียงใหม่หรือจังหวัดลำพูนแล้วแต่กรณี ตามรายชื่อที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเสนอ

เพื่อทำหน้าที่กำกับ ดูแล ติดตาม ตรวจสอบการบังคับใช้มาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม และให้ความเห็นชอบการนำแผนงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องไปปฏิบัติ ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามประกาศนี้ และภายในเขตจังหวัดของตน

คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนส่วนราชการประจำจังหวัดที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง นายอำเภอในพื้นที่ตามข้อ ๑ อยู่ในเขตรับผิดชอบผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ตามข้อ ๑ อยู่ในเขตรับผิดชอบ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในจังหวัดไม่เกิน ๓ คน ผู้แทนภาคเอกชนที่อยู่ในจังหวัดไม่เกิน ๓ คน ผู้แทนสถาบันการศึกษาที่อยู่ในจังหวัดไม่เกิน ๓ คน ผู้แทนกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในจังหวัดไม่เกิน ๓ คน และประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ตามข้อ ๑ ไม่เกิน ๓ คน ผู้แทนสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑ เป็นกรรมการ และให้ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ ๘ เพื่อประโยชน์ในการสงวน รักษา อนุรักษ์ ปกป้อง ปันฟู บูรณะ และจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ตามข้อ ๑ ให้จังหวัดจัดทำแผนฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ตามข้อ ๑ และเมื่อแผนดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการตามข้อ ๗ แล้วให้นำไปบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัดเพื่อดำเนินการต่อไป

ข้อ ๙ ในกรณีที่มีกฎหมายใดกำหนดมาตรการที่มีผลเป็นการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมได้ดีกว่ามาตรการที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ก็ให้เป็นไปตามมาตรการที่กำหนดไว้ในกฎหมายนั้น

ข้อ ๑๐ ให้ผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมอาคาร หรือการประกอบกิจการใดๆ ในพื้นที่ตามข้อ ๑ ปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ด้วย

ข้อ ๑๑ การกระทำ การประกอบกิจกรรม หรือการประกอบกิจการใดที่ต้องห้ามตามประกาศนี้ แต่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายใดไว้แล้วก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปได้ตามกฎหมายนั้น

ข้อ ๑๒ อาคารที่มีอยู่แล้วก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องดำเนินการตามประกาศนี้ แต่การดัดแปลงหรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามประกาศนี้

ข้อ ๑๓ อาคารที่ได้รับใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงการใช้ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร หรือที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ แต่การขอเปลี่ยนแปลงการอนุญาต หรือการแจ้งหรือการดำเนินการอื่นใดหลังจากวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ คำขออนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร หรือตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นที่ได้ยื่นไว้แล้วก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ การพิจารณาอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่ยื่นคำขออนุญาตนั้น

ข้อ ๑๔ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับมีกำหนดระยะเวลาห้าปีนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สรุปสถานการณ์และประเด็นปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑) ด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรป่าไม้ มีสภาพป่าเป็นป่าที่ไม่สมบูรณ์ มีการบุกรุกป่าเพื่อทำการเกษตร การเผาป่า ซึ่งเป็นสาเหตุหลักทำให้ป่าไม้เสื่อมโทรมและเกิดหมอกควันจากไฟป่า แหล่งต้นน้ำลำธารขาดความอุดมสมบูรณ์ ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรน้ำ ก่อให้เกิดภัยแล้ง เนื่องจากแหล่งกักเก็บน้ำไม่เพียงพอ อ่างเก็บน้ำตื้นเขิน ขาดการบริหารจัดการน้ำที่ดี มีการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งมากกว่าปริมาณน้ำต้นทุน และเกิดอุทกภัยในฤดูฝน คตินถล่ม เนื่องจากทางระบายน้ำตื้นเขิน/การรुकกล้าทางน้ำสาธารณะ ขาดสิ่งก่อสร้างเพื่อชะลอการไหลของน้ำ รวมทั้งมีการก่อสร้างที่อยู่อาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัย นอกจากนี้ยังมีการใช้ทรัพยากรน้ำบาดาล จำนวนมาก และคุณภาพน้ำบาดาลในบางพื้นที่มีฟลูออไรด์สูงไม่เหมาะสมกับการนำมาบริโภค

๒) สิ่งแวดล้อม

จังหวัดลำพูนมีปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เนื่องจากแม่น้ำในเขตจังหวัดลำพูนมีการปนเปื้อน สารอินทรีย์และแบคทีเรียสูงและมีวัชพืชที่กีดขวางการไหลของน้ำ มีการปนเปื้อนในน้ำผิวดินและใต้ดิน น้ำเสียจาก แหล่งชุมชน น้ำเสียจากอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือน และน้ำเสียจากเกษตรกรรม ปัญหาขยะมูลฝอย เกิดจากขาดการบริหารจัดการด้านขยะที่ถูกวิธีและการกำจัดขยะไม่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล สถานที่กำจัดขยะไม่เพียงพอหรือมีไม่สถานที่กำจัดที่ถูกต้อง ขาดการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่เหมาะสมรวมทั้ง ประชาชนขาดความเข้าใจในการบริหารจัดการขยะที่ถูกต้อง และปัญหาที่สำคัญคือ มลภาวะจากหมอกควัน จากการเผาในที่โล่ง ไฟป่าที่เกิดจากความประมาท การเผาป่าตามความเชื่อต่างๆ เช่น การหาของป่า ต้องการ พื้นที่ทำกิน การเผาขยะมูลฝอยในชุมชนเมือง ควันจากโรงงานอุตสาหกรรม

การวิเคราะห์ปัจจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาจังหวัด

การกำหนดทิศทางของแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมของจังหวัดลำพูน จังหวัดลำพูนให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะในส่วนของ การบริหารจัดการอย่างมีระบบและแบบแผน ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ และการร่วมมือจากทุกภาคส่วน

เป้าหมาย

๑. การบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการจัดการด้านขยะมูลฝอยในลักษณะบูรณา การโดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน เป็นการร่วมมือกันแก้ไขปัญหาและลดความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เชื่อมโยงกลไกและกระบวนการในการจัดการในระดับท้องถิ่น และในระดับจังหวัด เพื่อให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

๒. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีในสภาพแวดล้อมที่มีคุณภาพ

๓. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รับการดูแลป้องกัน ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์ บนพื้นฐานของการอนุรักษ์และเป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม

การวิเคราะห์ปัจจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ด้วยการวิเคราะห์ศักยภาพของจังหวัด (SWOT Analysis)

การวิเคราะห์ด้านจุดแข็ง (S - Strengths)

๑. เป็นแหล่งอารยธรรมและประวัติศาสตร์ที่สำคัญของเขตภาคเหนือตอนบน รวมทั้ง ศิลปกรรม โบราณสถานและวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่าต่อการอนุรักษ์และสืบทอดในความเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น
๒. ประวัติการตั้งถิ่นฐานที่ยาวนานและต่อเนื่อง เปรียบได้กับการสั่งสมภูมิปัญญาในด้านต่างๆ รวมทั้งด้านบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๓. องค์กรเครือข่ายชุมชนที่มีการร่วมบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความเข้มแข็งในการเข้าถึงการร่วมบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การวิเคราะห์ด้านจุดอ่อน (W - Weaknesses)

๑. สภาพพื้นที่ป่าไม้ส่วนใหญ่อยู่ในสภาพที่ไม่สมบูรณ์
๒. มีปัญหาการขาดแคลนน้ำ จำเป็นที่จะต้องอาศัยการขุดบ่อน้ำบาดาล เพื่อแก้ไขปัญหาสถานะการขาดแคลนน้ำกินน้ำใช้ในพื้นที่จังหวัดลำพูน
๓. ความตระหนักของการดำเนินการของอุตสาหกรรมของจังหวัดลำพูน ในการร่วมดูแลอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดลำพูน
๔. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังขาดความตระหนักและความรู้ความเข้าใจในด้านความสำคัญต่อการจัดการมลพิษในพื้นที่ที่รับผิดชอบ
๕. ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักถึงบทบาทและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น
๖. การจัดการด้านมลพิษ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีจากภาครัฐ ทำให้ขาดความคล่องตัวในการบริหารจัดการมลพิษที่เกิดขึ้นในพื้นที่

การวิเคราะห์ด้านโอกาส (O - Opportunities)

๑. ความร่วมมือระหว่างองค์กรเครือข่ายของแต่ละพื้นที่ มีส่วนทำให้เกิดความเป็นไปได้ การร่วมมือแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่อย่างเข้มแข็ง
๒. การกำหนดยุทธศาสตร์ของจังหวัดลำพูน ที่สนับสนุนให้เป็นลำพูนเป็นเมืองโบราณ เป็นการกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีสภาพที่ดีขึ้น

การวิเคราะห์ด้านข้อจำกัด (T - Threats)

๑. พื้นที่ที่ไม่เพียงพอและไม่เหมาะสมต่อการพัฒนาและขยายกิจกรรมทางด้านอุตสาหกรรม และภาคธุรกิจบริการอย่างเหมาะสม ทำให้เกิดผลกระทบกับชุมชนเมือง เมื่อการขยายตัวของเมืองและอุตสาหกรรม ส่งผลกระทบทงด้านสิ่งแวดล้อม
๒. สภาพภูมิประเทศของจังหวัดเชียงใหม่-ลำพูน เป็นแอ่งกระทะ ทำให้การควบคุมมลพิษทางด้านอากาศ อันเกิดจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมและเมืองจากจังหวัดเชียงใหม่ ส่งผลกระทบทงอ้อมต่อจังหวัดลำพูน

๓. ด้านการแก้ไขปัญหาด้านมลพิษ จังหวัดลำพูนเป็นจังหวัดขนาดเล็ก ทำให้ถูกมองข้ามในการสนับสนุนทางด้านงบประมาณและเทคโนโลยีจากภาครัฐและส่วนกลาง

ผลการดำเนินงานโครงการสำคัญ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน

โครงการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่าระดับจังหวัด จังหวัดลำพูน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

จังหวัดลำพูนมีพื้นที่ป่าไม้ จำนวน ๒,๙๒๘.๐๖ ตารางกิโลเมตร หรือ ๑,๘๓๐,๐๓๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๕๘ ของพื้นที่ทั้งหมด ซึ่งแยกตามประเภทของป่าได้เป็น ป่าเต็งรัง ป่าเบญจพรรณ และป่าดิบแล้ง อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ๑๐ แห่ง มีอุทยานแห่งชาติ ๒ แห่ง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ๑ แห่ง เขตห้ามล่าสัตว์ป่า ๑ แห่ง และวนอุทยาน ๑ แห่ง โดยปัญหาทรัพยากรป่าไม้ที่สำคัญของจังหวัดลำพูน คือ การตัดไม้ทำลายป่า การบุกรุกเข้ายึดครองพื้นที่ป่าซึ่งในการแก้ไขปัญหาการลักลอบตัดไม้และการบุกรุกพื้นที่ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประธานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่าแห่งชาติ (คปป.) ได้มีคำสั่ง คปป. ที่ ๑/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๖๓ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่าระดับจังหวัด (คปป.จังหวัด) โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานอนุกรรมการ และผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ เพื่อให้การดำเนินงานด้านการปราบปรามและหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ต่างๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถลดผลกระทบที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ของประเทศโดยรวม จึงให้หน่วยงานที่มีภารกิจและอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการปราบปรามและจับกุมผู้บุกรุก ยึดถือ ครอบครอง ทำลาย หรือกระทำด้วยประการใดๆ อันเป็นการทำให้เสื่อมเสียสภาพป่า รวมทั้งผู้สมคบและสนับสนุนช่วยเหลือ ให้ได้มีผลอย่างจริงจังในทุกพื้นที่ รวมทั้งสกัดกั้นการลักลอบตัดไม้มีค่าหรือไม้หวงห้าม การนำเข้า และส่งออกไม้ที่ผิดกฎหมาย ตลอดแนวชายแดนตลอดจนปราบปรามเครือข่ายขบวนการตัดไม้ทำลายป่าในทุกหมู่บ้านและชุมชนทั่วประเทศ

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการแก้ไขปัญหาการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่าในพื้นที่จังหวัดลำพูนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้จัดทำโครงการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่าระดับจังหวัด จังหวัดลำพูน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อแก้ไขปัญหา ป้องกันและปราบปรามการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่าให้เป็นไปตามนโยบาย ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อบูรณาการ การป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่าในจังหวัดลำพูน ให้เป็นไปตามนโยบาย ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
๒. เพื่อสนับสนุน ติดตามการปฏิบัติงานของหน่วยงานในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง ในการแก้ไขปัญหาป้องกันและปราบปรามการบุกรุกตัดไม้ทำลายป่า
๓. เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหาและฟื้นฟูสภาพป่าในพื้นที่จังหวัดลำพูน อย่างเป็นรูปธรรม

ผลการดำเนินงาน

๑. ประชุมคณะอนุกรรมการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่า จังหวัดลำพูน ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๔ เวลา ๑๓.๓๐ น. ณ ห้องประชุมจามเทวี ศาลากลางจังหวัดลำพูน
๒. ประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่า ในพื้นที่จังหวัดลำพูน ตามโครงการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่าระดับจังหวัด จังหวัดลำพูน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ในวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๔ ณ ห้องประชุมที่ว่าการอำเภอฝาง อำเภอฝาง จังหวัดลำพูน

การประชุมคณะอนุกรรมการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่า (คปป) จังหวัดลำพูน
ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔
วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๔
ณ ห้องประชุมสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน

การประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่า
ในพื้นที่จังหวัดลำพูน
ตามโครงการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่าระดับจังหวัด จังหวัดลำพูน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
วันที่ ๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔ ณ ห้องประชุมที่ว่าการอำเภอเถิน จังหวัดลำพูน

โครงการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันจังหวัดลำพูน ปี ๒๕๖๔

จังหวัดลำพูนมักจะประสบกับปัญหาวิกฤติหมอกควันในช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนพฤษภาคมของทุกปี โดยส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากการเผาในที่โล่งต่างๆ อันทำให้เกิดฝุ่นละออง เขม่า เถ้าต่างๆ ที่เกิดจากการเผา การเผาป่า ล่าสัตว์และหาของป่า การเผาเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น ตอซัง ฟางข้าว กิ่งและใบลำไย เปลือกข้าวโพด รวมทั้งการเผาขยะมูลฝอยในพื้นที่ต่างๆ ซึ่งเป็นปัญหาที่มีมาอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ตลอดจนทำให้เกิดความยากลำบากในการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนจำเป็นต้องร่วมมือกันป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ในส่วนของจังหวัดลำพูนในการประสานงานการแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่านั้น ให้ผ่านศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันจังหวัดลำพูนในทุกระดับ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล

ดังนั้น สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดูแลด้านสิ่งแวดล้อมของจังหวัดลำพูน จึงได้ดำเนิน โครงการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันจังหวัดลำพูน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนในพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดหมอกควัน เกิดความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงปัญหา และร่วมมือกับทุกภาคส่วน ในการพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการการควบคุมการเผาในพื้นที่ของตนเองมากขึ้น

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมให้ทุกภาคส่วนในการกำกับ ดูแล และแก้ไขปัญหาหมอกควันไฟป่าในพื้นที่จังหวัดลำพูน
๒. เพื่อประชาสัมพันธ์ รณรงค์การแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน
๓. เพื่อบูรณาการ การปฏิบัติงานร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่า

ผลการดำเนินงาน

กิจกรรมที่ ๑ กิจกรรมประสานเครือข่ายภาครัฐ และภาคประชาชน เพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน ได้จัดประชุมเครือข่ายภาครัฐ และภาคประชาชนเพื่อเตรียมความพร้อม และติดตามสถานการณ์หมอกควันและไฟป่า โดยบูรณาการร่วมกับการประชุมศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัดลำพูน (ไฟป่าหมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM ๒.๕) จำนวน ๖ ครั้ง

ครั้งที่ ๑ ประชุมพิจารณาแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองจากไฟป่า และการเผาในที่โล่งในพื้นที่จังหวัดลำพูน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๓ ณ ห้องประชุมจามเทวี ศาลากลางจังหวัดลำพูน โดยมี นายวรยุทธ เนาวรัตน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูน

เป็นประธานการประชุมมีหัวหน้าส่วนราชการและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันเตรียมการ การป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ประจำปี ๒๕๖๔

ครั้งที่ ๒ ประชุมคณะกรรมการศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัดลำพูน (ไฟป่าหมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM ๒.๕) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๖๔ ณ ห้องประชุมจามเทวี ศาลากลางจังหวัดลำพูน โดยมี นายวรยุทธ เนาวรัตน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูน เป็นประธานการประชุม มีหัวหน้าส่วนราชการและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันพิจารณาแผนบริหารจัดการ เชื้อเพลิงของแต่ละอำเภอ และมาตรการป้องกันและควบคุมไฟป่าของจังหวัดลำพูน

ครั้งที่ ๓ ประชุมคณะกรรมการศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัดลำพูน (ไฟป่าหมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM ๒.๕) ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๔ ณ ห้องประชุมจามเทวี ศาลากลางจังหวัดลำพูน โดยมี นายวรยุทธ เนาวรัตน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูน เป็นประธานการประชุม มีหัวหน้าส่วนราชการและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันพิจารณาแผนการดำเนินงานของอำเภอ ทุกอำเภอ เพื่อให้สอดคล้องกับกรอบแผนของจังหวัด และมีการมอบเครื่องเป่าใบไม้และเครื่องอุปโภค บริโภค ที่ได้รับการสนับสนุนจากเจ้าคณะจังหวัดลำพูน วัดพระธาตุหริภุญชัยวรมหาวิหาร วัดสวนดอก และวัดสันป่ายางหลวง

ครั้งที่ ๔ ประชุมหารือมาตรการบริหารจัดการเชื้อเพลิงหลังสิ้นสุดประกาศห้ามบุคคล ทำการเผาในที่โล่ง ในเขตพื้นที่จังหวัดลำพูน เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๔ ณ ห้องประชุมจามเทวี ศาลากลางจังหวัดลำพูน โดยมี นายวรยุทธ เนาวรัตน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูน เป็นประธานการประชุม มีคณะกรรมการศูนย์บัญชาการเหตุการณ์จังหวัดลำพูน (ไฟป่าหมอกควัน และฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM ๒.๕) เพื่อ ร่วมกันพิจารณามาตรการบริหารจัดการเชื้อเพลิงหลังสิ้นสุดประกาศห้ามบุคคลทำการเผาในที่โล่ง ในเขตพื้นที่จังหวัดลำพูน

กิจกรรมที่ ๒ กิจกรรมรณรงค์ เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน

สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน ได้จัดกิจกรรมรณรงค์ เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่าและหมอกควัน พร้อมทั้งจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่าและหมอกควันดังนี้

๑. กิจกรรมรณรงค์ เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ การป้องกันและแก้ไขปัญหไฟป่าและหมอกควัน เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ ณ บริเวณศูนย์ราชการจังหวัดลำพูน ตำบลศรีบัวบาน อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน โดยมี นายพีระ ช่วยบำรุง ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน เป็นประธานเปิดกิจกรรม

๒. กิจกรรมโครงการปลูกป่า และป้องกันไฟป่า เมื่อวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ณ ศูนย์ราชการจังหวัดลำพูน ตำบลศรีบัวบาน อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน โดยมี นายวรยุทธ เนาวรัตน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูน เป็นประธานเปิดกิจกรรม

๓. กิจกรรมฐานเรียนรู้การป้องกันไฟป่าและสร้างความยั่งยืนให้ผืนป่า ซึ่งรายละเอียดของกิจกรรมมีการจัดทำฐานการเรียนรู้จำนวน ๕ ฐาน ได้แก่ ฐานที่ ๑ การบวชป่า ฐานที่ ๒ การสร้างฝายชะลอน้ำ ฐานที่ ๓ การสร้างแนวกันไฟป่าเปียก (การปลูกต้นกล้วย) ฐานที่ ๔ การปลูกพืชอาหาร (การปลูกผักหวาน) และ ฐานที่ ๕ การเพาะเห็ดป่า

๔. จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ไฟฟ้าหมอกควัน ในรูปแบบโปสเตอร์ จำนวน ๓,๐๐๐ แผ่น พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้แก่ประชาชน ในการสร้างความตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดจากปัญหาไฟฟ้าและหมอกควัน และวิธีป้องกันอันตรายจากหมอกควัน

โครงการประสานความร่วมมือในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนจัดการขยะมูลฝอย และของเสียอันตรายในพื้นที่จังหวัดลำพูน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

ตามที่ คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้เล็งเห็นถึงความสำคัญเร่งด่วนในปัญหาขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย จึงได้มอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กำหนดแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย โดยผลักดันให้เป็นวาระแห่งชาติ และคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้ให้ความเห็นชอบกับ Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๗ ภายใต้กรอบเป้าหมายการดำเนินงาน ๔ ภารกิจหลัก ดังนี้

๑. กำจัดขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่วิกฤต (ขยะมูลฝอยเก่า)

๒. สร้างรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่เหมาะสม (ขยะมูลฝอยใหม่) เน้นการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง จัดการขยะมูลฝอยแบบศูนย์รวมและกำจัดโดยเทคโนโลยีแบบผสมผสาน เน้นการแปรรูปเป็นพลังงานหรือทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๓. วางระเบียบ มาตรการการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

๔. สร้างวินัยของคนในชาติมุ่งสู่การจัดการที่ยั่งยืน (ให้ความรู้ประชาชนและบังคับใช้กฎหมาย)

อีกทั้ง คณะรัฐมนตรีในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ลงมติเห็นชอบกับแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ โดยมีกรอบแนวคิดในการลดการเกิดขยะมูลฝอยหรือของเสียอันตรายที่แหล่งกำเนิด การนำของเสียกลับมาใช้ซ้ำ และใช้ประโยชน์ใหม่ ณ แหล่งกำเนิดตามหลักการ ๓Rs (Reduce, Reuse, Recycle) เพื่อให้เกิดการจัดการขยะมูลฝอยอย่างยั่งยืน การส่งเสริมการกำจัดขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายแบบศูนย์รวม โดยใช้เทคโนโลยีแบบผสมผสานและการแปรรูปผลิตพลังงานอย่างเหมาะสม และความรับผิดชอบต่อส่วนร่วม และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ได้เห็นชอบให้ดำเนินโครงการ “ทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยลดใช้ถุงพลาสติกหูหิ้ว และงดใช้โฟมบรรจุอาหาร โดยดำเนินกิจกรรมร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน นั้น

เพื่อให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตาม Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน จึงได้ดำเนินการโครงการประสานความร่วมมือในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในพื้นที่จังหวัดลำพูน ปี ๒๕๖๔ ขึ้น เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยถูกต้องตามหลักวิชาการ มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อดำเนินงานตามแผนจัดการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดลำพูน
๒. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำพูนมีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้ถูกต้องตามหลักวิชาการและมีประสิทธิภาพ
๓. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกภาคส่วน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง และดำเนินกิจกรรมตามโครงการทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม

ผลการดำเนินงาน

กิจกรรมที่ ๑ การติดตามการดำเนินงานตามแผนจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัด และนโยบายของรัฐบาล

๑.๑ ดำเนินการรวบรวมข้อมูล และลงพื้นที่เพื่อสำรวจประเมินสถานภาพการดำเนินงานสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ร่วมกับสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑ (เชียงใหม่) รวมทั้งให้คำแนะนำแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ จำนวน ๑๑ แห่ง ในพื้นที่อำเภอบ้านโฮ่ง อำเภอแม่ทา และอำเภอเมืองลำพูน พบว่าในบางพื้นที่มีการทิ้งขยะบริเวณขอบบ่อขยะเป็นจำนวนมาก จึงได้ให้ข้อแนะนำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการจัดทำแผนการฝังกลบขยะมูลฝอยเพื่อลดปริมาณสะสมของขยะมูลฝอยในพื้นที่ และป้องกันการเกิดเพลิงไหม้บริเวณบ่อขยะ

๑.๒ ดำเนินการลงพื้นที่เพื่อติดตามตรวจสอบดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้องกับพลาสติก ระยะที่ ๒ ร่วมกับสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑ (เชียงใหม่) เพื่อสำรวจกำลังการผลิตและการจัดการมลพิษของสถานประกอบการเกี่ยวกับพลาสติก และควบคุมกำกับดูแลโรงงานพลาสติกให้มีกระบวนการผลิตที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ชุมชน และสุขภาพอนามัยของประชาชนที่อยู่ใกล้เคียง จำนวน ๑๙ แห่ง ในพื้นที่ อำเภอป่าซาง อำเภอเวียงหนองล่อง อำเภอบ้านโฮ่ง และอำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน

กิจกรรมที่ ๒ การประสานกับจังหวัดในการประชุมร่วมกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง อบท. ประชาชน และผู้นำชุมชนในการสร้างเครือข่ายภาคประชาชน เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนแม่บทการจัดการขยะมูลฝอย และนโยบายของรัฐบาล

๒.๑ จังหวัดลำพูน ได้มีการลงนามบันทึกข้อตกลง MOA ระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดลำพูน เพื่อบริหารจัดการขยะอันตรายในภาพรวมของจังหวัดลำพูน และได้มีการขับเคลื่อนกิจกรรมรวบรวมข้อมูลการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชน ซากผลิตภัณฑ์ เครื่องใช้ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดลำพูน ผลจากการดำเนินงานพบว่า สามารถรวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนฯ และนำส่งกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖ โดยมืองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วม จำนวน ๔๒ แห่ง รวมขยะมูลฝอยอันตรายชุมชนส่งกำจัดจำนวนทั้งสิ้น ๑๗.๔๙ ตัน

๒.๒ การจัดการขยะมูลฝอยติดเชื้อ มีการติดตั้งถังขยะสีแดง (ถังขยะติดเชื้อ) ในหมู่บ้าน/ชุมชน อย่างน้อย ๑ จุดต่อหมู่บ้าน/ชุมชน รวมทั้งหมด ๕๙๔ หมู่บ้าน เพื่อรองรับหน้ากากอนามัยที่ใช้แล้ว และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวบรวมและเก็บขนขยะติดเชื้อตามแนวทางที่คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดลำพูนกำหนด โดยประสานส่งกำจัดผ่านโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในพื้นที่ ส่งต่อโรงพยาบาลประจำอำเภอเพื่อนำส่งเอกชนกำจัดต่อไป

กิจกรรมที่ ๓ การประสานและขับเคลื่อนการจัดทำแผนงานโครงการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และขับเคลื่อนโครงการทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม

๓.๑ กิจกรรมวันสิ่งแวดล้อมไทย ภายใต้แนวคิด “แนวคิด “ชีวิตวิถีใหม่ ใส่ใจสิ่งแวดล้อม”

จังหวัดลำพูนได้จัดกิจกรรมเนื่องในวันสิ่งแวดล้อมไทย ประจำปี ๒๕๖๓ โดยบูรณาการร่วมกับงานสักการะพระนางจามเทวีและงานฤดูหนาว จังหวัดลำพูน ประจำปี ๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๓ ประกอบด้วยกิจกรรมนิทรรศการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เรื่องการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน และนิทรรศการการจัดการสิ่งแวดล้อมในครัวเรือน ภายใต้แนวคิด ลำพูนเมืองสีเขียว “Lamphun Go Green” เล่นเกมส์การคัดแยกขยะมูลฝอย ภายใต้ชีวิตวิถีใหม่ หรือ New Normal และการแจกกล้าไม้ จำนวน ๒,๐๐๐ ต้น

๓.๒ การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการลำพูนเมืองสะอาดสู่ความยั่งยืน ประจำปี ๒๕๖๔ ภายใต้ยุทธศาสตร์การจัดการขยะมูลฝอย “Clean LAMPHUN” ลำพูนเมืองสะอาด ปี ๒๕๖๔ โดยสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน เป็นผู้รับผิดชอบขับเคลื่อนการดำเนินงานของส่วนราชการภายในจังหวัด จำนวน ๖๐ แห่ง เพื่อตรวจเยี่ยมให้คำแนะนำและติดตามการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการลำพูนเมืองสะอาดสู่ความยั่งยืนประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

- โครงการจังหวัดปลอดขยะเปียก
- โครงการลำพูนเมืองสะอาด ปราศจากโฟม (No Foam)
- โครงการคนลำพูนร่วมใจ ใส่ใจสิ่งแวดล้อม ลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติกหูหิ้วและหลอดพลาสติก

โครงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามแนวพระราชดำริ และกิจกรรมพิเศษ ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

โครงการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริมีอยู่หลากหลายประเภทแตกต่างกันไปตามลักษณะและวัตถุประสงค์ของโครงการ ส่วนมากจะเป็นการแก้ไขปัญหาและพัฒนาด้านการทำมาหากินของประชาชนเป็นสำคัญ ซึ่งส่วนใหญ่ของประชากรของประเทศไทยประกอบอาชีพเกษตรกรรม ดังนั้น โครงการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริจึงเกี่ยวข้องกับเรื่องของการพัฒนาปัจจัยการผลิตต่างๆ เช่น ดิน น้ำ ที่ทำกิน ทุน และความรู้ด้านเกษตรกรรม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น โดยหลักสำคัญของแนวคิดก็คือความเรียบง่าย “Simplify” หรือ “Simplicity” ไม่ยุ่งยากสลับซับซ้อน ทั้งในแนวความคิดและด้านเทคนิควิชาการจะต้องสมเหตุสมผลทำได้รวดเร็ว และสามารถแก้ไขปัญหาให้ก่อประโยชน์ได้จริง ตลอดจนมุ่งไปสู่วิถีแห่งการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainability) แนวคิดและทฤษฎีของการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พื้นฐานในการทรงงานพัฒนาตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระองค์ โดยจะแยกออกตามลักษณะและประเภทของกลุ่มงานใหญ่ๆ เช่น เรื่องที่เกี่ยวกับดิน น้ำ การพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาสังคมและการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน ฯลฯ

จังหวัดลำพูนมีพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๒ โครงการ ได้แก่ (๑) โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำแม่อาวอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หน่วยงานรับผิดชอบ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช และสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑ (เชียงใหม่) กรมป่าไม้ (๒) โครงการพัฒนาเบ็ดเสร็จลุ่มน้ำปิง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดลำพูน หน่วยงานรับผิดชอบ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑ (เชียงใหม่) กรมป่าไม้ ดังนั้น เพื่อให้การติดตามและขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการตามแนวพระราชดำริของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดลำพูนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเห็นผลเป็นรูปธรรม จึงได้จัดทำแผนงานติดตามและขับเคลื่อนการดำเนินโครงการตามแนวพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ กิจกรรมประสานและติดตามผลการดำเนินงานโครงการพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ จังหวัดลำพูน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสร้างเครือข่ายและขับเคลื่อนการดำเนินโครงการพระราชดำริจังหวัดลำพูน
๒. ประสานการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานระดับจังหวัด จังหวัดลำพูน

ผลการดำเนินงาน

จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างเครือข่ายตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๔ ณ ห้องประชุมโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำแม่อาว อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดลำพูน กรมป่าไม้ ตำบลนครเจดีย์ อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน

การประชุมเชิงปฏิบัติการการสร้างเครือข่ายตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๔

ณ โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำแม่อาว อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดลำพูน กรมป่าไม้

**โครงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชุมชน
ตามแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ ตามแนวพระราชดำริ ปิงปประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
(ปิดทองหลังพระ) จังหวัดลำพูน ปิงปประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔**

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในฐานะหน่วยงานหลักในการสนับสนุนการดำเนินการโครงการปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ได้จัดทำโครงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชุมชนตามแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามแนวพระราชดำริ (ปิดทองหลังพระ) ตามแผนบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ และอยู่ในยุทธศาสตร์ที่ ๓ บูรณาการการบริหารจัดการภัยพิบัติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ข้อ ๕ ชุมชนต้นแบบตามแนวทางพระราชดำริได้รับการสนับสนุนการจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการ ตามหลักองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ ๖ มิติ น้ำ ดิน เกษตร ป่า พลังงานทดแทนและสิ่งแวดล้อม และหลักการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา โดยประชาชนมีส่วนร่วมคิดร่วมทำเป็นเจ้าของ

ดังนั้น สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน จึงได้จัดทำแผนการดำเนินงานโครงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชุมชนตามแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ประยุกต์ตามแนวพระราชดำริ ปิงปประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ (ปิดทองหลังพระ) จังหวัดลำพูน เพื่อประสานงานคณะกรรมการระดับอำเภอ จังหวัด และชุมชนเป้าหมายในการดำเนินกิจกรรม และสามารถตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาของประชาชนในพื้นที่

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสร้างความเข้าใจในแนวทางบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามแนวพระราชดำริ
๒. เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลรักษาป่าต้นน้ำในป่าชุมชน
๓. เพื่อสร้างเครือข่ายในการอนุรักษ์และเฝ้าระวังทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ชนบท

ผลการดำเนินงาน

จัดกิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างเครือข่ายในการอนุรักษ์และเฝ้าระวังทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน ๑ ครั้ง ระหว่างวันที่ ๑๑ - ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๔ ณ ศาลาอเนกประสงค์บ้านหนองบอน หมู่ที่ ๑๑ ตำบลนาทราย อำเภอสี จังหวัดลำพูน โดยมีประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วม จำนวน ๑๐๐ คน

- ๒๔ -

**โครงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชุมชน ตามแนวพระราชดำริ
และกิจการพิเศษ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔**

ประกาศ ที่ อพ.สธ. ๑๗๘ / ๒๕๕๙ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อดำเนินงานและติดตามงานให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการและสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามแผนแม่บท อพ.สธ. ระยะ ๕ ปีที่หก (๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔) ตามกิจกรรม ๘ กิจกรรมที่อยู่ภายใต้ ๓ กรอบการดำเนินงาน และ ๓ ฐานทรัพยากร ได้แก่ ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา

เพื่อให้การดำเนินโครงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชุมชน ตามแนวพระราชดำริและกิจการพิเศษ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ) จังหวัดลำพูน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ โดยมุ่งเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน จึงได้จัดทำแผนการดำเนินงานโครงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชุมชน ตามแนวพระราชดำริและกิจการพิเศษ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ) จังหวัดลำพูน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชนเป้าหมายในการดำเนินกิจกรรม และสามารถตอบสนองความต้องการและแก้ปัญหาของประชาชนในพื้นที่ต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด สร้างเครือข่ายและขับเคลื่อนการดำเนินงานตามโครงการ อพ.สธ.
๒. เพื่อประสานงานการดำเนินงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสนับสนุนการจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากร

ผลการดำเนินงาน

๑. ประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างเครือข่ายฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ณ ห้องประชุมเทศบาลตำบลทาปลาดุก อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน
๒. จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์
๓. รวบรวมเอกสารฐานข้อมูลตามโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

การประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างเครือข่ายตามโครงการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อมชุมชน ตามแนวพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ
โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
(อพ.สธ) จังหวัดลำพูน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
ในวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๔
ณ ห้องประชุมเทศบาลตำบลทาบลาดุก อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน

ส่วนที่ ๓

รายละเอียดแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕
สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน

แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕
สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน

ที่	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย (หน่วยนับ)	พื้นที่เป้าหมาย ดำเนินการ	งบประมาณ (บาท)			ผู้รับผิดชอบ (ระบุบุคคล)
					งบ ส.ป.ท.	งบ จว.	อื่นๆ (ระบุ)	
โครงการ/กิจกรรม ตามแผนปฏิบัติการ ระยะ ๕ ปี ของ ส.ป.ท.								
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ : ขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้ใหม่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต								
๑	โครงการเสริมสร้างการตระหนักรู้ด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้กับประชาชน จังหวัดลำพูน (สำรวจข้อมูล)	ร้อยละของการตระหนักรู้ด้าน สิ่งแวดล้อมของประชาชนที่เข้าร่วม กิจกรรมของ สสนง.ทสจ.ลำพูน	๘๐	ทุกอำเภอของ จังหวัดลำพูน	✓	-	-	ผู้อำนวยการส่วน ทุกส่วน
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ : บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุล								
๒	โครงการป้องกันและปราบปรามการตัด ไม้ทำลายป่าระดับจังหวัด จังหวัดลำพูน	ร้อยละของการบูรณาการด้านการ ป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ ทำลายป่าในระดับจังหวัด	๘๐	ทุกอำเภอจังหวัดลำพูน	✓	-	-	ผู้อำนวยการส่วน ทรัพยากรธรรมชาติ
๓	โครงการแก้ไขปัญหาไฟฟ้า และหมอกควัน จังหวัดลำพูน	ร้อยละจัดทำแผนปฏิบัติการระดับ จังหวัดเพื่อป้องกันไฟป่าและแก้ไข ปัญหาฝุ่นละอองจากไฟป่าและการเผา ในที่โล่ง	๑๐	ทุกอำเภอจังหวัดลำพูน	✓	-	-	ผู้อำนวยการส่วน สิ่งแวดล้อม
๔	โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอัน เนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพ รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) จังหวัดลำพูน	๑. จัดทำแผนงานการขับเคลื่อนและ สนับสนุนการดำเนินการตามกรอบ การเรียนรู้ ๒. สร้างเครือข่ายและขับเคลื่อนการ ดำเนินการภายใต้กรอบโครงการใน จังหวัดลำพูน	๑	ทุกอำเภอจังหวัดลำพูน	✓	-	-	ผู้อำนวยการส่วน ทรัพยากรธรรมชาติ

ที่	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย (หน่วยนับ)	พื้นที่เป้าหมาย ดำเนินการ	งบประมาณ (บาท)			ผู้รับผิดชอบ (ระบุบุคคล)
					งบ ส.ป.ท.ส.	งบ จ.ว.	อื่นๆ (ระบุ)	
๕	โครงการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ชุมชนตามแผนพัฒนาชนบทเชิงพื้นที่ ประยุกต์ ตามแนวพระราชดำริ (ปิดทอง หลังพระ)	๑. จัดทำแผนงานขับเคลื่อนแผนชุมชน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ๒. สร้างเครือข่ายในการอนุรักษ์และ เฝ้าระวังด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	๑	ทุกอำเภอจังหวัดลำพูน	✓	-	-	ผู้อำนวยการส่วน ทรัพยากรธรรมชาติ
๖	โครงการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตาม แนวพระราชดำริ และกิจการพิเศษของกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดลำพูน	แผนบูรณาการเพื่อขับเคลื่อนโครงการ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมตามแนวพระราชดำริและ กิจการพิเศษ	๑	ทุกอำเภอจังหวัดลำพูน	✓	-	-	ผู้อำนวยการส่วน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม
๗	โครงการจัดการปัญหาที่ดินทำกิน (คทข.) จังหวัดลำพูน	แผนงานการขับเคลื่อนกระบวนการจัด ที่ดินทำกินในระดับพื้นที่	๑	ทุกอำเภอจังหวัดลำพูน	✓	-	-	ผู้อำนวยการส่วน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม
๘	โครงการปลูกป่าเพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟู ป่าต้นน้ำ ป่าชายเลน และป้องกันไฟป่า	แผนงานการขับเคลื่อนกระบวนการ อนุรักษ์ฟื้นฟูป่าต้นน้ำระดับพื้นที่	๑	ทุกอำเภอจังหวัดลำพูน	✓	-	-	ผู้อำนวยการส่วน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ : สร้างสมดุลและยั่งยืนด้านทรัพยากรน้ำให้กับประชาชนอย่างทั่วถึงและรักษาระบบนิเวศ								
๙	โครงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ในพื้นที่อย่างมีธรรมาภิบาล จังหวัด ลำพูน	ร้อยละความสำเร็จของการบูรณาการ หน่วยงานด้านทรัพยากรน้ำ	๑๐๐	ทุกอำเภอจังหวัดลำพูน	✓	-	-	ผู้อำนวยการส่วน ทรัพยากรน้ำ

ที่	โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย (หน่วยนับ)	พื้นที่เป้าหมาย ดำเนินการ	งบประมาณ (บาท)			ผู้รับผิดชอบ (ระบุบุคคล)
					งบ สป.ทส.	งบ จว.	อื่นๆ (ระบุ)	
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ : ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดี								
๑๐	โครงการประสานความร่วมมือในการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในพื้นที่จังหวัดลำพูน	ร้อยละความสำเร็จของการขยะมูลฝอยและเสียอันตรายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๑๐๐	ทุกอำเภอจังหวัดลำพูน	✓	-	-	ผู้อำนวยการส่วนสิ่งแวดล้อม
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ : เพิ่มศักยภาพองค์กรรองรับวิสาหกิจและนวัตกรรมใหม่								
๑๑	โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการภาวะวิกฤติ จังหวัดลำพูน	แผนงานบูรณาการการเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการภาวะวิกฤติ	๑	ทุกอำเภอจังหวัดลำพูน	✓	-	-	ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๖ : บูรณาการการบริหารทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ								
๑๒	โครงการจัดทำแผนพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดลำพูน	ร้อยละความสำเร็จของการจัดทำแผนพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดลำพูน	๑๐๐	ทุกอำเภอจังหวัดลำพูน	✓	-	-	ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์
โครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาจังหวัด								
๑๓	โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันและไฟป่าจังหวัดลำพูน	ร้อยละของจำนวนจุดความร้อน (Hotspot) ในพื้นที่จังหวัดลำพูนลดลง จากค่าเฉลี่ยย้อนหลัง ๓ ปี	๑๐	ทุกอำเภอจังหวัดลำพูน	-	✓	-	ผู้อำนวยการส่วนสิ่งแวดล้อม
โครงการ/กิจกรรม ตามแผนอื่นๆ								
๑๔	โครงการแก้ไขปัญหาฝุ่นควันกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑	ร้อยละของจำนวนวันที่ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็กเกินเกณฑ์มาตรฐานลดลง จากค่าเฉลี่ยย้อนหลัง ๓ ปี	๕๐	ทุกอำเภอจังหวัดลำพูน	-	-	✓ (กลุ่มจังหวัด)	ผู้อำนวยการส่วนสิ่งแวดล้อม

ผู้จัดทำ : นายณัฐชัย ชีวะศิริ
ตำแหน่ง : ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์
เบอร์ติดต่อ : ๐๕๓-๕๑๐๖๒๒
วันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๔

ภาคผนวก

คำสั่งจังหวัดลำพูน

ที่ ๑๘๒๐ /๒๕๖๔

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๙)
ของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน และแผนปฏิบัติการประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน

ด้วย สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มีข้อสั่งการให้สำนักงาน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๕-
๒๕๖๙) ของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน และแผนปฏิบัติการประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน

ดังนั้น เพื่อให้การจัดทำแผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๙) ของสำนักงาน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน และแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕
ของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน มีความครอบคลุมด้านการบริหารจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่ของจังหวัดลำพูน จังหวัดลำพูน ขอแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำ
แผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๙) ของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด
ลำพูน และแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน โดยมีองค์ประกอบและหน้าที่ ดังนี้

๑. ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน ประธานคณะกรรมการ
๒. ผู้อำนวยการสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖ เชียงใหม่ หรือผู้แทน คณะทำงาน
๓. ผู้อำนวยการสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑ หรือผู้แทน คณะทำงาน
๔. ผู้อำนวยการสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๑ เชียงใหม่ หรือผู้แทน คณะทำงาน
๕. ผู้อำนวยการสำนักทรัพยากรน้ำบาดาลเขต ๑ ลำปาง หรือผู้แทน คณะทำงาน
๖. ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรน้ำ ภาค ๑ หรือผู้แทน คณะทำงาน
๗. ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรณี เขต ๑ หรือผู้แทน คณะทำงาน
๘. ผู้อำนวยการศูนย์ป่าไม้ลำพูน หรือผู้แทน คณะทำงาน
๙. ผู้อำนวยการส่วนอำนวยการ คณะทำงาน
สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน
๑๐. ผู้อำนวยการส่วนสิ่งแวดล้อม คณะทำงาน
สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน
๑๑. ผู้อำนวยการส่วนทรัพยากรธรรมชาติ คณะทำงาน
สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน
๑๒. ผู้อำนวยการส่วนทรัพยากรน้ำ คณะทำงาน
สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน

๑๓. หัวหน้า...

๑๓. หัวหน้าอุทยานแห่งชาติทุกแห่ง ในพื้นที่จังหวัดลำพูน หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
๑๔. หัวหน้าเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทุกแห่ง ในพื้นที่จังหวัดลำพูน หรือผู้แทน	คณะกรรมการ
๑๕. หัวหน้าสถานีควบคุมไฟป่า ในพื้นที่จังหวัดลำพูน ทุกสถานี	คณะกรรมการ
๑๖. หัวหน้าหน่วยพัฒนาป่าไม้ ในพื้นที่จังหวัดลำพูน ทุกหน่วย	คณะกรรมการ
๑๗. หัวหน้าหน่วยประสานงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
อำเภอทุกอำเภอ	คณะกรรมการ
๑๘. ผู้อำนวยการส่วนยุทธศาสตร์
สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน	คณะกรรมการและเลขานุการ
๑๙. นางสาวสุพัฒตา ผจงบุชิต นายช่างเทคนิคปฏิบัติงาน	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

โดยให้คณะกรรมการ มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

๑. ร่วมบูรณาการจัดทำแผนปฏิบัติการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๖๙) ของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน และแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน
๒. อนุมัติให้เบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ และค่าใช้จ่ายอื่นๆที่เกี่ยวข้อง สำหรับปฏิบัติงานโครงการดังกล่าว โดยเบิกจ่ายจากงบจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้วยความประหยัด
๓. การปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ให้อยู่ในการควบคุมกำกับดูแลของผู้บริหารสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน โดยให้ดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ
๔. ดำเนินการอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔

(นายพีระ ช่วยบำรุง)

ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดลำพูน
ปฏิบัติราชการแทน ผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูน

